

การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย

โดย

นางสาวเกศสุตา ธรรมอภิพล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิการทีมชาติไทย

โดย

นางสาวเกศสุดา ธรรมอภิพล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE SELF TECHNOLOGY OF THAI DISABILITY ATHLETES TEAM

By

Kessuda Thamapipon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การสร้างเทคโนโลยี
แห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย ” เสนอโดย นางสาวเกศสุดา ชรรมอภิล เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลนุช)
...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)
...../...../.....

50601303 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : เทคโนโลยีแห่งตัวตน / คนชายขอบ / นักกีฬาพิการทีมชาติไทย

เกศสุคา ธรรมอภิพล : การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์. 100 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย โดยการศึกษาอัตชีวประวัติผ่านเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิต ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักกีฬาพิการทีมชาติไทย บุคคลในครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาคนพิการในฐานะที่เป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไทย จากคนพิการธรรมดาจนกระทั่งกลายเป็นนักกีฬาพิการในปัจจุบัน พบว่าวิธีการที่คนพิการสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเผชิญหน้ากับความพิการที่ตนเป็นอยู่และใช้ต่อสู้ดิ้นรน เพื่อหลีกเลี่ยงจากสถานภาพความเป็น “ชายขอบ” ของสังคม ปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ที่สังคมมองคนพิการว่าเป็นคนที่น่าเวทนาสงสารและรอคอยความช่วยเหลือจากสังคม ให้สังคมรับรู้ถึงอัตลักษณ์ที่แท้จริงของคนพิการและยอมรับเขาเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยปราศจากการแบ่งแยก การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย มีจุดกำเนิดสำคัญมาจาก “บ้าน” ที่สอนให้เขาเห็นคุณค่าในตนเอง ตัดสินใจและมุ่งมั่นที่จะก้าวออกมาจากสภาพความเป็นชายขอบของสังคม ใช้โอกาสที่ได้รับจากโรงเรียนสำหรับเด็กพิการ (โรงเรียนศรีสังวาลย์) ตรวจสอบตนเอง หรือ “การรู้จักตนเอง” เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทางด้านความคิด จิตใจ และร่างกาย โดยเฉพาะการพัฒนาความสามารถทางกีฬาที่แฝงอยู่ในร่างกายที่พิการ จากนั้นจึงสร้างอัตลักษณ์ของตนเองขึ้นโดยอาศัย “พื้นที่แห่งตน” สร้างพื้นที่ของตนเองขึ้นและแสดงออกให้สังคมเห็นผ่านการแข่งขันต่าง ๆ จนเป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม แม้ปรากฏการณ์ดังกล่าวจะถูกสังคมมองข้ามแต่มีประโยชน์อย่างมากสำหรับคนอื่น ๆ โดยเฉพาะคนพิการสามารถนำการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนไปปรับใช้เป็นแนวทางในการเผชิญหน้ากับปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกคนในสังคมเปิดใจต้อนรับคนพิการอย่างแท้จริง และให้โอกาสคนพิการได้แสดงออกในความสามารถอย่างเต็มที่ ในส่วนของหน่วยงานทั้งราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรสวัสดิการ เงินพิเศษ หรือเงินรางวัลต่าง ๆ ก่อนทำการจัดสรรให้กับนักกีฬาพิการและนักกีฬาปกติควรทบทวนอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และความเสมอภาค

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2552
ลายมือชื่อนักศึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ .....

50601303 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORDS : THE SELF TECHNOLOGY / MARGINAL PEOPLE / THAI DISABILITY
ATHLETES TEAM

KESSUDA THAMAPIPON : THE SELF TECHNOLOGY OF THAI DISABILITY
ATHLETES TEAM. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PHITAK SIRIWONG, Ph.D. 100 pp.

The self technology of Thai disability athletes team was aimed to study the happening of the self technology of Thai disability athletes team. This was a qualitative research with autobiography through life history. The data gathering was made by participant observation and in-depth interview with the key informant i.e. Thai disability athletes team, their families and other related persons. Then the information was taken to analyze for the self technology of Thai disability athletes team.

The researcher analyzed the disabled who were Thai athletes from normal disabled persons at the beginning to become the disabled athletes in the present. It is found that the methods the disabled created to face their existing disabilities and struggle to get away from the status of 'marginal people' of the society – trying to adjust their self identities viewed by the society as being sympathetic, pitiful and waiting for help from the society; and letting the society know the real identity of disabled persons and accept the disabled persons as a part of the society without discrimination – was called "the self technology of Thai disability athletes team". This method was essentially derived from the "home" teaching the disabled persons to realize their self-esteem, make decision and be determined to step out of being the marginal people of the society, using the chances taken from School for Disabled Persons (Srisangwan School) to make self-examination called "self concept" to make continuous self-development in physical, mental and intellectual aspects, especially the development of sporting ability hidden in the body of disabled persons, before construction their self-identity based on the "self space" to create their spaces and show the society through sport competitions until they finally became acceptable in the society.

The self technology of Thai disability athletes team is regarded as the important phenomenon that, despite being neglected or seen with no importance, is very useful for other people, especially the disabled persons because the self technology can be applied as the guideline to face problems and obstacles so that they can live in the society happily. Moreover, the society should promote and support all government and private sectors, including all people in the society, to open their mind and truly welcome the disabled persons, stop discriminating the disabled persons from the society and give a chance for the disabled persons to express their abilities with full effort so that they can live together with normal people in the society happily. All related persons in government and private sectors taking care of allocating welfare, bonus and rewards for sport competitions, especially those having the disabled participants, should think over it thoroughly, respecting the honor of humanity, equality and impartiality in the ability of the disabled persons who build the fame to the country.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ “การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย” สำเร็จและสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ที่ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณอาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกท่านของสาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ และขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร สำหรับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์และสมาชิกในครอบครัว “วะโฮรัมย์” ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการถ่ายถอดประสบการณ์อย่างละเอียด ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วนจนทำให้เกิดวิทยานิพนธ์ที่มีคุณค่าฉบับนี้ขึ้น อีกทั้งคอยอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปยังภูมิลำเนาเดิมของผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ และดูแลช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล ณ จังหวัดสระแก้ว

ขอขอบคุณบรรดาพี่ ๆ ร่วมชั้นเรียนทุกท่านในสาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน ที่ให้การช่วยเหลือผู้วิจัยในทุก ๆ ด้าน และคอยให้กำลังใจตลอดจนเป็นที่ปรึกษาที่ดีเสมอมา โดยเฉพาะคุณอชิรญาณ์ ยนต์พร คุณเขมจิรา เหลสุขสวัสดิ์ คุณณัฐมน จันทรวาลย์ และขอบคุณคุณเฉลิมชัย ภูพันธ์ชิต สำหรับการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้วิจัยในการเดินทางไปเก็บข้อมูล ณ จังหวัดสระแก้ว จนได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และครบถ้วน อีกทั้งเป็นกำลังใจที่ดีตลอดระยะเวลาในการศึกษาและการทำวิจัย

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง บรรดาคณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
คำถามในการวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	8
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคนพิการ	10
แนวคิดเรื่องตัวตน อัตลักษณ์ และเทคโนโลยีแห่งตัวตน.....	14
แนวคิดเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง	23
แนวคิดเรื่องพื้นที่แห่งตน.....	27
แนวคิดเรื่องการเผชิญปัญหา.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล	44
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การสังเกตแบบมีส่วนร่วม	45
การศึกษาอัตชีวประวัติ	46
4 ผลการวิจัย	48
ภูมิหลังและครอบครัว	49
การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย	70
5 สรุปผลการศึกษา.....	74
การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย	79
การดำรงไว้ซึ่งเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย	83

	หน้า
บทที่	
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	96
ประวัติผู้วิจัย	100

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีกฎหมายและนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการดูแลคนพิการ ทั้งทางร่างกายและจิตใจอยู่หลายฉบับ อาทิเช่น พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการพ.ศ.2551 อนุสัญญาว่าด้วยคนพิการ ฯลฯ โดยเฉพาะกฎหมายผู้ด้อยโอกาสและผู้เสียเปรียบทางสังคม หรือที่เรียกว่า “กฎหมายสังคม” ออกมาบังคับใช้เพื่อจัดการจำกัดสิทธิเลือกปฏิบัติและส่งเสริมให้มนุษย์ทุกกลุ่มได้มีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมกัน (วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ 2543 : 35)

ในส่วนของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2550 - 2554 คือ แผนยุทธศาสตร์ ที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 - 2554 โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ คนพิการได้รับการคุ้มครองสิทธิ มีคุณภาพชีวิตที่ดีเต็มตามศักยภาพ มีส่วนร่วมในสังคมอย่างเต็มที่และเสมอภาค ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค อันเป็นแนวทางที่เคารพในคุณค่า สิทธิ ความเสมอภาค และ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ 2552)

กฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาล ที่ผู้วิจัยกล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นนั้นเป็นเพียงแค่แนวทางปฏิบัติหรือเป็นเพียงวิธีการปกป้องคุ้มครองคนพิการเฉพาะทางร่างกายเท่านั้น เนื่องจากคนส่วนใหญ่ในสังคมไทยยังคงมีทัศนคติต่อคนพิการในแง่ลบและฝังลึกอยู่ในจิตสำนึก เป็นภาพปรากฏในใจ (Mental Model) (ขนิษฐา เทวินทรภักดี 2548) เหมารวมว่าคนพิการเป็นคนที่ไร้ซึ่งความสามารถ นำเวทนา สงสาร ต้องรอคอยความช่วยเหลือจากสังคมและคนรอบข้าง นำไปสู่การแบ่งแยกกลุ่มคนพิการออกจากสังคม อีกทั้งยังปฏิบัติต่อพวกเขาโดยการผลักไส กีดกัน หรือแม้แต่การแสดงท่าทางรังเกียจและปฏิบัติต่อพวกเขาแบบเลียดไม่ได้ จนในที่สุดได้ทำให้คนพิการเหล่านี้ต้องกลายเป็น “คนชายขอบ” ของสังคมไทย เมื่อพิจารณาตามเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นกับคนพิการ จึงสังเกตเห็นได้ว่า เรื่องการให้โอกาส การมองเห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของคนพิการ

สำหรับสังคมไทยยังเกิดขึ้นน้อยมาก ผู้วิจัยเห็นว่าเป้าหมายที่กล่าวไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติดังที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นเป็นสิ่งที่ปฏิบัติตามได้ยาก จึงกล่าวตามสภาพความเป็นจริงได้ว่าสังคมไทยไม่พร้อมจะเป็นสังคมที่น่าอยู่และเอื้ออาทรสำหรับคนพิการ เช่น ข้อความตอนหนึ่งที่คนปกติคนหนึ่งในสังคมได้กล่าวถึงมุมมองในอดีตที่มีต่อคนพิการ ซึ่งสามารถนำมาสนับสนุนสิ่งที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ในตอนต้นได้เป็นอย่างดี

... คือ โรงเรียนเรธาตอนเด็ก ๆ เนี่ย ติดกับศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการ แล้วรั้วโรงเรียนมันเตี้ย ส่วนเราเรียนอยู่ชั้นสูง ๆ เรากับเพื่อนก็เลยชอบจับกลุ่ม มองออกข้ามไปดูในตัวศูนย์ฝึก ก็เห็นคนพิการทางประสาท หรือทางร่างกายมากมาย แล้วเพื่อนก็ชอบคุยว่า พ่อแม่บอกอย่าไปยุ่งกับคนพวกนี้ เพราะเขาน่ากลัว เขาประหลาด คือว่า พอรั้วศูนย์ฝึกมันติดกับโรงเรียนเนี่ย บางทีคนพิการทางสติปัญญาเขาก็ชอบมาเกาะ ๆ รั้วมอง พ่อแม่เพื่อนก็เลยเตือน ๆ เอาไว้ พอตอนนี้ มองย้อนกลับไป เราเลยรู้สึกว้าว ทำไมทัศนคติมันเป็นอย่างนั้นได้วะ... (สุธิ เจริญถาวรจิต ม.ป.ป. : 37)

ข้อความดังกล่าวจึงแสดงถึงทัศนคติที่คนในสังคมคนหนึ่งมีต่อคนพิการ อีกทั้งยังสอนหรือถ่ายทอดทัศนคติที่มีต่อคนพิการในแง่ลบให้กับคนในครอบครัว จากรุ่นสู่รุ่น

จากข้อมูลทางสถิติของผลการสำรวจความพิการของประชากรในประเทศไทย พ.ศ.2550 พบว่า สำหรับประเทศไทยมีประชากรที่พิการจำนวน 1.9 ล้านคน หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.9 ของประชากรทั่วประเทศ กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีลักษณะพิการอย่างน้อย 1 ใน 3 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประชากรอายุ 70 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 24.6) ทั้งนี้เนื่องจากการปรับเปลี่ยนค่านิยมของความพิการ หมายถึงรวมถึงการมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการทำกิจกรรมและ/หรือมีความลำบากในการดูแลตนเองด้วยนั้น ทำให้ผู้สูงอายุซึ่งมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพตามวัยที่สูงขึ้น จึงถูกนับรวมเป็นคนพิการในการสำรวจครั้งนี้ด้วย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2552)

...ผลการสำรวจ พบว่า ประเทศไทยมีประชากรที่เป็นผู้พิการประมาณ 1.9 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.9 ของประชากรทั้งประเทศ และเมื่อพิจารณาผู้พิการจำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ เขตการปกครองและภาค พบว่า ผู้หญิงมีร้อยละของผู้พิการมากกว่าผู้ชายเล็กน้อย (ร้อยละ 3.0 และร้อยละ 2.7 ตามลำดับ) ร้อยละของประชากรที่พิการแปรผันตามอายุ โดยในกลุ่มเด็กและเยาวชน (อายุ 0 – 24 ปี) มีร้อยละประชากรที่พิการน้อยที่สุด คือ น้อยกว่าร้อยละ 1.0ของเด็กและเยาวชนทั้งหมด และร้อยละประชากรที่พิการจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่ง

กลุ่มอายุตั้งแต่ 70 ปีขึ้นไป มีร้อยละประชากรพิการมากที่สุดถึงประมาณหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 24.6) ทั้งนี้เนื่องจากการปรับเปลี่ยนค่านิยมของความพิการ หมายรวมถึงการมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพ ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการทำกิจกรรมและ/หรือมีความลำบากในการดูแลตนเองด้วยนั้น ทำให้ผู้สูงอายุซึ่งมีความลำบากหรือปัญหาสุขภาพตามวัยที่สูงขึ้น จึงถูกนับรวมเป็นคนพิการในการสำรวจครั้งนี้ด้วย... (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2552)

การที่รัฐบาลได้ออกประกาศหรือพระราชบัญญัติต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองคนพิการอยู่หลายฉบับ อาทิเช่น ประกาศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ให้ความหมายของคนพิการหรือนุคคลทุพพลภาพ ว่าหมายถึงบุคคลซึ่งมีความสามารถ ถูกจำกัดให้ปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันและการมีส่วนร่วมทางสังคมได้โดยวิธีการทั่วไปเนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรมสติปัญญา การเรียนรู้และมีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านต่าง ๆ เพื่อให้คนพิการสามารถดำเนินชีวิตและมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป (คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2550)

แต่ในสภาพความเป็นจริงของสังคมไทยกลับพบว่า ได้มีกลุ่มคนในสังคมอีกจำนวนไม่น้อยที่มองว่าคนพิการเหล่านี้เป็นเหมือนกับ “คนป่วย” หรือ “คนผิดปกติ” ทำให้เกิดทัศนคติต่อคนพิการในแง่ลบ ไม่ยอมรับในศักยภาพและศักดิ์ศรีที่แท้จริงของมนุษย์ด้วยกัน มีการแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติต่อคนพิการด้วยความจำเป็น ให้ความช่วยเหลือคนพิการแบบเลียงไม่ได้ เกิดการแบ่งแยก การกีดกันคนพิการออกจากสังคม และรวมไปถึงสาธารณูปโภคหลายอย่างที่รัฐบาลจัดให้กับประชาชนชาวไทยทุกคน แต่คนพิการไม่สามารถเข้าถึงและไม่มีโอกาสได้รับ เช่น การปฏิเสธที่จะไม่รับคนพิการเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาบางแห่งด้วยการอ้างถึงเหตุผลต่าง ๆ นานา ๆ หรือการจำกัดสิทธิคนพิการในการสมัครเข้าทำงานหรือรับบริการของหน่วยงานหรือองค์กรบางแห่ง

ไม่ใช่เฉพาะผู้วิจัยที่มองเห็นความเหลื่อมล้ำ ความด้อยโอกาสทางสังคมที่เกิดขึ้นกับคนพิการ และต้องการให้คนพิการได้พัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงดูตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นเท่านั้น ในบางองค์กรหรือบางหน่วยงานก็ได้ตระหนักถึงเรื่องดังกล่าวเช่นเดียวกัน ยกตัวอย่างสำนักงานสถิติแห่งชาติที่กล่าวไว้ในรายงานการสำรวจคนพิการตอนหนึ่งว่า

...ประชากรที่พิการในประเทศเพียงส่วนน้อย ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือสวัสดิการจากรัฐบาล ประชากรที่พิการส่วนใหญ่ของประเทศยังขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งในเรื่องการศึกษา การประกอบอาชีพ และอุปกรณ์เครื่องช่วยสำหรับคนพิการทำให้คนพิการส่วนใหญ่ต้องถูกทอดทิ้งไว้กับครอบครัว มีความเป็นอยู่ตามอัตภาพ... (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2552)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานผู้เก็บรวบรวมข้อมูล จึงได้ตระหนักถึงความสำคัญ ที่จะต้องมีข้อมูลคนพิการสำหรับให้หน่วยงานของรัฐบาลนำไปใช้ในการวางแผนดำเนินการให้ความช่วยเหลือคนพิการครอบคลุมทั่วถึง เพื่อให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้เต็มตามศักยภาพของตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งเป็นการเพิ่มพูนคุณค่า และศักดิ์ศรีของคนพิการด้วย... (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2552)

คนพิการทุกคนไม่ว่าจะเป็นคนพิการที่มีความพิการมาแต่กำเนิด หรือเกิดความพิการในภายหลัง ต่างเป็นบุคคลที่ต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคในหลายด้าน ทั้งทางด้านร่างกายและด้านจิตใจ ในคนพิการที่มีความเข้มแข็ง มีกำลังใจ หรือได้รับกำลังใจจากครอบครัวและบุคคลรอบข้างก็จะสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างมีความสุข ต่างกับคนพิการที่มีความท้อแท้ในชีวิต หมดหวัง ไม่มีครอบครัวหรือบุคคลรอบข้างคอยดูแล ให้กำลังใจ และคอยให้คำแนะนำอย่างถูกต้อง ประกอบกับถ้าต้องพบกับสถานการณ์ การกระทำ พฤติกรรม และปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่สังคมแสดงต่อพิการ ยิ่งทำให้เกิดการบั่นทอนจิตใจของคนพิการมากขึ้น สังเกตได้จากข่าวที่เกิดขึ้นหลายกรณีเกี่ยวกับปฏิกิริยาที่สังคมโดยเฉพาะหน่วยงานเอกชน ได้แสดงออกต่อคนพิการในแง่ลบ ยกตัวอย่างเช่น การที่คนพิการเข้ารับบริการจากธนาคารแห่งหนึ่ง แต่ถูกปฏิเสธการให้บริการ ถูกกระทำการตอกย้ำในความพิการของตนครั้งแล้วครั้งเล่า เช่น เรื่องเล่าจากประสบการณ์ของนฤมล ที่เล่าไว้ตอนหนึ่งว่า

เราเดินเอกสารให้ธนาคาร เขาผลัดเราตลอด เราเอาญาติมาคู่ร่วมเขาก็ไม่ให้ เขาอ้างว่ากรมที่ดินไม่ให้เราโอน เราเป็นคนพิการ เราก้โทรไปถามกรมที่ดิน กรมที่ดินบอกว่าถ้ามีเงินก็โอนได้ตลอดเวลา เราก้โทรกลับไปบอกธนาคารว่าเขาไม่ห้าม ธนาคารก็ยืนยันว่าเราพิการ เราโอนไม่ได้ แล้วเขาก็ให้เราไปเอาเอกสารคืน...

เราโทรไปร้องเรียนที่เบอร์ 1111 หลังจากนั้นผู้จัดการเขาก็เข้ามาที่ร้าน แล้วก็มาพูดทำนองว่าพิการแล้วยังเรื่องมากอีก... แต่พอคิดตอนนั้นร้านเสริมสวยข้าง ๆ เขามาแนะนำให้

ไปอยู่ที่ธนาคาร xxx แล้วเขาก็ให้เบอร์โทรศัพท์มา เราก็เลยเข้าไปติดต่อ... หลังจากนั้นไม่นาน เขาก็เรียกให้เราเข้าไปทำสัญญา ทั้งที่ไม่ต้องมีน้องชายมาคู่ร่วม... (จิตติมา เจือไทย 2551 : 113 - 114)

ถึงแม้มีบางองค์กรที่มองข้ามความพิการของบุคคลเหล่านี้ และทำหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนโดยไม่คำนึงถึงเรื่องความพิการก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จะคำนึงถึงเรื่องศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์มากกว่าความพิการ

สังคมไทยในปัจจุบันได้เข้าสู่สังคมที่เรียกว่า ยุคหลังสมัยใหม่ (post - modern) เป็นยุคที่ได้รับผลกระทบมาจากการพัฒนาจากสังคมยุคสมัยใหม่ (modern sociality) ที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิต ค่านิยม วิถีการคิด แบบแผนในการดำรงชีวิต ตลอดจนแนวคิดต่าง ๆ ดังนั้น การกระทำของสังคมต่อคนพิการจึงเป็นหนึ่งจากผลของการพัฒนาในยุคสมัยใหม่ด้วย สิ่งที่คนพิการได้รับจากสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมมอบให้และต้องการให้คนเหล่านี้เป็น โดยสรุปแล้วก็คือ ความเป็นคนชายขอบ (marginal people) เนื่องจากอัตลักษณ์ (identity) ของคนพิการที่ถูกสังคมมองว่าไม่ได้เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งและไม่สามารถช่วยพัฒนาในด้านใดด้านหนึ่งของประเทศได้ ที่สำคัญยังถูกมองว่าเป็นภาระของสังคมที่ต้องคอยดูแล เห็นได้ชัดเจนว่าการกระทำของสังคมที่มีต่อคนพิการนั้นขัดแย้งกับที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตั้งแต่พุทธศักราช 2540 ที่มีการเน้นให้ประชาชนทุกคน รวมทั้งผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี ได้รับความเป็นธรรมและความเสมอภาคโดยเท่าเทียมกัน

ในบางครอบครัวที่มีลูกหรือสมาชิกในครอบครัวเป็นคนพิการ มักมีความเชื่อว่าเป็นเรื่องของเวรกรรม หรือพระเจ้าเป็นผู้กำหนด โดยเฉพาะศาสนาพุทธ ที่อธิบายความพิการว่าเกิดจากกฎแห่งกรรมปัจเจกบุคคลใดกระทำอกุศลกรรม คือ กรรมชั่วหรือกรรมไม่ดีในอดีตชาติ จะต้องมารับกรรมในชาตินี้ (มูลนิธิอิทธิกรรม 2542 : 12, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 3) ผลของความเชื่อทางศาสนาได้ส่งผลให้คนพิการถูกมองว่าเป็นการเกิดมาชดใช้เวรกรรม และเป็นสิ่งที่ต้องยอมรับเพราะเกิดจากการกระทำของตนเองในชาติปางก่อน ในขณะที่สังคมไทยซึ่งมีประชากรส่วนมากนับถือศาสนาพุทธนั้นคิดว่าความพิการของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อาจเกิดจากผลของการกระทำในอดีตและเป็นสิ่งที่คนพิการควรได้รับ ทำให้สังคมรู้สึกนิ่งเฉยกับความพิการของคนอื่น แต่สำหรับคนพิการบางคนอาจจะรู้สึกเสียใจ ผิดหวัง น้อยเนื้อต่ำใจ ท้อแท้ หรือถ้ารุนแรงก็ถึงกับเกิดความรู้สึกอยากตาย แต่ในขณะที่เดียวกันท่ามกลางสภาพความพิการนั้นยังมีคนพิการบางคนให้เห็นคุณค่าของตนเอง รู้สึกว่าตนเองสามารถสร้างประโยชน์และมีความหมายต่อสังคม มีความสามารถมากกว่าคนปกติบางคน หาโอกาสเปลี่ยนจุดด้อยให้กลายเป็นจุดเด่น ใช้ความพิการที่สังคมมองว่าเป็นภาระหรือเป็น

คนไร้ความสามารถนั้นผลักดันตนเองจนประสบความสำเร็จในชีวิต โดยหันมาพัฒนาความสามารถทางด้านกีฬาจนกระทั่งกลายเป็น “นักกีฬาพิการทีมชาติไทย” ซึ่งเป็นตัวแทนของคนพิการทั้งประเทศอย่างเช่นในปัจจุบัน

การตระหนักในคุณค่าของตนเอง (self - esteem) ถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการตระหนักถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ไม่ใช่เฉพาะแค่คนพิการเท่านั้นแต่ยังรวมถึงคนปกติทั่วไป กล่าวคือถ้าบุคคลมีความตระหนักในการเห็นคุณค่าของตนเอง ก็จะเกิดแรงจูงใจ กำลังใจ พลัง หรือแรงหนุนในการที่จะทำให้อุทิศกำลังต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้ชีวิตหรือการประกอบอาชีพก็ตาม ในทางกลับกันหากเกิดความท้อแท้หรือไม่เห็นคุณค่าของตนเอง จะทำให้อ่อนแอต่อปัญหาและอุปสรรคทำให้เกิดความล้มเหลวในชีวิตได้ ถึงแม้แนวคิดเชิงการแพทย์ (medical model) จะมองว่า “ความพิการเป็นปัญหา” หมายถึงการเป็นคนพิการ ไม่สามารถมองเห็น ไม่สามารถเคลื่อนไหวว้บางอย่าง ไม่สามารถสื่อสาร ฯลฯ ได้ด้วยวิธีที่คนทั่วไปสามารถทำได้ ถือเป็นปัญหาของคนพิการ ทำให้ไม่สามารถอยู่ร่วมกับคนปกติในสังคมได้ แต่ผู้วิจัยมองว่าในแง่ของแนวคิดเชิงสังคม (social model) จะเห็นว่า “ความพิการไม่ใช่ปัญหา” เพราะไม่มีใครสามารถแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงความพิการได้ ที่สำคัญเราไม่สามารถบังคับให้คนพิการคนใดคนหนึ่งหรือทุกคนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่ต้องเผชิญอยู่ได้ จึงทำให้เกิดแนวคิดที่ว่า “สภาพแวดล้อม และสังคมน่าจะเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่า” (มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย 2552) ความคิดของสังคมที่มีต่อคนพิการคือสิ่งที่ปัญหาและต้องได้รับการแก้ไข หมายความว่า คนพิการทุกคนสามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้ หากมีการจัดอุปสรรคที่มีต่อคนพิการในสังคมให้หมดไป เช่น ต้องมีระบบขนส่งมวลชน การศึกษา การประกอบอาชีพและการสันตนาการที่ผู้พิการทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างแท้จริง มิใช่เพียงแต่ในนาม

คนพิการบางคนมีความสามารถมากกว่าที่สังคมคาดไว้ ในขณะที่คนในสังคมมองว่าคนพิการมีคุณค่าในตนเองต่ำกว่าคนปกติ แต่ในคนพิการบางคนกลับมีความสามารถมากกว่าคนปกติบางคนเสียอีก โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากความสามารถทางด้านกีฬาที่โดดเด่น บ่อยครั้งที่คนพิการแสดงให้เห็นสังคมรับรู้ว่าคุณค่ามีความสามารถมากเพียงใด ซึ่งพิสูจน์ได้จากรางวัลในการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ ที่ถูกจัดขึ้นสำหรับคนพิการ เช่น กีฬาคนพิการโลก 2007 (2007 World Wheelchair and Amputee Games) ประเทศไทยได้เหรียญจากการแข่งขันมากเป็นอันดับที่ 3 จาก 45 ประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขัน และกีฬาชิงแชมป์โลกของคนพิการครั้งที่ 13 (พาราลิมปิกเกมส์ 2008) ประเทศไทยได้เหรียญจากการแข่งขันมากเป็นอันดับที่ 41 จาก 148 ประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขัน (กนกพรณอยู่หา 2551) คนพิการที่เป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไทยกลุ่มนี้ ได้ผ่านกระบวนการเห็นในคุณค่าของตนเอง (self - esteem) มาอย่างดีแล้ว แต่ยังมีคนพิการอีกมากมายที่ยังไม่เห็นคุณค่าในตนเอง ไม่

สามารถปรับตัวให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข บางคนยังคงท้อแท้หรือหมดหวังกับชีวิต เมื่อต้องเผชิญหน้ากับอุปสรรคและปัญหาเพียงเล็กน้อยหากเทียบกับอุปสรรคและปัญหาที่คนพิการ ต้องเผชิญมาตลอดชีวิต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักกีฬาคนพิการ เพื่อทำการศึกษาดังแต่ชีวิตประจำวัน ในฐานะที่เป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไทย การปรับตัว การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทย กระบวนการในการเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจนสามารถอยู่ร่วมกับคนปกติในสังคมได้อย่างมีความสุข เพื่อเป็นแนวทางให้แก่คนพิการ ในการดำเนินชีวิตและเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้สังคมเปิดใจให้แก่คนพิการอย่างแท้จริง ให้โอกาสและยอมรับคนพิการเหล่านี้ได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนในสังคมอย่างมีความสุข

ผู้วิจัยมองเห็นความสำคัญในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต ของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ที่ครั้งหนึ่งเคยรู้สึกว่าคุณเองเป็นเพียงแค่มนุษย์ ไร้ค่า มีความท้อแท้ในชีวิต และเป็นกลุ่มคนที่ถูกสังคมผลักไสให้กลายเป็นคนชายขอบ แต่แล้ววันหนึ่งเกิดความตระหนักในคุณค่าและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ เห็นคุณค่าความเป็นตัวตน มีแรงบันดาลใจทำให้ลุกขึ้นสู้เพื่อหลีกเลี่ยงจากความ เป็นชายขอบที่สังคมได้สร้างวาทกรรมให้พวกเขา ต้องการพิสูจน์ให้สังคมเห็นว่าคนพิการก็เป็นมนุษย์ ยังมีความสามารถ ยังสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ จึงมุ่งมั่นตั้งใจพัฒนาสมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจให้แข็งแรงและสมบูรณ์ สามารถเป็นตัวแทนของประเทศไทยไปแข่งขันกีฬา กับคนพิการประเทศอื่น ๆ จนประสบความสำเร็จ สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยได้อย่างเช่นทุกวันนี้ และท้ายที่สุดสังคมต่างยอมรับในความสามารถด้านกีฬา การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย” จึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยได้เกิดความตระหนักในความสำคัญและ เล็งเห็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดประสบการณ์ ตรงจากผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ ตลอดจนเรื่องราวในชีวิตของนักกีฬาพิการที่ต้องเผชิญต่อปัญหา ที่สังคมมอบให้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคนพิการในฐานะที่เป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไทย การยอมรับในความพิการ ของตนเอง การเกิดความตระหนักในคุณค่าของตนเอง การพัฒนาตนเองและการปรับตัวเพื่อเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรค วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจนสามารถอยู่ร่วมกับคนปกติในสังคมได้อย่างมีความสุข หรือสิ่งอื่นใดที่ก่อให้เกิดการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองสำหรับคนพิการและคนอื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุก

คนในสังคมตระหนักถึงศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ โดยเปิดใจ ให้การยอมรับ และตัดสินคุณค่าจากความสามารถของคนพิการมิใช่เพียงแต่จากสภาพร่างกายภายนอก ให้โอกาสคนพิการได้แสดงออกในความสามารถที่มีอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้คนพิการสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับคนปกติในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข

3. คำถามในการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งประเด็นสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ว่า คนพิการธรรมดาคนหนึ่งสามารถสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนให้เกิดขึ้นได้อย่างไร และมีวิธีการจัดการกับตนเองทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์และจิตใจอย่างไร จนทำให้เขาประสบความสำเร็จในชีวิตการเป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไทย

4. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการศึกษาเรื่อง การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ไว้ดังนี้

5.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นักกีฬาพิการทีมชาติไทย สมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน และบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักกีฬาพิการทีมชาติไทย

5.2 สถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ภูมิลำเนาเดิมของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ณ จังหวัดสระแก้ว ที่อยู่ปัจจุบันในกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

5.3 ระยะเวลาในการศึกษา ตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ.2551 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ.2553

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยได้รับความรู้ในอีกแง่มุมหนึ่งในสังคม เกี่ยวกับปรากฏการณ์ในชีวิตคนพิการที่ถูกสังคมมองข้ามและเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเองไม่เคยตระหนักถึงอย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นความรู้ที่ไม่สามารถศึกษาจากในหนังสือ หรือตำราวิชาการใด ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง

ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าความรู้ที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยชิ้นนี้ เมื่อเผยแพร่ออกสู่สังคมแล้วจะช่วยให้คนส่วนหนึ่งในสังคมได้เปิดใจมองคนพิการในมุมใหม่ ให้โอกาสคนพิการได้แสดงออกในความสามารถที่มีจากนั้นจึงค่อยตัดสินคุณค่าของคนพิการ เพราะคนพิการในปัจจุบันนี้ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ จนมีคุณภาพชีวิตเทียบเท่าหรือมากกว่าคนปกติ ดังเช่นนักกีฬาพิการทีมชาติไทยผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ในงานวิจัยชิ้นนี้

6. ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีวิथाอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า (Life History and Narrative) เพื่อทำการศึกษำบันทึกปรากฏการณ์และประสบการณ์ในชีวิตทั้งชีวิตของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยคนหนึ่ง ผู้วิจัยจำเป็นต้องแสดงความรับผิดชอบต่อความไว้วางใจที่ผู้ให้ข้อมูลมีต่อผู้วิจัย อีกทั้งยังเป็นจิตสำนึกของตัวผู้วิจัยเองที่จำเป็นต้องปกป้องผู้ให้ข้อมูลและบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องในเรื่องเล่าเกี่ยวกับชีวิตด้วยการใช้นามสมมติในบางกรณี นอกจากนี้ผู้วิจัยขอละเว้นการถ่ายทอดบางเหตุการณ์ ที่ผู้วิจัยเห็นควรว่าอาจส่งผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลและบุคคลที่ถูกพาดพิงตามมาในภายหลัง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ ที่สามารถนำมาอธิบายปรากฏการณ์และประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย และเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับคนพิการ (disabled) แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ (identity) และเทคโนโลยีแห่งตัวตน (technology of the self) แนวคิดเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง (self - esteem) แนวคิดเรื่องพื้นที่แห่งตน แนวคิดเรื่องการเผชิญปัญหา (coping behavior) และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย โดยผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ไว้ในบทที่ 2 ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิด ใช้ทำความเข้าใจ และอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักกีฬาพิการทีมชาติไทยให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากที่สุด ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับคนพิการ (Disabled)
2. แนวคิดเรื่องตัวตนหรืออัตลักษณ์ (Identity) และเทคโนโลยีแห่งตัวตน (Technology of the Self)
3. แนวคิดเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self - Esteem)
4. แนวคิดเรื่องพื้นที่แห่งตน
5. แนวคิดเรื่องการเผชิญปัญหา (Coping Behavior)
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคนพิการ (Disabled)

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคนพิการ เพื่อนำมาเป็นความรู้พื้นฐานในการทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องความพิการของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ทางด้านลักษณะทางกายภาพ ความหมายในทางทฤษฎีของความพิการ ประเภทของความพิการ สาเหตุและลักษณะของความพิการ ตลอดจนปฏิกิริยาที่นักกีฬาพิการทีมชาติไทยมีต่อสภาพความพิการของตนเอง ดังนี้

1.1 ความหมายของคนพิการ

คนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งมีความสามารถถูกจำกัดให้ปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันและการมีส่วนร่วมทางสังคมได้โดยวิธีการทั่วไป เนื่องจากมีความบกพร่องทางการมองเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา และการเรียนรู้

และมีความต้องการจำเป็นพิเศษด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิต และมีส่วนร่วมในสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป (คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2550)

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 กล่าวว่า “คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประกาศกำหนด (สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ 2552)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2551) กล่าวว่า ความพิการมีความหมายได้หลายมิติ อาจมองว่าพิการจาก 1) ลักษณะภายนอก หรือ 2) ความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือ 3) ไม่สามารถเข้าร่วมในสังคมได้ ตัวอย่างเช่น คนที่ถูกตัดขาได้เข้า เมื่อมองจากภายนอกคือพิการขาขาด เมื่อมองที่ความสามารถจะกล่าวว่าพิการเดินลำบาก และเมื่อมองที่ความสามารถในการเข้าร่วมสังคมอาจกล่าวว่าคนนี้มี ความพิการไม่สามารถประกอบอาชีพเดิมได้ ซึ่งความพิการตามแนวทางของ International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) กล่าวว่า ความพิการมีความหมายครอบคลุมความบกพร่อง (Impairments) ข้อจำกัดในการทำกิจกรรม (Activity limitations) และข้อจำกัดในการมีส่วนร่วม (Participation restrictions) ดังนี้

ความบกพร่อง (Impairment) หมายถึง การสูญเสียหรือความผิดปกติของโครงสร้างของร่างกาย หรือการใช้งานของร่างกาย (รวมถึงการทำงานด้านจิตใจ) ที่สังเกตหรือเห็นได้ชัด ดังนั้นความบกพร่อง จะพิจารณาที่ “อวัยวะ” หรือ “ระบบการทำงาน” ของส่วนต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น ตาบอด หูหนวก เป็นใบ้ อัมพาต ออทิสติก เป็นต้น

ข้อจำกัดในการทำกิจกรรม (Activity limitation) หมายถึง ความยากลำบากในการกระทำการกิจกรรมของแต่ละบุคคล เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลทั่วไปที่ไม่มีปัญหาทางสุขภาพจะพึงทำได้ อาจมีความยากลำบากได้ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงระดับมาก ดังนั้น ข้อจำกัดในการทำกิจกรรมจะพิจารณาที่ “ความสามารถ” ของบุคคลโดยรวมว่าสามารถทำกิจกรรมหนึ่ง ๆ จนเสร็จสิ้นได้หรือไม่ ถ้าได้จะต้องทำด้วยความลำบากหรือไม่ โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นมีความบกพร่องอะไรบ้าง

ข้อจำกัดในการมีส่วนร่วม (Participation restriction) หมายถึง ปัญหาที่บุคคลประสบเมื่ออยู่ในสถานการณ์หนึ่งของชีวิต โดยเปรียบเทียบกับสิ่งที่บุคคลนั้นทำได้กับสิ่งที่คาดหวังว่าบุคคลที่

ไม่มีความพิการสามารถทำได้ในสังคมหรือวัฒนธรรมเดียวกัน เช่น การประกอบอาชีพ การเดินทาง การดูแลบุตร การทำงานบ้าน และการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เป็นต้น

สรุปแล้ว คนพิการ หมายถึง ผู้ซึ่งมีความบกพร่องหรือสูญเสียสมรรถภาพทางร่างกาย หรือจิตใจ ทำให้ไม่สามารถช่วยตัวเองในการกระทำกิจวัตรประจำวัน การเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และมีความสัมพันธ์ทางสังคมได้อย่างปกติ

1.2 ประเภท สาเหตุ และลักษณะของความพิการ

คนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนเป็นคนพิการ ตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2550 ซึ่งมีความหมายถึง คนที่มีความผิดปกติ หรือความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา หรือทางจิตใจ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 2 ของกระทรวงสาธารณสุข แบ่งประเภทของความผิดปกติหรือความพิการและระดับความพิการที่ได้รับการจดทะเบียน รวมถึงคนพิการที่ใช้สิทธิอื่น ๆ ทุกสิทธิ อาทิ สิทธิประกันสังคม สิทธิข้าราชการ เป็นต้น การจัดแบ่งประเภทของคนพิการในลักษณะนี้ สามารถแบ่งได้เป็น 6 ประเภท ความพิการ ได้แก่ คนพิการทางสายตาหรือการมองเห็น คนพิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหว คนพิการทางจิตใจ พฤติกรรม หรือออทิสติก คนพิการทางสติปัญญา และประเภทสุดท้ายความพิการทางการเรียนรู้ (ข้อมูลวิชาการ สำนักงานสาธารณสุข, กระทรวงสาธารณสุข 2553)

นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งประเภทความพิการ ตามลักษณะของสาเหตุหรือลักษณะของความพิการที่แสดงให้เห็น โดยทั่วไปแล้วประเภทของความพิการแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ ความพิการทางกาย (Physical Disability) ความพิการทางจิต (Mental Disability) และความพิการทางสังคม (Social Disability) ซึ่งลักษณะความพิการทั้ง 3 ประเภทนี้ มีความแตกต่างกันในลักษณะที่ปรากฏให้เห็นหรือสาเหตุ โดยที่คนพิการคนหนึ่ง ๆ อาจมีความพิการได้มากกว่า 1 ประเภท เช่น พิการทางกายโดยมีความพิการทางจิตหรือมีความพิการทางสังคมร่วมด้วย สามารถอธิบายได้ดังนี้

ความพิการทางกาย (Physical Disability) ทางการแพทย์เรียกความพิการประเภทนี้ว่า “Functional Disability” หมายถึง ผู้ที่มีอวัยวะบางส่วนของร่างกายไม่ทำตามหน้าที่ ส่วนมากมักปรากฏให้เห็นชัดเจนทางสรีระ ลักษณะและสาเหตุของความพิการทางกาย ได้แก่ ความพิการแต่กำเนิด ความพิการอันเกิดจากความเจ็บป่วย และความพิการจากอุบัติเหตุ

ความพิการทางจิต (Mental Disability) ความพิการประเภทนี้รวมไปถึงความพิการทางสมองด้วย เช่น การเป็นโรคจิต โรคประสาท บุคลิกภาพผิดปกติ ปัญญาอ่อน ภาวะระแวง การติดยาเสพติด เป็นต้น

ความพิการทางสังคม (Social Disability) ความพิการประเภทนี้ ไม่ได้เป็นความพิการที่มีความสูญเสียหรือบกพร่องทางร่างกาย แต่เป็นความพิการในลักษณะของความเสียเปรียบ ความด้อยโอกาส การขาดโอกาสในด้านต่าง ๆ ของสังคม เช่น ด้านสภาพความเป็นอยู่ อาทิเช่น ขอบตาดู ผู้ยากไร้ คนเร่ร่อน คนไร้ที่พึ่ง หรือด้านพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ อาทิเช่น อันธพาล หลุมขยาบริการ คนเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ดิถยาเสพติด เป็นต้น สาเหตุส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความพิการทางสังคมมักเกิดจากปัญหาเศรษฐกิจ การอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หรือการด้อยโอกาสทางการศึกษา ฯลฯ สรุปแล้ว ความพิการทางกาย ความพิการทางจิต และความพิการทางสังคม อาจเป็นความพิการที่มีลักษณะส่งผลต่อเนื่องซึ่งกันและกันหรือมีลักษณะควบคู่ไปด้วยกันได้ โดยคนพิการคนหนึ่ง ๆ อาจมีความพิการทางกาย ทางจิตและทางสังคม ในเวลาเดียวกันก็ได้

1.3 ปฏิกริยาที่มีต่อความพิการ

ความพิการที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นในลักษณะใดหรือจากสาเหตุใด ย่อมมีผลกระทบต่อคนพิการทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพิการทางร่างกาย ซึ่งก่อให้เกิดการสูญเสียของอวัยวะที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่เห็นได้ชัด ปฏิกริยาของคนพิการที่มีต่อความพิการโดยภาพรวมแล้วมีหลายลักษณะ เช่น เสียขวัญ หมดกำลังใจ วิทก หดหู่ เกรียด กลัว โมโหร้าย คุร้าย ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ท้อแท้ เรียกร้อง ก้าวร้าว กังวล เป็นต้น แต่ความรุนแรงของปฏิกริยาต่าง ๆ ในแต่ละบุคคลย่อมต่างกันขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

ประการแรก ลักษณะความพิการ คือ ความรุนแรงของปฏิกริยาที่คนพิการมีต่อความพิการของตนเองขึ้นอยู่กับสภาพความพิการที่ปรากฏ การเกิดความสูญเสียที่เห็นได้ชัดเจนหรือไม่ สูญเสียอวัยวะที่มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างมากต่อร่างกายหรือไม่ เช่น คนพิการที่พิการตาบอด แขน ขาขาด ย่อมมีปฏิกริยาต่อความพิการมากกว่าคนพิการแต่กำเนิดที่มีนิ้วมือมากกว่าปกติหรือพิการโดยสูญเสียนิ้วเท้าบางนิ้วจากอุบัติเหตุ เป็นต้น เพราะความพิการนั้นทำให้สูญเสียอวัยวะที่จำเป็นและสำคัญมาก หรือความพิการบริเวณใบหน้าที่มีผลความสวยความงามย่อมจะทำให้เกิดปฏิกริยาของความสูญเสียมากกว่าอวัยวะอื่น เป็นต้น

ประการที่สอง ระยะเวลาของการเกิดความพิการ คือ หากเป็นความพิการแต่กำเนิดหรือเป็นผู้ที่มีระยะเวลาของความพิการมากกว่า เช่น ผู้พิการทางตา เกิดปฏิกริยาของความสูญเสียข้อมน้อยกว่าผู้พิการทางตาภายหลัง เพราะเขาไม่มีประสบการณ์ในการใช้สายตา ไม่เคยรับรู้ต่อการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ ตรงกันข้ามกับคนปกติมาก่อนแล้วมาเกิดความพิการสูญเสียในภายหลัง ย่อมจะมีปฏิกริยาต่อความสูญเสียมากกว่าคนที่พิการแต่กำเนิดหรือคนพิการตั้งแต่วัยเด็ก เป็นต้น

ประการสุดท้าย คือ บุคลิกลักษณะเฉพาะตัว ความรุนแรงของปฏิกิริยาที่คนพิการมีต่อความพิการของตนเองขึ้นอยู่กับบุคลิกของคนพิการ กล่าวคือ คนพิการที่มีสภาพจิตใจที่เข้มแข็งอดทน สามารถยอมรับและปรับตัวเข้ากับสภาพความพิการของตนเองได้ภายในระยะเวลาไม่นานนัก ปฏิกิริยาและความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะเข้มแข็งจะไม่รุนแรง และไม่เกิดความรู้สึกด้านลบยาวนานเหมือนผู้มีสภาพจิตใจอ่อนแอ ห้วนใจ ขอบฟุ้งผู้อื่น เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับปฏิกิริยาที่มีต่อความพิการ ยกตัวอย่างเช่น สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวหรือสภาพสังคมที่คนพิการอาศัยอยู่ สามารถส่งผลต่อความรุนแรงของปฏิกิริยาต่อความพิการได้ กล่าวคือ ถ้าอยู่ในครอบครัวที่มีเวลาดูแลเอาใจใส่สม่ำเสมอ สามารถเอาอกเอาใจได้ในทุก ๆ ด้าน ปฏิกิริยาของคนพิการที่แสดงออกก็อาจจะรุนแรงมาก เช่น เรียกร้องความสนใจ แสดงความอ่อนแอ ฯลฯ เพื่อให้ได้รับการปฏิบัติและการตอบสนองในสิ่งที่เขาต้องการ เป็นต้น

จากความหมายของ ประเภท สาเหตุ และลักษณะของความพิการ จึงเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำความเข้าใจในเรื่องความพิการ สามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยอย่างเจาะลึกต่อไป

2. แนวคิดเรื่องตัวตน อัตลักษณ์ (Identity) และเทคโนโลยีแห่งตัวตน (Technology of the Self)

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ผู้วิจัยมองว่าการที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนนั้น อันดับแรกควรศึกษาและทำความเข้าใจในตัวคนที่แท้จริงของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ตั้งแต่การมองตัวเองและการถูกมองจากสังคมรอบข้าง ความเข้าใจในตนเองของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยผ่านการปฏิบัติสังสรรค์ทางสังคมระหว่างบุคคล ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเรื่องตัวตนและอัตลักษณ์มาใช้ในการอธิบายถึงตัวตนของคนพิการ ดังนี้

2.1 ตัวตน หรืออัตลักษณ์ (Identity)

ริตนา บุญมัทยะ (2545:4) กล่าวว่า เรื่องการสร้างความเป็นตัวตน (Self) หรือ อัตลักษณ์ (Identity) มักเกี่ยวข้องกับความหมายที่ซ้อนทับและมีความคาบเกี่ยวกันระหว่างความเป็นตัวตนที่สัมพันธ์กับสังคม ซึ่งหมายถึง โครงสร้างกำหนดพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ และความสัมพันธ์ทางสังคมของปัจเจกต่อคนอื่น ๆ ในสังคม (Social structure determinism) กับความเป็นตัวตนในอีกมิติหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก อารมณ์ และการตีความของปัจเจกในการให้นิยามความหมายของตนเองเมื่อเขาสัมพันธ์กับโลก ผู้คน และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

(Actor - oriented approach) การสร้างความเป็นตัวตนจึงมีมิติที่ซ้อนทับระหว่างโครงสร้างสังคมที่เป็นตัวกำหนดปัจเจก กับเสรีภาพของปัจเจกในฐานะผู้กระทำ

Hall (1997, อ้างถึงใน รัตนา บุญมีชยะ 2545 : 4) ได้นิยามความหมายของตัวตนว่ามีลักษณะเป็นกระบวนการ ไม่คงที่ ไม่ตายตัว เป็นการลื่นไหลไปตามสถานการณ์ องค์ประกอบของวาทกรรมแต่ละชุดไม่จำเป็นต้องมีตรรกะที่เชื่อมโยงกัน ขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อม ดังนั้น ความเป็นตัวตนจึงเป็นผลผลิตทางสังคมและวัฒนธรรมเชิงกระบวนการ เกิดจากสังคม (สังคมกำหนด ปัจเจกถูกกำหนดภายใต้บริบทของสังคม) และการตีความของปัจเจก (ปัจเจกมองตัวเองในลักษณะที่สัมพันธ์กับกลุ่มอื่น ๆ ในสังคม) ภายใต้บริบททางประวัติศาสตร์และสังคม ในแต่ละช่วงเวลาและสถานการณ์

การสร้างความเป็นตัวตน (Identity Construction) ยังมีนัยสำคัญเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางสังคม เป็นการแสดงออกถึงความพยายามของผู้คนในสังคมที่จะแสวงหาพื้นที่ทางสังคมและการแสดงออกทางวัฒนธรรม (Social and Cultural Space) เพื่อเรียกร้องสิทธิในการดำรงอยู่อย่างแตกต่าง และมีความเสมอภาคกับกลุ่มชนอื่น ๆ เช่น ในกรณีศึกษาคนชายขอบพบว่า พวกเขาต้องดิ้นรนต่อสู้อยู่ตลอดเวลาเพื่อสร้างตัวตนของตนเอง เพราะพวกเขามักจะถูกกักขังตัวตนด้วยการตีตราและตีกรอบให้ตายตัวอยู่เสมอ

ความรู้เชิงทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์ (Social Identity Theory) เป็นสิ่งที่มนุษย์เชื่อว่าดีเป็นจริง และเป็นเหตุผล มีรากเหง้าอยู่ที่การครอบงำและเป็นผลผลิตของอำนาจ มนุษย์จึงถูกจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมผ่านกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ที่ทำให้มนุษย์รับรู้ว่าเป็นใคร หรือมีความสัมพันธ์กับคนอื่นอย่างไร ที่สำคัญมนุษย์ยังได้ถูกสร้างให้มีอัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) เพื่อใช้เป็นระบบสัญลักษณ์อ้างอิงเกี่ยวกับความเป็นตัวเราและความปรารถนาของตัวเราอีกด้วย ดังนั้น อัตลักษณ์จึงไม่ได้เกิดขึ้นจากการกระทำหรือการตัดสินใจอย่างจงใจของเรา แต่เกิดขึ้นจากการหล่อหลอมทางสังคมภายในตัวเรา และความเป็นมนุษย์ (Human Being) จึงไม่ใช่สิ่งที่เป็นธรรมชาติแน่นอนหรือตายตัว แต่ความเป็นมนุษย์เกิดขึ้นจากความเปราะบางของมนุษย์ (Malleable) ที่ถูกหลอมให้เป็นไปตามเจตจำนงของวาทกรรม (Hoy 1986:15, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551:15)

2.2 อัตลักษณ์สมัยใหม่

Schoeffel and Klages (2004 : 2, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551:19) กล่าวว่า อัตลักษณ์แบบสมัยใหม่เป็นสิ่งที่มั่นคง เป็นระบบ และสามารถเข้าถึงได้ อัตลักษณ์เกิดขึ้นจากสำนึกและการรับรู้ความเป็นตัวของตัวเองกับโลกภายนอกด้วยความเป็นเหตุเป็นผล ความเป็นมนุษย์เป็นสิ่งที่

เอกเทศ ถาวร ไม่แปรเปลี่ยน ไม่ว่าสิ่งแวดล้อมภายนอกจะผันแปรไปอย่างไร แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์แบบสมัยใหม่เริ่มต้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 17 จากความคิดของเรอเน่ เดส์การ์ตส์ (Rene Descartes) เขาเป็นผู้เสนอภาพของมนุษย์ที่ตระหนักถึงการมีอยู่ของตนในฐานะผู้ที่คิด กล่าวคือการคิดของเราเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่ทำให้เราไม่สงสัยในการมีอยู่ของเราซึ่งเป็นผู้คิด (I Think, Therefore I Am) มรดกทางความคิดของเขาได้ส่งผลให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับตัวตน และกลายเป็นหัวข้อหลักในการศึกษาของนักปรัชญารุ่นต่อมา เช่น เดวิด ฮูม (David Hume) อิมมานูเอิล คานท์ (Immanuel Kant) จอห์น ล็อก (John Locke) ฯลฯ รวมทั้งส่งผลต่อการศึกษาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของสาขาอื่น ๆ ในเวลาต่อมา (Anderson 1997 : 17 – 19, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551:20)

2.3 อัตลักษณ์หลังสมัยใหม่

นักคิดที่สำคัญของแนวคิดอัตลักษณ์หลังสมัยใหม่ คือ Susan Hekman (2000 : 291-292, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551:19) เขาเชื่อว่า อัตลักษณ์มีการเคลื่อนไหว มีการเปลี่ยนแปลงตามเวลาและสถานที่ที่มีการก่อตัว สามารถปรับได้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ มีภาวะที่หลากหลาย ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีการต่อสู้แย่งชิงกันอยู่เสมอ

ปริตตา เกลิมเผ่า กอนันตกุล (2545 : 201-202) กล่าวว่า ตัวตน หมายถึง สำนึกเกี่ยวกับความมีตัวตน เน้นการดำรงอยู่ของเราในฐานะที่เป็นบุคคล (Person) ประธาน (Subject) หรือผู้กระทำ (Agent) อันเป็นที่ตั้งของการรับรู้ทางปัญญาและอารมณ์ และเป็นผู้ก่อให้เกิดการกระทำต่าง ๆ อัตลักษณ์และตัวตนมีความคาบเกี่ยวกันมาก เพราะทั้งสองอย่างเป็นสิ่งที่ไม่มีความสมบูรณ์ในตนเอง ไม่มีแก่นแท้ที่คงทนถาวรหรือเป็นเองตามธรรมชาติ แต่ไม่ได้แปลว่าตัวตนเป็นเพียงภาพลวงแต่เป็นการมองตัวตนอย่างเคลื่อนไหว มีการเปลี่ยนแปลงตามเวลา สถานที่ มีการก่อตัวหรือปรับไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ มีภาวะที่หลากหลาย ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีการแย่งชิงต่อสู้กันอยู่เสมอ การมองเช่นนี้เป็นการเน้นว่าปฏิสัมพันธ์ของคนกับกลุ่มหรือระหว่างกลุ่ม การวางตนหรือแสดงตนในโอกาสต่าง ๆ หรือในพื้นที่ต่าง ๆ เป็นการนำไปสู่ความสำนึกในอัตลักษณ์และตัวตน ดังนั้นจึงเน้นที่กระบวนการเน้นตัวตนที่กำลังเกิดขึ้น เน้นกระบวนการของการก่อตัวมากกว่า

แนวคิดของ Chris Weedon (1987, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551:20) มองตัวตนในฐานะที่เป็นกระบวนการทางสังคมของการสร้างตัวตน มีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละช่วงของเวลา เขากล่าวว่า ตัวตนมีลักษณะคือความเป็นศูนย์กลางออกจากปัจเจก (Decentring subject) การรื้อถอนศูนย์กลางนี้คือการไม่ให้อภิสิทธิ์แก่ปัจเจกในฐานะเป็นผู้กระทำ สิ่งที่น่าเน้นคือลักษณะปัจเจกภาพหรือตัวตนที่เป็นผลผลิตของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย เป็นผลของกระบวนการต่อรองเชิงอำนาจในความสัมพันธ์ทางสังคม

หลายระดับตั้งแต่ระดับจุลภาค เช่น ในครอบครัวไปจนถึงระดับมหภาค ปัจเจกภาพจึงเป็นเรื่องของกระบวนการสร้างความหมายทางสังคมให้แก่ตัวตน ซึ่งอาจเป็นตัวตนของปัจเจกหรือกลุ่มก็ได้ ดังนั้น ความเป็นปัจเจกหรือตัวตนจึงถูกเน้นในฐานะที่เป็นกระบวนการทางสังคมของการสร้างตัวตน มากกว่าแก่นแกนของคุณสมบัติบางอย่างที่มีลักษณะตายตัว หรือกล่าวได้ว่าตัวตนมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ถูกแก้ไข ดัดแปลง ต่อเติม และลดทอนไปตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละช่วงเวลา ตัวตนตามแนวคิดหลังสมัยใหม่จึงมีความสัมพันธ์อย่างมากกับวิถีชีวิตของคนในสังคมปัจจุบัน

2.4 อัตลักษณ์ตามแนวทางมาร์กซิสต์

การศึกษาอัตลักษณ์ตามแนวทางมาร์กซิสต์ เป็นมรดกตกทอดทางความคิดของเรอเน่ เดส์การ์ตส์ (Rene Descartes) สาขาหนึ่ง สามารถกล่าวได้ว่ามีนัยสำคัญต่อการเคลื่อนไหวทางสังคมของคนพิการเพื่อเรียกร้องสิทธิในการดำรงอยู่อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกับคนปกติ แนวคิดนี้อธิบายว่า อัตลักษณ์ของปัจเจกเป็นผลผลิตของตำแหน่งแห่งที่ในชนชั้นของบุคคล (Identity as A Production of A Person's Class Position) (Riddell and Watson 2003 : 9, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551:20-22) แนวทางมาร์กซิสต์จึงให้ความสำคัญต่อเรื่องจิตสำนึก กล่าวคือ มนุษย์จะกลายเป็นผู้กระทำการที่มีความหมายก็ต่อเมื่อตระหนักถึงอัตลักษณ์ทางชนชั้นของเขา (Class for itself) เมื่อเชื่อมโยงเรื่องอัตลักษณ์ตามแนวทางนี้ไปสู่เรื่องความพิการ จะพบว่าการศึกษาเกี่ยวกับความพิการตามแนวทางนี้จะมุ่งเน้นไปที่เรื่องการเมืองของอำนาจ (Power Politics) และการเมืองของอัตลักษณ์ (Identity Politics) หมายถึง คนทั่วไปจะมีฐานะเป็นคนกลุ่มใหญ่ในสังคม (Majority Group) คนพิการจึงเป็นเพียงคนกลุ่มเล็กในสังคม (Minority Group) และกลายเป็นกลุ่มคนที่ถูกกดขี่ (Oppress Group) (Liggett 1988:271, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 20) การต่อสู้เพื่อเรียกร้องสิทธิให้แก่คนพิการตามแนวทางนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การลบล้างจิตสำนึกจอมปลอม (False Consciousness) เพื่อรองรับอำนาจของผู้ที่เป็นใหญ่ด้วยการสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง (True Consciousness) แก่คนพิการว่าแท้จริงแล้วอัตลักษณ์ที่ทำให้คนพิการถูกมองว่าเป็นภาระของสังคมที่เกิดจากความบกพร่องของร่างกาย แท้จริงแล้วเป็นสิ่งที่ผู้มีอำนาจ (Dominance Group) ได้ใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ดังกล่าวเพื่อเข้าไปจัดการกับวิถีทางของคนพิการ และกีดกันเพื่อให้คนพิการออกไปจากโครงสร้างทางสังคม (Tregaskis 2004:11, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551:20)

การเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement) ของคนพิการตามแนวทางนี้จึงมีลักษณะเน้นไปที่การต่อสู้เพื่อเรียกร้องให้คนพิการได้เข้าถึงทรัพยากรของสังคม ได้รับสิทธิและความเสมอภาคที่เท่าเทียมกับคนทั่วไปในสังคม (Liggett 1988 : 271, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 20)

สังเกตได้ว่า การต่อสู้ตามแนวทางมาร์กซิสต์ไม่สามารถทำให้คนพิการมีพื้นที่ทางสังคมได้อย่างแท้จริง ถึงแม้จะให้ความสำคัญกับการเมืองของอำนาจและการเมืองของอัตลักษณ์ก็ตาม แต่ยังคงอยู่ภายใต้ฐานคติที่มองว่า อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดไว้อย่างแน่นอน มีแก่นสาร และเป็นสากล ในขณะที่ไม่ได้สนใจศึกษากระบวนการสร้างอัตลักษณ์ที่กำลังเกิดขึ้น เพราะมองว่าอัตลักษณ์ที่ถูกทำให้ “ไร้ความสามารถ” ของคนพิการนั้นมิได้อยู่จริงตามลักษณะความบกพร่องของร่างกาย ความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้นในสังคมจึงเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจที่ไม่เท่ากันระหว่างคน 2 กลุ่ม การต่อสู้ตามแนวทางนี้จึงเท่ากับการทำให้คนพิการกลับเข้าไปสู่ระบอบของความจริงตามที่วาทกรรมสร้างขึ้น ถือได้ว่าเป็นการตอกย้ำและผลิตซ้ำอัตลักษณ์ของคนพิการให้คงดำรงอยู่ต่อไป

2.5 อัตลักษณ์ตามแนวคิดปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism)

การศึกษาอัตลักษณ์ตามแนวทางของนักคิดในสายปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interactionism) มีจุดเริ่มต้นจากการศึกษาของมีด (Mead) เขามองว่า “ตัวตน” ไม่ใช่ลักษณะที่ตายตัวของบุคคล แต่ตัวตนเป็นกระบวนการทางสังคม (Social Process) เป็นผลโดยตรงจากการที่ตัวเรามีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ มนุษย์แรกคลอดจึงยังไม่มีตัวตน แต่ตัวตนจะค่อย ๆ ก่อกำเนิดเกิดขึ้นพร้อมกับพัฒนาการทางความคิด ผ่านกิจกรรมทางสังคม และความสัมพันธ์ทางสังคม ดังนั้น ตัวตนจึงไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากปราศจากประสบการณ์ทางสังคม (Social Experiences)

นอกจากนี้ มีด (Mead) ยังได้วิเคราะห์ให้เห็นว่าตัวตนจะค่อย ๆ ก่อกำเนิดจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์ โดยกลไกสำคัญในการสร้างตัวตน คือ การเรียนรู้ที่จะสวมบทบาทเป็นคนอื่น ๆ (Take the role of the others) หรือจินตนาการตนเองเข้าไปอยู่ในที่หรือตำแหน่งของคนอื่น ๆ แล้วหันกลับมามองตัวเราผ่านสายตาของคนเหล่านั้น มีด (Mead) เสนอว่าตัวตน คือ กระบวนการปะทะสังสรรค์กัน ระหว่างส่วนที่เป็นลักษณะเฉพาะของเราเอง หรือ “I” กับส่วนที่เกิดจากความเห็นและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือ “Me” (Ritzer 1996 : 341- 342, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 22)

ส่วน ก๊อฟมัน (Goffman) ผู้เขียนหนังสือเรื่อง Stigma : Notes on the Management of Spoiled Identity ได้ศึกษาช่องว่างของอัตลักษณ์ทางสังคมสองส่วน คือ อัตลักษณ์ทางสังคมเสมือนจริง (Virtual Social Identity) กับอัตลักษณ์ทางสังคมตามความเป็นจริง (Actual Social Identity) โดยชี้ให้เห็นว่าช่องว่างระหว่างอัตลักษณ์ทั้งสองส่วนนี้ คือ การตีตราให้กับบุคคล (Stigmatized) งานของก๊อฟมัน (Goffman) จึงเน้นไปที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนที่มียอดมลทิน (Stigmatized people) กับคนปกติ (Normal people) เพื่อทำการศึกษาความสัมพันธ์ของอัตลักษณ์ทั้งสองส่วน จากพฤติกรรมของบุคคลที่ถูกสังคมตีตราว่าเป็นบุคคลที่น่ารังเกียจด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น ศึกษา

พฤติกรรมของคนอ้วนที่เข้าไปเป็นสมาชิกอยู่ในกลุ่มคนที่มือน้ำหนักปกติ ศึกษาพฤติกรรมของบุคคลที่ต้องคอยปกปิดจิตใจของตนเองที่ไม่อยากให้ใครรู้ รวมถึงศึกษาพฤติกรรมของคนที่เป็นผู้สูญเสียอวัยวะ เช่น แขน ขา เป็นต้น พวกเขาจะเกิดความรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองลดลงทุกครั้ง เมื่อต้องมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับบุคคลที่แสดงท่าทีต่อตนเองเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังนั้น บุคคลที่ถูกตีตราจากสังคมด้วยสาเหตุต่าง ๆ จึงพยายามแสดงอัตลักษณ์ทางสังคมตามความเป็นจริง (Actual Social Identity) ให้ใกล้เคียงกับอัตลักษณ์ทางสังคมเสมือนจริง (Virtual Social Identity) มากที่สุด เพื่อให้การถูกตีตราของตนเองลดลงตามช่องว่างระหว่างอัตลักษณ์ทั้งสองส่วนนั่นเอง (Ibid : 358 - 359, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 22)

โดยสรุปแล้ว “ตัวตน” ตามความหมายของมีด (Mead) จึงเป็นกระบวนการที่มีการสื่อสารอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องและเป็นพลวัต และ “ตัวตน” เกิดจากการสวมรับเอาความคิดและมุมมองที่คนอื่นมีต่อตนเอง ส่วนก๊อฟมัน (Goffman) ถึงแม้เขาจะพยายามแยกแยะความแตกต่างระหว่างอัตลักษณ์ทางสังคมกับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล แต่เขายังคงแสดงให้เห็นถึงมิติที่ซ้อนทับกันของอัตลักษณ์ทางสังคมและอัตลักษณ์ส่วนบุคคลที่อยู่ในกระบวนการปฏิสัมพันธ์ นั่นคือ อัตลักษณ์ส่วนบุคคลตามแนวทางของก๊อฟมัน (Goffman) ยังคงวางอยู่บนพื้นฐานของสถานภาพทางสังคมที่บุคคลครอบครองอยู่ แม้ฐานคิดของแนวทางปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์จะให้ความสำคัญแก่มนุษย์ในฐานะที่เป็นผู้กระทำการ (Agency) แต่ก็ให้ความสำคัญกับตัวตนของมนุษย์จากสายตาของบุคคลอื่น หรือตามการคาดหวังของคนอื่น แล้วจึงมากำหนดเป็นตัวตนตามภาพลักษณ์ที่ผู้อื่นมอบให้ “ตัวตน” จึงเป็นสิ่งที่แนวคิดแบบหลังสมัยใหม่เรียกว่า “อัตลักษณ์ทางสังคม” นั่นเอง ดังนั้น แนวคิดตัวตน (Self Concept) จึงถือว่าได้ละเลยสิ่งสำคัญที่เกิดขึ้นภายในตัวมนุษย์ ซึ่งก็คือพลังอำนาจแห่งจิตภายในตัวตนของมนุษย์ อันเป็นแรงผลักดันที่ทำให้คนพิการกระทำการบางอย่าง เพื่อให้ตนเองสามารถหลุดพ้นจากกับดักของอำนาจที่สร้างและนิยามความหมายให้คนพิการกลายเป็นผู้ที่ไร้ซึ่งความสามารถและเป็นภาระของสังคม

2.6 อัตลักษณ์ของคนพิการ

Macdonald (1997:12, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551:12) ได้กล่าวถึง บันทึกฉบับหนึ่งที่เขียนเล่าเรื่องราวชีวิตการต่อสู้เพื่อกอบกู้ศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์ของสตรีพิการ ในเมืองนิวยอร์ก ช่วงปีคริสต์ศักราช 1920 หญิงที่ถูกกล่าวถึง คือ เฮเลน เคลเลอร์ (Helen Keller) ซึ่งพิการหูหนวก ตาบอด และเป็นใบ้ ซึ่งข้อความตอนหนึ่งกล่าวว่า

...เป็นเวลานานแสนนานมาแล้ว ที่ผู้คนมีความรู้สึกว่าคุณคนที่มีปัญหาทางร่างกายหรือจิตใจนั้น คำต้อยเกินกว่าที่จะเรียกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไปได้ และคนพวกนี้ก็ไม่สามารถที่จะมีความคิดได้เฉกเช่นเดียวกับมนุษย์ คนตาบอดจึงถูกจัดให้เป็นของน่าขัน ถูกนำขึ้นมาแสดงเป็นตัวตลกบนเวที เพื่อจะได้ทำเป็นสะอึกสะอื้นหรือท่าของตลกเพื่อให้ผู้ชมขบขัน บางคนอาจต้องไปเป็นขอทานข้างถนน หรืออาศัยอยู่ตามโบสถ์เพราะครอบครัวไม่รับเลี้ยง ผู้ใหญ่ที่หูหนวกหรือตาบอดจะถูกปฏิบัติเหมือนเป็นเด็ก ๆ บางครั้งก็ได้รับความกรุณา แต่บางครั้งก็ถูกระทำอย่างโหดร้ายน่ากลัว มีคนจำนวนมากลำบากใจหากต้องอยู่ร่วมกับคนพิการ แม้แต่ลุงของเฮเลนก็ยังยู่ให้ครอบครัวของเธอ เอาเธอไปทิ้งไว้ที่โหล่นสักแห่ง ที่ซึ่งจะทำให้เธอถูกลืมเลือนไปได้อย่างง่ายดาย...

เรื่องราวชีวิตของเฮเลนได้สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรม ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมในแง่ลบที่สังคมในยุคนั้นมีต่อคนพิการได้อย่างชัดเจน คนพิการได้ถูกจ้องมองจากสังคมอย่างดูถูกเหยียดหยาม ดังนั้น สิ่งที่คุณพิการในยุคนั้นต้องเผชิญนอกเหนือไปจากสภาพความพิการ คือ การถูกนำมาแสดงเป็นตัวตลกขบขัน หรือเป็นตัวประหลาด เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้อื่น

ถ้ามองอย่างผิวเผินสังคมยุคปัจจุบันได้พยายามแสดงออกให้เห็นว่า คนพิการมีศักดิ์ศรี มีสิทธิ และมีความเสมอภาคไม่แตกต่างจากคนปกติทั่วไป แต่ความจริงแล้วทั้งการกระทำ ความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของสังคมที่มีต่อคนพิการกลับตรงกันข้าม เพราะสังคมยังคงสร้างภาพลักษณ์ให้คุณพิการมีความหมายและคุณค่าในเชิงลบเสมอมา จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่ยังมีคนอีกเป็นจำนวนมากไม่สามารถทำใจให้ยอมรับหรือทำได้ยากหากรับรู้ว่าคุณเองจะต้องกลายเป็นคนพิการ เนื่องจากภาพที่ปรากฏให้เห็นจนกลายเป็นความคุ้นเคย และมักนึกถึงเมื่อกล่าวถึงคนพิการมีอยู่เพียงไม่กี่ภาพ เช่น ภาพคนตาบอดที่ขายสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือเล่นดนตรีอยู่ตามข้างถนน ภาพคนแขนขาด้วนที่นั่งขอทานอยู่ตามสะพานลอย ภาพคนที่นอนเป็นอัมพาตต้องให้นวดที่น่องมาคอยดูแล หรือภาพของคนพิการที่เดินทางไปมาตามต่าง ๆ ด้วยความยากลำบาก ภาพเหล่านี้คือความเป็นจริงและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมรับรู้ว่าคุณพิการเป็นคน ไร้ความสามารถและเป็นภาระของสังคม ท้ายที่สุดความจริงที่ถูกสร้างขึ้นได้เบียดขับให้ความพิการกลายเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาของผู้คนในสังคมตลอดมา

การที่คุณพิการกลายเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาต่อสังคมและบุคคลรอบข้าง ได้ถูกทำให้มีนัยสำคัญ เพราะถูกสื่อความหมายด้วยการสร้างอัตลักษณ์ หรือ Social Identity ที่ทำให้ผู้คนในสังคมรับรู้ถึง “ความน่ารังเกียจ” “ความน่าเวทนาสงสาร” และ “การไร้ความสามารถ” ของคนพิการ เสมือนว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ จะสังเกตเห็นได้ว่าความหมายของคนพิการไม่ได้เกิดขึ้นจากการปิดบังอำพรางใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ความหมายดังกล่าวถูกทำให้ปรากฏขึ้นอย่างเปิดเผย

ทำให้เกิดความคุ้นเคยจึงหลงคิดไปเองว่าอัตลักษณ์ที่เรายึดถืออยู่นั้นเป็นไปตามธรรมชาติ หรือเป็นไปตามสามัญสำนึก (จิตติมา เจือไทย 2551 : 10)

มุมมองเชิงทฤษฎีทางชีววิทยาและความรู้ทางการแพทย์ (Biomedical Knowledge) มีจุดเน้นของแนวคิดอยู่ที่ความต่างของร่างกาย (Physical Difference) ในความหมายทางสังคมของคนพิการ อัตลักษณ์ของคนพิการ คือ ผลที่เกิดจากความบกพร่องของร่างกาย (Outcome of Impairment) (Shakespeare 1996 : 95, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 12) มุมมองด้านนี้ให้ความหมายต่อคนพิการในฐานะที่พวกเขาเป็นกลุ่มคนผู้มีร่างกายไม่สมบูรณ์ ต่างจากตัวเรา ทำอะไรที่ต่างจากตัวเรา หรือไม่สามารถทำงานได้ จุดสำคัญของการวิเคราะห์อัตลักษณ์อยู่ที่การตั้งคำถามต่อความเป็นปกติ (Normality) และพยายามทึกทัก (Assumes) ว่า สิ่งนั้นคือมาตรฐานของสังคม เมื่อคนพิการมีไม่ครบตามมาตรฐาน จึงถูกทำให้กลายเป็นความเบี่ยงเบน (Deviate) ของสังคมไปโดยปริยาย ยิ่งไปกว่านั้น การศึกษาอัตลักษณ์ตามแนวทางนี้ยังมุ่งเน้นการศึกษาอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่ม (Particular Group) ของความบกพร่อง (Impairment) ในแต่ละลักษณะ เช่น คนตาบอดหรือคนหูหนวก อัตลักษณ์ของคนพิการตามแนวทางนี้จึงดูเหมือนว่าไม่ได้ถูกทำให้เป็นหนึ่งเดียว (Universal) เพราะคนพิการแต่ละประเภทจะถูกอธิบายด้วยความรู้ทางการแพทย์ที่แตกต่างกัน ทำให้มีการสร้างความต่างให้กับคนพิการด้วยตนเอง การกล่าวถึงความพิการต่อสังคมจึงมีลักษณะที่ไม่ใช่แบบเหมารวม การกระทำเช่นนี้ถือเป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับคนพิการ เพราะมันได้สร้างภาพตัวแทน (Representation) ให้กับอัตลักษณ์ของคนพิการโดยใช้ความต่างเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ (Ibid 1996 : 95, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 11)

สำหรับมุมมองเชิงทฤษฎีที่เกิดขึ้นจากความรู้ทางจิตวิทยา (Psychology) จะให้ความหมายต่อคนพิการในฐานะที่เป็นความแตกต่างของอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Personal Identity) โดยอธิบายภายใต้กรอบที่ต้องการให้มนุษย์รับรู้ลักษณะเฉพาะของบุคคลในฐานะที่เป็นคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ (Personality) กล่าวถึงเรื่องของความเหมือนและความต่างเพื่อยืนยันว่าบุคลิกภาพก็คือคุณลักษณะของกลุ่มทางสังคม (Swain and Cameron 1999 : 73, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 11) ตามที่กล่าวมา ความหมายทางสังคมของคนพิการจึงเกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบกับคนทั่วไปแล้วจึงนำมากำหนดเป็นอัตลักษณ์ของคนพิการตามขั้นตอน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดประเภททางสังคม (Social Categorization) ขั้นตอนของการใช้กระบวนการเชิงเหตุผล เป็นผลผลิตในกิจกรรมของมนุษย์ที่เกิดขึ้นจากบริบททางประวัติศาสตร์ที่มีความเฉพาะ เพื่อทำให้มนุษย์เกิดการตระหนักรู้เกี่ยวกับการดำรงอยู่ของคนปกติกับคนพิการ การจัดประเภทเช่นนี้ไม่ได้เกิดขึ้นจากความบกพร่องทางร่างกาย แต่เกิดขึ้นจากประวัติศาสตร์ทางสังคมของความพิการ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างคุณลักษณะทางสังคม (Social Identification) ขั้นตอนการสร้างคุณลักษณะให้กับประเภทของคนในขั้นตอนแรก เน้นการสร้างคุณลักษณะในสายตาของเราและสายตาของผู้อื่น จนทำให้สมาชิกในสังคมเชื่อว่าตนเองได้ใช้ความรู้ อารมณ์ และคุณค่า (Value) ร่วมกันพิจารณาและตัดสินใจคุณลักษณะให้แก่บุคคลแต่ละประเภทเป็นอย่างดีแล้ว

และขั้นตอนที่ 3 การเปรียบเทียบทางสังคม (Social Comparison) ขั้นตอนการสร้าง ความหมายให้กับคุณลักษณะในแต่ละประเภท โดยนำความหมายที่ถูกสร้างขึ้นไปเปรียบเทียบกับ ความหมายของอีกประเภท ตอกย้ำให้คนพิจารณาตระหนักรู้ตัวตนของตนเองในฐานะที่เป็นคนไว้ ความสามารถอยู่เสมอเมื่อเปรียบเทียบกับคนทั่วไป (Tajfel 1981 Citing Swain and Cameron 1999 : 73 – 74, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 11)

สำหรับมุมมองเชิงทฤษฎีด้านจิตวิทยา จึงเป็นการกำหนดลักษณะของอัตลักษณ์ให้แก่บุคคลด้วยการจัดตำแหน่งแห่งที่ของบุคคลโดยผ่านขั้นตอนของการจัดประเภท การสร้างคุณลักษณะ และการเปรียบเทียบ เพื่อทำให้มนุษย์เชื่อว่าบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการพิจารณาภายใต้ประสบการณ์ของเราและประสบการณ์ของผู้อื่นเป็นอย่างดี

ยังมีการศึกษาอัตลักษณ์อีกแนวทางหนึ่งซึ่งเป็นของ Shakespeare (1996 : 96, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 :11) ที่กล่าวว่า อัตลักษณ์เป็นผลที่เกิดขึ้นมาจากกระบวนการต่าง ๆ ทางสังคม (Outcome of Social Process) ถูกนำมาใช้เป็นกรอบความคิดในการศึกษาความหมายทางสังคมของคนพิจารณา อัตลักษณ์ของคนพิจารณาตามแนวคิดนี้มองว่าเป็นผลที่เกิดขึ้นจากอุปสรรคของคนพิจารณา (Barrier) และเกิดขึ้นจากการจัดกระทำของสภาพแวดล้อมและการกำหนดคนโยบาย

นอกจากนี้ Foucault (1988 : 7) ยังยกตัวอย่างเรื่องของการจัดการกับคนบ้าในสมัยใหม่ ว่ามีความคล้ายคลึงกับการจัดการคนเป็นโรคเรื้อนในสมัยกลาง เพราะคนทั้งสองประเภทถูกจัดการ โดยการใช้ความรู้ในการแบ่งประเภท ทำให้พวกเขากลายเป็นบุคคลที่ไม่พึงปรารถนา จากนั้นก็แยกพวกเขาให้ออกจากสังคม ด้วยการจัดสถานที่ให้อยู่อย่างโดดเดี่ยว เพื่อให้พวกเขาค่อย ๆ หายไปจากสายตาของสังคม ดังนั้น ปฏิบัติการแบ่งประเภทจึงเป็นเทคนิคที่แยบยลของอำนาจในการสร้างความเป็นองค์ประธานให้แก่มนุษย์ เพราะมันทำให้ผู้ถูกกระทำไม่รู้ตัวว่าตนเองกำลังถูกทำให้ต่าง (Difference) จากความเหมือน (Similarity) ของคนส่วนใหญ่ในสังคม จนเข้าใจว่าอัตลักษณ์ที่ตนเองเชื่อมั่นและยึดถืออยู่นั้นเกิดขึ้นจากการใช้ความรู้เกี่ยวกับตัวเอง (Self Knowledge) ทำให้เราตัดสินใจกำหนดสร้างอัตลักษณ์ของเราขึ้นมาเอง

เทคนิคหนึ่งที่ทำให้ปฏิบัติการแบ่งประเภท (Dividing Practice) ประสบความสำเร็จในการสร้างอัตลักษณ์ให้แก่มนุษย์ คือ เทคนิคการแบ่งแยกตัวเรากับการแบ่งแยกตัวเราจากผู้อื่น ดังนั้น เทคนิคนี้อัตลักษณ์จึงถูกสร้างจากฐานคติของความเหมือน (Similarity) และความต่าง (Difference)

แล้วแบ่งแยกมนุษย์ออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น คนบ้ากับคนปกติ คนป่วยกับคนที่มีสุขภาพแข็งแรง หรือคนพิการกับคนปกติ เป็นต้น อัตลักษณ์จึงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นในความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์อีกอันหนึ่งซึ่งเป็นคู่ตรงข้ามเสมอ ระบบคิดแบบคู่ตรงข้ามจึงเป็นแหล่งสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ เพราะการใช้คำที่ตรงข้ามนั้นมักถูกใช้ให้หน้าหน้าที่แตกต่างกันเสมอ ทำให้องค์ประกอบหนึ่งในคู่ขัดแย้ง (Dichotomy) ถูกทำให้มีคุณค่า หรือมีอำนาจมากกว่าองค์ประกอบอีกอันหนึ่ง ดังนั้น การเข้าใจวิถีทางในการกำหนดขอบเขตของความต่างจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความเข้าใจในเรื่องอัตลักษณ์ เพราะความต่างเป็นสิ่งที่กำหนดขอบเขตของอัตลักษณ์หนึ่งจากอัตลักษณ์อีกอันหนึ่ง จนทำให้การกำหนดขอบเขตของความต่างกลายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบการจัดประเภทให้แก่สรรพสิ่ง (Woodward 1997 : 30 - 36)

ในอดีตพบว่า ไม่เคยมีบุคคลสมัยใดที่ตัวตนของคนพิการจะได้ปรากฏตัวขึ้น (Emergence) ในประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เพราะตัวตนของคนพิการได้ถูกปิดบังไว้ด้วยอัตลักษณ์ซึ่งมีความหมายและคุณค่าในเชิงลบมาโดยตลอด เท่าที่ผ่านมามนุษย์จึงถูกทำให้กลายเป็นอื่นของความเป็นอื่น (The Otherness of The Otherness) เพราะพวกเขาได้ถูกกระทำจากวาทกรรมที่ซ่อนทับกันอยู่หลายชุด จนทำให้วิถีชีวิตของพวกเขาคงต้องตกอยู่ในฐานะของมนุษย์ที่ถูกกระทำจากสังคม ภายใต้อัตลักษณ์ที่มีความหมายหรือคุณค่าในเชิงลบมาโดยตลอด เมื่อใดก็ตามที่คนพิการเกิดความตระหนักรู้ และเข้าใจว่า อัตลักษณ์ที่ตนเองยึดมั่นอยู่นั้นเป็นเพียงผลผลิตของอำนาจ พวกเขาย่อมมีสิทธิปลดปล่อยตนเองจากพันธนาการของอำนาจด้วยการสร้างตัวตนของตนเอง (Self Identities) ขึ้นมาได้เช่นเดียวกัน (จิตติมา เจือไทย 2551 : 18)

การนำเสนอภาพตัวแทนอัตลักษณ์ของคนพิการในสังคม ว่าเป็นผู้ที่ไม่มีความสามารถ ต้องได้รับการดูแลและความอนุเคราะห์จากผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา ยังเป็นการตอกย้ำเรื่อง “ความเป็นอื่น” ของคนพิการให้เกิดขึ้นและเป็นแนวคิดครอบงำในสังคมให้คนทั่วไปเชื่อและเข้าใจว่าเป็นจริง คนพิการจึงตกเป็นเหยื่อของวาทกรรมที่ถูกนิยามความหมายจากรัฐ สังคม และทางการแพทย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หากการตอกย้ำและผลิตซ้ำภาพตัวแทนอัตลักษณ์เหล่านี้ยังคงดำเนินต่อไปจนสามารถขยายผลสู่สภาพด้านลบอื่น ๆ ตัวตนหรืออัตลักษณ์ของคนพิการก็คงหนีไม่พ้นการตกเป็นเหยื่อของสังคมที่ถูกนิยามความหมายเป็นแก่นสารนิยม ถูกตอกย้ำ และผลิตซ้ำอยู่เรื่อยไป

ดังที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่า “ความน่ารังเกียจ น่าเวทนาสงสาร หรือไร้ความสามารถของคนพิการ” ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างทางกายภาพ แต่เป็นผลผลิตของเทคโนโลยีแห่งอำนาจของวาทกรรม ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมามนุษย์ตกเป็นเครื่องมือของวาทกรรมในการสร้างตัวตนให้แก่มนุษย์ด้วยกันเอง มนุษย์ได้ยอมรับอำนาจของวาทกรรมแล้วนำกฎเกณฑ์มาตรฐานที่วาทกรรมสร้างขึ้นไปสอดส่อง ตรวจสอบ และกำหนดมนุษย์ด้วยกันให้มีแบบแผนของเรือนร่าง

พฤติกรรมและความเป็นมนุษย์อยู่ภายในกรอบที่วาทกรรมอนุญาตเท่านั้น มนุษย์จึงปฏิบัติต่อมนุษย์ด้วยกันเองอย่างเป็นผู้อยู่ใต้บังคับของตน (Hoy 1986 : 4, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 18 - 19) คนพิการจึงตกอยู่ในสภาพที่ น่ารังเกียจ น่าเวทนาสงสาร ไร้ความสามารถ และขาดศักดิ์ศรีมาโดยตลอด อัตลักษณ์ทางสังคมจึงได้ละเมิดและกระทำความรุนแรงต่อตัวตนของคนพิการ ทำให้ผู้คนในสังคมเชื่อว่าคนพิการเป็นคนที่น่ารังเกียจ น่าเวทนาสงสาร ไร้ความสามารถ และเป็นภาระของสังคม ดังนั้นวิถีชีวิตของคนพิการจึงถูกกำหนดให้เป็นไปตามการสร้างของอัตลักษณ์ จนทำให้คนพิการไม่สามารถเปิดตัวตนของตนเองขึ้นมาในพื้นที่ทางสังคม เพื่อให้ผู้คนทั่วไปสามารถตระหนักหรือรับรู้ได้ ดังนั้น ความหมายและคุณค่าทางสังคมของคนพิการจึงไม่ได้เกิดขึ้นจากข้อจำกัดทางร่างกายเป็นหลัก แต่เกิดขึ้นจากการสร้างวาทกรรม รวมไปถึงการตอกตรึงให้สิ่งที่สร้างขึ้นดำรงอยู่จนเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง ผ่านภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม และขณะเดียวกันก็ปิดกั้นไม่ให้อัตลักษณ์แห่งตัวตน (Self Identities) และความหมายอื่น ๆ ของคนพิการเกิดขึ้นซ้ำ ความหมายทางสังคมของคนพิการ จึงเป็นผลมาจากการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ของคนพิการ (Subject Position) ภายในอาณาจักรแห่งความจริง (Regime of Truth)

3. แนวคิดเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self - Esteem)

3.1 ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self – Esteem) เป็นขอบเขตที่บุคคลยอมรับหรือให้คุณค่าตน โดยมีผู้ศึกษาทั้งนักจิตวิทยาและนักวิชาการ ซึ่งได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ดังนี้

กนกวรรณ อังกะสิทธิ์ (2540 : 16) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตน คือ การที่บุคคลนั้นสามารถวิเคราะห์ตนเองแล้วพบว่า ตนเองดี มีคุณค่า มีความสามารถในการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ แล้วประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้และพึงพอใจในการกระทำของตน รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ โดยบุคคลและสังคมรอบข้างยอมรับ

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลมีความเชื่อมั่น ยอมรับ นับถือตนเอง มีความพอใจกับความสามารถของตนและประสบความสำเร็จในชีวิต ได้รับการยอมรับจากคนรอบข้างและคนในสังคม

3.2 การรับรู้การเห็นคุณค่าในตนเอง

Taft (1985, อ้างถึงใน กัญญา รานไพร 2549 : 12) กล่าวว่า การที่บุคคลจะรับว่าตนเองมีคุณค่านั้น ประกอบด้วยกระบวนการ 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นแรก คือ การประเมินเจตคติและสัมคมที่มีต่อตนเอง กระบวนการนี้มีรากฐานมาจากแนวคิดการมองตนเองของ คูลีย์ (Cooley) ที่ว่า บุคคลสามารถรู้จักตนเองได้โดยอาศัย “กระจกมองตนเอง” เป็นการรับรู้คุณค่าของตนเองที่มีรากฐานมาจากการประเมินและการยอมรับของผู้อื่น เป็นความรู้สึกที่ได้รับจากภายนอกต่อคุณค่าของตน

ขั้นต่อมา ความรู้สึกของบุคคลต่อความสามารถในการตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมและผลที่ตนได้รับ กระบวนการนี้เป็นความรู้สึกภายในต่อคุณค่าของตนเอง เป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริงของบุคคลในสังคมและผลกระทบของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อม นั่นคือความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองนอกจากจะเปลี่ยนแปลงไปตามวัย วุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเปลี่ยนแปลงไปตามสถานที่เกิดในชีวิต กล่าวคือ ถ้าเหตุการณ์ในชีวิตของบุคคลใดดำเนินไปในด้านดีและมีความประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนกระทำ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองก็จะเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลใดประสบเหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกว่าตนหมดความสามารถ ไร้ประโยชน์ สูญเสียอำนาจ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองก็จะลดลง

3.3 กระบวนการเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง

แนวคิดของ Barry (1989 : 99 – 100, อ้างถึงใน วิจิตร แก้วเครือวัลย์ 2544 : 25) ได้แบ่งความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 4 ด้าน คือ

ด้านแรก คือ ความรู้สึกต่อร่างกายตนเอง หมายถึง การที่บุคคลคิดและรู้สึกต่อรูปร่างและหน้าที่ของร่างกายตลอดจนความสามารถพื้นฐานของร่างกาย

ด้านที่สอง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองที่บุคคลคิดและรู้สึกเกี่ยวกับวิธีที่เขามีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นคนที่สนิทสนมคุ้นเคยหรือบุคคลที่พบกันโดยบังเอิญ

ด้านที่สาม คือ ความสำเร็จของตนเอง หมายถึง สิ่งที่บุคคลคิดและรู้สึกเกี่ยวกับความสามารถของเขานำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตครอบครัว การทำงานและสิ่งแวดล้อม

ด้านสุดท้าย คือ ความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองเป็นความรู้สึกทางนามธรรม และเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงความสนใจทางศีลธรรมและจิตวิญญาณ

สรุปแล้วกระบวนการรับรู้ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการแสดงออกถึงลักษณะของตนเอง ทั้งความรู้สึก การมีสัมพันธกับบุคคลอื่นหรือสังคม โดยความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองจะเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ

3.4 กลไกพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

Geal Lindenfield (1995, อ้างถึงใน สุธีรัตน์ แก้มประโลม 2538:18 - 19) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ดังนี้

3.4.1 มีความสงบและรู้สึกผ่อนคลาย (Calm and Relaxed) สามารถควบคุมตนเองได้ แม้เผชิญกับความยุ่งยากและความท้าทายที่หวาดกลัวอยู่ก็ตาม มักไม่ค่อยมีความเครียดปรากฏอยู่บนใบหน้าแม้จะผ่านการได้รับความกดดันอย่างสูงก็ตาม จะสามารถคืนสู่ความสงบได้อย่างรวดเร็ว

3.4.2 มีการดูแลตนเอง (Well-Nurtured) มีความเป็นอยู่ที่ดีในเรื่องของการดูแลตนเอง และการออกกำลังกาย การไม่ทำลายตนเองด้วยการละเลยนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การนอนหลับ การดื่ม รวมทั้งการแต่งกาย นอกจากนี้ยังดูแลร่างกายตนเองเป็นพิเศษเมื่อเจ็บป่วยหรือตกอยู่ภายใต้ความกดดัน

3.4.3 มีพลังและจุดมุ่งหมาย (Energetic and Purposeful) มีชีวิตชีวาทั้งร่างกายและจิตใจ สนุกสนานกับการทำงานในหน้าที่อย่างกระตือรือร้น มีแรงจูงใจสูง มีความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี

3.4.4 เป็นผู้เปิดเผยในความรู้สึก (Open and Expressive) สามารถสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทาง ซึ่งบ่งชี้ถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะนั้นได้ทันที และสามารถควบคุมหรือหยุดความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้เมื่อต้องการ

3.4.5 คิดในทางที่ดีและมองโลกในทางที่ดี (Positive and Optimistic) มักจะไม่มีควมวิตกกังวลและและความกลัวเมื่อพบความผิดพลาด ขณะที่กำลังเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งไม่คุ้นเคย ก็จะสังเกตกระบวนการนั้นอย่างเปิดเผย รู้สึกปลอดภัยเมื่อปลดปล่อยความเครียดแล้วก็จะกลับมาแก้ปัญหาใหม่ และมองเห็นโอกาสในการแก้ปัญหาและพัฒนาในสิ่งที่เขาสนใจ

3.4.6 มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self - Reliant) สามารถที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างอิสระและเป็นตัวของตัวเอง พึ่งพาตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้อื่นคอยชี้แนะ

3.4.7 มีความสามารถเข้าสังคมและร่วมมือกับผู้อื่นได้ (Socialble and Co - operative) สามารถเป็นสมาชิกที่ดีและสามารถประณีประนอมเพื่อความเข้าใจอันดีและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน บุคคลเหล่านี้สามารถชื่นชมความสำเร็จของผู้อื่นได้ พร้อมสนับสนุนให้กำลังใจในการพัฒนาตนเองของบุคคลอื่นด้วย แม้จะก้าวไปเป็นผู้นำก็สามารถแบ่งปันพลังอำนาจได้อย่างเหมาะสม

3.4.8 มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (Appropriately Assertive) สามารถยื่นกรานความต้องการและสิทธิของตนเองได้

3.4.9 มีการพัฒนาตนเอง (Self - Developing) แม้บุคคลเหล่านี้จะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงแล้วก็ยังตรวจสอบตัวเองอยู่เสมอ มีความสุขกับการได้รู้ข้อบกพร่องและความผิดพลาดของตนเองอันจะสามารถพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นได้

4. แนวคิดเรื่องพื้นที่แห่งตน

จากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลในภาคสนาม ทำให้ผู้วิจัยได้เกิดการเรียนรู้ถึงความแตกต่างหลากหลายของชีวิตมนุษย์ความแตกต่างหลากหลายของชีวิตมนุษย์ ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจตนเองมากขึ้นว่าเราแตกต่างจากคนอื่นอย่างไร และทำให้ผู้วิจัยเรียนรู้ว่าเราควรอดทนและเคารพความแตกต่างของมนุษย์อย่างสันติ

4.1 ความหมายของพื้นที่แห่งตน

ในสังคมหนึ่ง ๆ มนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์สังคมที่จะต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับหรือบรรทัดฐานทางสังคมร่วมกัน ถ้าบุคคลใดไม่ประพฤติปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับนั้น ๆ ก็จะต้องถูกลงโทษหรือถูกมองในทางไม่ดี เมื่อกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เหล่านี้เป็นตัวกำหนดให้เกิดการประพฤติกฎตามคนหมู่มากของสังคม ทำให้บุคคลบางกลุ่มที่มีความรู้สึกกดดันต่อกรอบทางสังคมดังกล่าว ต้องการหาพื้นที่ให้กับตนเองเพื่อปลดปล่อยความรู้สึกภายในจิตใจและการแสดงออกถึงการมีอยู่ของตัวเอง

Charles Horton Cooley (อ้างถึงใน พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล และคณะ 2541) ได้กล่าวว่า การสำนึกของตัวเองเป็นผลสะท้อนจากการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งบุคคลจะมีความรู้สึกสำนึกถึงความมีอยู่ของตนเอง นั้นแสดงให้เห็นว่าเมื่อบุคคลมีการปฏิสัมพันธ์กัน ในสังคม ทำให้บุคคลมีความรู้สึกสำนึกของตัวเอง โดยการหาพื้นที่ให้กับตนเองในการแสดงออก ดังนั้นพื้นที่ที่เกิดขึ้นจึงเป็นพื้นที่ของการสร้างความหมายใหม่ให้เกิดแก่ตนเองหรือกลุ่มของตนเองด้วย

แต่เดิมพื้นที่ในสังคมไทยจะแบ่งออกอย่างเป็นสัดส่วน มีการแบ่งขอบเขตพื้นที่ระหว่างพื้นที่ส่วนตัวกับพื้นที่สาธารณะอย่างชัดเจน อาณาบริเวณของพื้นที่ส่วนตัวจะมีความมิดชิด ปกปิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอกกิจกรรมที่เกิดขึ้นจึงเป็นเรื่องส่วนตัว เช่น ห้องนอน ซึ่งเป็นพื้นที่ของการหลับนอน บุคคลอื่นจะล่วงล้ำเข้าไปไม่ได้ จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของก่อน เป็นต้น ส่วนลักษณะของพื้นที่สาธารณะ (Public Space) นั้นจะเป็นพื้นที่ของการเปิดเผย มีการพบปะ พุดคุย มีปฏิสัมพันธ์แบบครอบครัวหรือญาติ มีความเอื้ออาทรกันและกัน ปัจจุบันเมื่อสังคมเปลี่ยนไป ทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลง การมีปฏิสัมพันธ์แบบเดิมก็ค่อย ๆ จางลง บริบทพื้นที่สาธารณะถูกฉีกกร่อน ทำให้สังคมหรือชุมชนที่มีการใช้พื้นที่สาธารณะในการแสดงบทบาททางสังคม เป็นเพียงพื้นที่ของการ

พักผ่อนหย่อนใจ เช่น สวนสาธารณะ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ตัวเรามีความรู้สึกถึงการได้ระบาย ปลดปล่อย ความรู้สึกนึกคิดภายในตัวตน ทฤษฎีของฟรอยด์ (อ้างถึงใน พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล 2541) ได้แบ่งความมีตัวตนออกเป็น 3 ส่วน คือ id, ego, และ superego ซึ่งทั้งสามส่วนนี้จะต้องมีความสัมพันธ์กันเพื่อไม่ให้เกิดการแสดงตัวตนออกมาอย่างไม่ถูกไม่ควร และพื้นที่ความเป็น ส่วนตัวในพื้นที่สาธารณะที่ว่านี้ก็คือ ส้วมสาธารณะ(Public Toilets) ซึ่งเป็นพื้นที่ในการแสดงความเป็นส่วนตัว ที่กีดกันไม่ให้สังคมภายนอกเข้ามารุ่มเร้าสิ่งที่เราต้องการแสดงออกได้ นอกจากเป็นการปลดปล่อยทางด้านร่างกายแล้ว ยังมีการปลดปล่อยในด้านจิตใจอีกด้วยนั่นคือ การขีดเขียนข้อความหรือภาพตามฝาผนังส้วม แสดงให้เห็นถึงภาวะที่คนเราที่อยู่ในส้วมจะมีความเป็นส่วนตัวสูง สามารถที่จะทำอะไรก็ได้โดยไม่มีกรอบภายนอกมากกดขี่ จึงทำให้เกิดข้อความต่าง ๆ มากมาย ในนั้น ทั้งภาษาที่สุภาพและหยาบคาย ซึ่งล้วนแล้วออกมาจากจิตใต้สำนึกของคนเราทั้งสิ้น และเป็น การสร้างอำนาจบนพื้นที่ว่างในพื้นที่สาธารณะให้กับตนเองอีกด้วย

4.2 วัฒนธรรมกับการสร้างพื้นที่

แนวคิดเรื่องพื้นที่นี้ถ้าอ้างอิงตามแนวคิดตะวันตกว่าด้วยเรื่องเวลาและพื้นที่ (Time and Space) แล้วคงต้องเรียกว่าที่ว่างมากกว่าพื้นที่ ที่ว่าง (Space) นี้ คือ ส่วนหนึ่งจากพื้นที่ทั้งหมดที่มนุษย์สามารถเข้าไปจับจอง ครอบครอง และแสดงตนเป็นส่วนร่วมหรือเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของพื้นที่ในภาพรวมทั้งหมด ทั้งที่ว่างและพื้นที่อาจจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ แนวคิดเรื่องพื้นที่มักสัมพันธ์คู่ขนานกันไปกับแนวคิดเรื่องเวลา เช่น จากประสบการณ์และกระบวนการรับรู้ทางวิทยาศาสตร์ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า สสารใด ๆ ในโลกเกิดขึ้นหรือดำรงอยู่ ณ พื้นที่หนึ่งพื้นที่หนึ่งได้ในเวลาหนึ่งเท่านั้น ไม่สามารถดำรงอยู่พร้อม ๆ กันในหลายพื้นที่ได้

ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับพื้นที่ สามารถอธิบายได้ว่า วัฒนธรรมในยุคแรกถูกมองในลักษณะสารัตถะนิยม (essentialism) กล่าวคือ คนในแต่ละชุมชนไม่ค่อยมีการเคลื่อนย้ายต่างมีรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่ผูกติดกับพื้นที่อาณาเขตที่แน่นอน จากมุมมองนี้ทำให้อัตลักษณ์ของบุคคล เป็นสิ่งที่ได้รับออกมาจากโครงสร้างทางการเมืองและศาสนาของสังคมดังกล่าว แต่สำหรับสังคมสมัยใหม่มุมมองนี้ได้ถูกท้าทาย ในงานของ Akhil Gupta and James Ferguson ได้นำเสนอ มุมมองเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างวัฒนธรรมกับดินแดน (place) ซึ่งได้ทะลายมุมมอง วัฒนธรรมผูกติดตายตัวอยู่กับดินแดน (deterritorialized culture) และนำเสนอถึงความไม่ต่อเนื่อง (disjuncture) ของดินแดนและวัฒนธรรม พวกเขาเสนอว่าคนที่เคลื่อนย้ายเหล่านี้มีจินตนาการเรื่อง ดินแดน (imagined place) แบบใหม่ที่ไม่ยึดติดกับ พรหมแดนของรัฐชาติ อย่างชุมชนในจินตนาการ (imagined community) ของ Benedict Anderson ซึ่งดินแดนในจินตนาการของคนเหล่านี้เกิดจาก

การใช้ความทรงจำของดินแดนมาสร้างโลกทางจินตนาการใหม่ในที่อยู่ใหม่ (Gupta and Ferguson 1999 :34 - 39, อ้างถึงใน เอกศักดิ์ เนตรวิเชียร 2549 : 12)

ผู้อพยพที่เดินข้ามพรมแดนรัฐชาติได้ก่อเกิดมุมมองต่อวัฒนธรรมใหม่ เพราะผู้อพยพเหล่านี้ ได้สร้างพื้นที่ทางสังคมของตนเองผ่านวัฒนธรรมที่มีการผสมผสาน (hybridity) ซึ่ง “ไม่ได้จำกัด หรือผูกติดกับวัฒนธรรมที่เป็นต้นกำเนิด” (อภิญา เฟื่องฟูสกุล 2542 : 98) การทะลายนข้ามพรมแดนของรัฐชาติ (deterritorialization) ของวัฒนธรรม ได้ทำให้เกิดรอยแยกขึ้นในความกลมกลืนระหว่างสถานที่และผู้คนในบริบทความสัมพันธ์ทางสังคมที่หลากหลาย การสร้างพื้นที่ของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นผลมาจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างรัฐกับกลุ่มชาติพันธุ์ ที่มีความซับซ้อนในทางการเมือง สังคม และวัฒนธรรม การปรับเปลี่ยนรูปแบบของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่พยายามสร้างพื้นที่ทางวัฒนธรรมด้วยการสร้างภาพอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมขึ้นมาใหม่ ผ่านบริบทต่าง ๆ ทางสังคม ความสัมพันธ์กับชนกลุ่มอื่น ๆ และรัฐ กระแสโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดทั้งวัฒนธรรมมวลชนในระดับโลก การค้นหาการต่อสู้และการใช้ความรุนแรงรูปแบบต่าง ๆ เพื่อค้นหาทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ในขณะที่เดียวกัน โลกาภิวัตน์ก็เป็นกระแสที่ทำให้ประชากรโลกที่ต่างชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ศิวพรรณและวัฒนธรรมได้มีโอกาสติดต่อ เชื่อมโยงถึงกันและกันมากขึ้น (สุริยา สมุทคุปดี และพัฒนา กิติอาษา 2542 : 5 - 6)

4.3 พื้นที่กับกลุ่มชาติพันธุ์และอัตลักษณ์

การศึกษาเรื่องราวของกลุ่มชาติพันธุ์อาจสามารถพิจารณาได้ในหลายมิติ ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้มักถูกผลักดันหรือเบียดขับให้ไปอยู่ในสถานะการเป็นคนชายขอบของสังคม ที่ออกมาในเชิงผู้มีอำนาจและผู้ด้อยอำนาจ โดยเฉพาะบทบาทในทางการเมือง คนเหล่านี้มักไม่มีสถานภาพความเป็นพลเมืองของรัฐใดรัฐหนึ่งซึ่งถูกมองว่าเป็นกลุ่มคนที่ล่อแหลมต่อความมั่นคงของประเทศ และถูกกีดกันไม่ให้มีส่วนร่วมทางการเมืองบทบาทในทางเศรษฐกิจ ถูกมองว่ามีระบบการผลิตที่ไม่มีประสิทธิภาพ มีวิถีการดำรงชีวิตเพียงแค่อพยพชีพ คนเหล่านี้มักตั้งถิ่นฐานอยู่ในที่ที่ได้รับผลกระทบจากความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมที่ตนเองไม่ได้เป็นผู้ก่อขึ้นและยังถูกมองจากคนในสังคมใหญ่อีกว่าเป็นพวกทำลายสิ่งแวดล้อมบทบาทในทางสังคมและวัฒนธรรม ผู้คนเหล่านี้มักมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมจากสังคมใหญ่ไม่ว่าจะเป็นในด้านภาษา ศาสนา และความเชื่อ ทำให้ถูกมองว่าเป็นพวกล้าหลังและไร้การศึกษา (ชูศักดิ์ วิทยภัค 2541, อ้างถึงใน เอกศักดิ์ เนตรวิเชียร 2549)

ระบบความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์หรือบางครั้งอาจเรียกว่า “ระบบชาติพันธุ์สัมพันธ์” เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมที่พบได้อย่างแพร่หลายทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้ว และประเทศที่กำลังพัฒนา ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงจะพบว่ามียุคกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนหนึ่ง

พยายามที่จะปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นใหม่ ได้มีการยอมรับขนบธรรมเนียมประเพณีของชนกลุ่มอื่น หรือไม่ก็ยอมรับร่วมกับชนกลุ่มอื่นคิดค้นขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมขึ้นมาใหม่ “อัตลักษณ์” (Identity) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน คือ Identitas เดิมใช้คำว่า Idem ซึ่งมีความหมายว่า เหมือนกัน (The Same) อย่างไรก็ตาม โดยพื้นฐานทางภาษาอังกฤษแล้ว อัตลักษณ์มีความหมายสองนัยด้วยกัน คือ ความเหมือน และความเป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างออกไป นั่นคือการตีความหมายความเหมือนกัน บนพื้นฐานของความสัมพันธ์และการเปรียบเทียบกันระหว่างคนหรือสิ่งของในสองแง่มุมมอง คือความคล้ายคลึงและความแตกต่าง (Jenkins 1996 : 3- 4, อ้างถึงใน เอกศักดิ์ เนตรวิเชียร 2549 : 12)

เจนกินส์ (Jenkins) ยังชี้ให้เห็นว่า อัตลักษณ์มิใช่เป็นสิ่งที่มียู่แล้วในตัวของมันเอง หรือกำเนิดขึ้นมาพร้อมกับคนหรือสิ่งของ แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและมีลักษณะของความเป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลา (Jenkins 1996 : 4, อ้างถึงใน เอกศักดิ์ เนตรวิเชียร 2549 : 12) ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของเบอร์เจอร์ และลักแมน (Berger and Luckmann) ที่กล่าวไว้ว่า อัตลักษณ์ถูกสร้างขึ้นโดยกระบวนการทางสังคม ครั้นเมื่อตกผลึกแล้วอาจมีความคงที่ ปรับเปลี่ยน หรือแม้กระทั่งเปลี่ยนแปลงรูปแบบไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นหลัก (Berger and Luckmann 1967 : 173, อ้างถึงใน เอกศักดิ์ เนตรวิเชียร 2549 : 12 - 13)

อีกนัยหนึ่ง อัตลักษณ์เป็นเรื่องของความเข้าใจและการรับรู้ที่เราเป็นใคร และคนอื่นเป็นใคร นั่นคือ การประกอบขึ้นและดำรงอยู่ที่เรารับรู้เกี่ยวกับตัวเองอย่างไร และคนอื่นรับรู้เกี่ยวกับเราอย่างไร โดยมีกระบวนการทางสังคมในการสร้างและสืบทอดอัตลักษณ์ ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับบริบทของความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อชนกลุ่มอื่น ๆ ด้วย กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ เกิดขึ้นภายใต้ระบบความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ในสังคมไทย การพยายามเปลี่ยนอัตลักษณ์ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ถูกมองว่าเป็นคนชายขอบของสังคมและมีความแตกต่างจากสังคมศูนย์กลาง

กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ ถูกสร้างขึ้นบนความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ชนกลุ่มใหญ่ในสังคมมีอำนาจเหนือกว่าเป็นผู้กำหนด สร้าง ตีความ ในฐานะที่เป็นอัตลักษณ์สากล และจัดกลุ่มสิ่งที่ไม่เหมือนให้เป็นอัตลักษณ์ชายขอบ การแสดงถึงความมีตัวตนของคนบางกลุ่มในสังคมที่ถูกกีดกัน การมีส่วนร่วมในสังคมส่วนใหญ่ จนเรียกได้ว่าเป็นการครอบงำอุดมการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้คนต่างชาติพันธุ์ ต่างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีรูปแบบต่าง ๆ ข่าวสารข้อมูล เงินทุน แนวคิดและอุดมการณ์ ข้ามพรมแดนรัฐชาติด้วยอัตราความเร็ว ในปริมาณและทิศทางที่อำนาจรัฐไม่อาจควบคุมได้อีกต่อไป โลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดทั้งวัฒนธรรมมวลชนในระดับโลก การค้นหา การต่อสู้ และการ

ใช้ความรุนแรงรูปแบบต่าง ๆ เพื่อค้นหาอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น ในขณะเดียวกัน โลกาภิวัตน์ก็เป็นกระแสทำให้ประชากรโลกที่ต่างชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ศิวพรม และวัฒนธรรม ได้มีโอกาสติดต่อ เชื่อมโยงถึงกันและกันมากขึ้น (สุริยา สมุทคุปดี และพัฒนา กิติอาษา 2542 : 5 - 6)

Stuart Hall (1966) กล่าวว่า ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์จากภายนอกสังคม ที่รวดเร็ว ทำให้สังคมเกิดความรู้สึกว่าถูกผลักดันหรือถูกบีบคั้นจากภายนอกให้เปลี่ยนแปลง จึงมักจะเกิดความรู้สึกสูญเสียความเป็นลักษณะพิเศษของกลุ่มคนที่เคยมีมานาน หรือ อัตลักษณ์ นั้นเอง กระแสโลกาภิวัตน์และกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก สามารถส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมประเพณีของสังคม และในขณะเดียวกันส่งผลต่ออัตลักษณ์หรือตัวตนทางวัฒนธรรม (cultural identity) ได้ในหลายทาง กล่าวคือ อัตลักษณ์ของชาติ หรือ ของวัฒนธรรมแห่งชาติเสื่อมลงหรืออ่อนตัวผู้ก่อน ถูกกระแทกจากพลังภายนอกจนถูกทำลายหรือเสื่อมทรุดลง เห็นได้จากการทำให้วัฒนธรรมกลายเป็นสินค้า อัตลักษณ์เฉพาะตัวกลับมีความเข้มข้นและเด่นชัดขึ้น กล่าวคือความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ของชาติหรือของท้องถิ่นกลับถูกกระตุ้นและตอกย้ำให้เข้มแข็งและเข้มข้นขึ้น เห็นได้จากการต่อสู้กับกระแสโลกาภิวัตน์ จึงต้องอาศัยวิธีการสร้างเสริมความมั่นใจและความเชื่อมั่นในชาติพันธุ์หรือเผ่าพันธุ์ของตน

อัตลักษณ์ที่สร้างขึ้นใหม่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์อาจเป็นการกระตุ้นให้เกิดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมบนพื้นถิ่นสูงขึ้น ในบางกรณีอัตลักษณ์อาศัยรากฐานทางด้านชาติพันธุ์ ด้านภาษา ด้านศาสนา ฯลฯ เพื่อหาจุดยึดโยงร่วมกันขึ้นมาใหม่ เช่น กระแสความสนใจภูมิปัญญาพื้นบ้าน แพทย์พื้นบ้าน ทั้งนี้อัตลักษณ์ใหม่ย่อมเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์กับกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีทั้งดี บวกและด้านลบควบคู่กันไป ในการทบทวนปฏิบัติการทางวัฒนธรรมด้วยสถานการณ์การของ โลกาภิวัตน์ที่มีลักษณะซับซ้อนเช่นนี้ การเน้นแนวทางการศึกษาและการพิจารณา นโยบายทางวัฒนธรรมนั้น จึงเป็นสิ่งที่สังคมจะต้องเข้าใจปรากฏการณ์กระแสโลกาภิวัตน์อย่างถ่องแท้

การทำความเข้าใจรากเหง้าความเป็นมาของตัวเอง การแพร่กระจายของวัฒนธรรมสากล จะทำให้เกิดกระบวนการที่โหยหารากเหง้าของบรรพบุรุษของตัวเอง เพื่อสร้างอัตลักษณ์เฉพาะตัว ทั่วโลกจึงต้องยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ยอมรับคุณสมบัติเฉพาะของบุคคล และกลุ่มคน มาถึงสมัยปัจจุบัน กระบวนการโลกาภิวัตน์กระตุ้นให้เกิดสำนึกในวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ท้องถิ่น ทำให้เกิดกระบวนการทวิลักษณ์ทางชาติพันธุ์ (อมรา พงศาพิชญ์ 2545 : 204 - 205)

การกำหนด สร้าง ตีความ และสร้างความหมายใหม่ให้กับกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ถูกมองว่าเป็นคนชายขอบของสังคมอยู่ตลอดเวลา สิ่งเหล่านี้เองก่อให้เกิดการตอบโต้ต่อกระบวนการที่ถูกกักขังอัตลักษณ์ ในอดีตกลุ่มหนึ่งใช้วิธีการตอบโต้ต่อเจ้าหน้าที่รัฐอย่างรุนแรง และอีกกลุ่มหนึ่ง

เลือกที่จะปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตชุมชนในจินตนาการของรัฐ (Banedict Anderson 1983, อ้างถึงใน วาสนา ละอองปลิว 2546 : 4 - 7) ชุมชนในจินตนาการแบบเดิม วางอยู่บนเงื่อนไขแห่งความเป็นพลเมืองของชาติ เริ่มเลื่อมความสำคัญลงอย่างรวดเร็วภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ชุมชนจินตนาการรูปแบบใหม่ที่วางอยู่บนพื้นฐานของความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ เชื้อชาติ และความเป็นท้องถิ่นเริ่มเข้ามามีบทบาทและความสำคัญมากขึ้น แต่ก็มีบางกลุ่มที่มีเป้าหมายทางการเมือง เป็นการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเรียกร้องสิทธิเสรีภาพในการจัดการชีวิตของตนเอง ต้องการแยกตัวออกจากรัฐที่ครอบงำอยู่รูปแบบการต่อสู้มักจะออกมาในลักษณะที่ใช้ความรุนแรง

การผลิตใหม่ของประเพณี (The invention of tradition) สามารถเกิดขึ้นได้เสมอเมื่อกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งต้องการปรับตัวให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบันหรือสังคมปัจจุบัน การมองกลุ่มชาติพันธุ์ในลักษณะนี้จึงเป็นการเชื่อมโยงไปสู่การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ เพราะความเคลื่อนไหวไปตามบริบทของกลุ่มชาติพันธุ์ส่งผลให้อัตลักษณ์เกิดการปรับเปลี่ยนตามไปด้วย การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ช่วงหลังยุคสมัยนิยมหรือยุคหลังสมัยใหม่ (Post-Modernism) จึงได้รับความสนใจมากในปัจจุบัน

ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษากระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ มีความสำคัญต่อการศึกษาแนวคิดเรื่องการสร้างพื้นที่ทางสังคม ซึ่งเราควรระมัดระวังและให้ความสำคัญในสองมิติ คือเป็นการศึกษาอัตลักษณ์ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ ในความเป็นจารีตแบบดั้งเดิมผ่านมิติทางประวัติศาสตร์และมุมมองเชิงสารัตถะนิยม (essentialism) ที่เห็นว่าอัตลักษณ์เป็นสิ่งที่เฉพาะตัว เฉพาะกลุ่ม มีแก่นสารอย่างใดอย่างหนึ่งที่สืบทอดมาจากอดีต และฝังแน่นอยู่ในจิตสำนึกของมวลสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์แนวคิดการสร้างพื้นที่ทางสังคม เป็นกระบวนการสร้างความเป็นชุมชน ความเป็นท้องถิ่นที่ศึกษาควบคู่ไปกับการสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม การสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ไม่จำเป็นที่จะมองภาพในเชิงลบเพียงอย่างเดียว ภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้อาจถูกสร้างใหม่ผ่านบทบาททางวัฒนธรรมประเพณี กระบวนการสร้างพื้นที่อัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ อาจเป็นไปได้ทั้งการสร้างความเข้มแข็งให้กับวัฒนธรรมเดิมที่มีอยู่และวัฒนธรรมใหม่ที่รับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ตนเอง ซึ่งพวกเขาเหล่านี้ได้พัฒนาการสร้างอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของกลุ่มโดยผ่านกระบวนการปรับตัว เรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ การอยู่ร่วมกับคนกลุ่มใหญ่ในสังคมคนพื้นราบและกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ พยายามสร้างพื้นที่ของกลุ่มตนเองขึ้นมาโดยใช้สื่อเพื่อติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเครือข่ายของตนเอง

4.4 ความสำคัญของพื้นที่

ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่ามนุษย์อาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เป็นชุมชนมานาน มีการขยายขอบเขตพื้นที่ครอบครองหมายถึงปริมาณและส่วนแบ่งทรัพยากรที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่ง

ย่อมหมายถึงความมั่งมีและความอึดท้อง หมายถึงการมีพลังอำนาจเหนือชุมชนอื่น ทั้งยังหมายถึงความแข็งแกร่งมั่นคงของชุมชน การตระหนักถึงความสำคัญของพื้นที่ในลักษณะนี้ยังคงเดิมไม่แปรเปลี่ยนมาจนถึงปัจจุบัน สิ่งต่างออกไปคือ วิธีการให้ได้มาซึ่งพื้นที่ต่างหาก ในช่วงต่อระหว่างศตวรรษที่ 18 และ 19 (ค.ศ. 1770-1830) มีการสำรวจและถือกรรมสิทธิ์พื้นที่ทวีปแอฟริกาเพื่อให้ได้มาซึ่งแรงงานและทาส ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เกิดลัทธิล่าอาณานิคมเพื่อการสะสมรวบรวมทรัพยากรจากดินแดนห่างไกล ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง (ค.ศ. 1938-1945) ประเทศในยุโรปบางประเทศต่อสู้ทำห้กันเพื่อแย่งชิงเหล็กและน้ำมัน ในขณะที่อีกหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก ต้องปกป้องพื้นที่อันแสดงถึงความมั่นคงและการดำรงอยู่ของชาติของตน ในช่วงสงครามเย็น (ค.ศ. 1946-1990) สอดคล้องการปกครองมหาอำนาจยักษ์ใหญ่แย่งชิงพื้นที่กัน ในภูมิภาคยุโรป เพื่อความมั่นคงของแนวคิดและระบอบปกครองของตนในทศวรรษที่ผ่านมา (ตั้งแต่อิรักบุกคูเวต ในปี ค.ศ.1990 และสงครามอ่าวเปอร์เซีย ค.ศ. 1991) ดินแดนตะวันออกกลางซึ่งอุดมไปด้วยทรัพยากรน้ำมันตกเป็นเป้าการครอบครองในรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของพื้นที่ทั้งสิ้น แต่เชื่อว่าพื้นที่นี้จะมองเห็นจับต้องได้เป็นรูปธรรมเสมอไปเท่านั้น แต่พื้นที่ในทางนามธรรมยังหมายรวมไปถึงความรู้สึกเป็นเจ้าของ การได้รับการยอมรับ และความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย เมื่ออยู่ในชุมชนหรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งด้วยเช่นกัน

5. แนวคิดเรื่องการเผชิญปัญหา (Coping Behavior)

มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นคนปกติหรือคนพิการต่างต้องเผชิญกับปัญหา และเหตุการณ์ที่เข้ามาคุกคามในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รวมไปถึงการเจ็บป่วยที่เรื้อรังและรุนแรงมากขึ้นแตกต่างกันไป เมื่อมนุษย์รู้สึกว่าคุณถูกคุกคามจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อสภาพจิตใจ มนุษย์จึงกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อปรับสมดุลย์ด้านความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมที่แสดงออกมาในขณะที่เผชิญกับปัญหาให้กลับสู่สภาวะปกติ

ลาซารัส (Lazarus) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน อธิบายไว้ว่า เมื่อบุคคลต้องเผชิญกับปัญหาที่ทำนาย เช่น การสูญเสีย การถูกคุกคาม หรือถูกทำร้าย บุคคลจะต้องตอบโต้โดยตรง เพื่อขจัดหรือบรรเทาเหตุการณ์ที่ตึงเครียดนั้น การโต้ตอบดังกล่าวเรียกว่า การเผชิญปัญหา (Coping) การเผชิญปัญหาเป็นความพยายามทั้งในด้านการกระทำและด้านจิตใจ เพื่อพยายามจัดการกับสิ่งแวดล้อม ความต้องการภายใน และความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เกินกว่าทรัพยากรภายในของบุคคลนั้น (Cohen and Lazarus 1979, อ้างถึงใน อภิพร อิศรเสนีย์ 2549) ลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคได้ดี จะเป็นผู้ที่มีแนวคิดหรือมีเจตคติต่ออุปสรรคว่าเป็นความท้าทาย

ทนาย มองปัญหาว่าเป็นสิ่งที่ก่อเกิดโอกาสและเป็นหนทางสู่ความสำเร็จ แนวคิดเรื่องการเผชิญปัญหา มีลักษณะเป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์ สามารถพิสูจน์และนำมาประยุกต์ใช้ใน โลกแห่งความเป็นจริงได้ (Stoltz 1997:7)

5.1 ความหมายของการเผชิญปัญหา

มีผู้ให้คำนิยามในเรื่องของการเผชิญปัญหาไว้มากมาย ยกตัวอย่างเช่น

Stoltz (1997 : 7) กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค เป็นความสามารถในการผ่านพ้นความยากลำบากด้วยความอดทน เพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จ

วิทยา นาควัชระ (2544) อธิบายว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค คือ ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค เป็นความอดทนเมื่อมีอุปสรรคและสามารถฟันฝ่าอุปสรรคได้อย่างคนมีกำลังใจและมีความหวังอยู่เสมอ ส่วนจะเป็นผู้ชนะหรือแพ้นั้นไม่ใช่สาระสำคัญเพราะถือว่าบุคคลได้ทำสิ่งที่ควรทำแล้ว นอกจากนั้นความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคยังเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้มนุษย์สามารถเอาชนะอุปสรรคได้มากขึ้น เป็นความอดทน และมีพลังที่จะฟันฝ่าอุปสรรค โดยเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้ที่มีความเฉลียวปัญญา (Intelligence Quotient) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotion Quotient) และความฉลาดในการทำความคิด (Moral Quotient) ให้มีความพากเพียร สามารถรักษาความคิดและความสุขนั้นไว้ได้เป็นระยะเวลานานโดยไม่ท้อแท้ต่อปัญหาหรืออุปสรรคซึ่งต้องพบได้เสมอในชีวิต ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต และหน้าที่การงาน เพราะผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะมีผลงานมากกว่าคนอื่น เมื่อมีผลงานมากกว่าโอกาสที่จะพบกับความสำเร็จก็มีมากกว่าคนอื่นตามไปด้วย

สันสนีย์ จัทรคุปต์ (2544) กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค เป็นความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น หรือรูปแบบพฤติกรรมการตอบสนองต่อปัญหาและอุปสรรคในชีวิต ไม่ว่าจะเป็เล็กน้อยหรือใหญ่ รูปแบบการตอบสนองคือกลไกของสมองที่เกิดจากใยประสาทที่ถูกสร้างและฝึกฝนขึ้น บางครั้งเป็นการตอบสนองอัตโนมัติที่มาจากส่วนลึกสุดของสมอง ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคสามารถพัฒนาและปรับปรุงได้ตลอดเวลา

นกตล คำเต็ม (2545) ได้ให้ความหมายว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค คือ ความสามารถของบุคคลในการที่จะเผชิญหน้าและข้ามพ้น หรือเอาชนะความยากลำบากที่ผ่านเข้ามาในชีวิตด้วยความมุ่งมั่น จดจ่อ มีความอดทน และพากเพียรในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

สัญญาศาสตร์ คำมาตา (2551 : 13) กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค ว่าหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการฟันฝ่าอุปสรรค ความยากลำบากในชีวิต อย่างไม่ย่อท้อ และมีแนวคิดว่าการเอาชนะความยากลำบากต่าง ๆ สามารถเป็นไปได้ โดยไม่ปล่อยให้อุปสรรคต่าง ๆ เข้ามาขัดขวางหนทางสู่ความสำเร็จ

ดังนั้น ความสามารถในการเผชิญปัญหาจึงเป็นกลวิธีการเผชิญปัญหาของมนุษย์ เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อตอบสนอง และโต้ตอบต่อสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด โดยเป็นกระบวนการทางความคิดและแสดงออกเป็นพฤติกรรม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดหรือบรรเทาภาวะที่มาคุกคามตัวบุคคล

5.2 คุณสมบัติของความสามารถในการเผชิญปัญหา

ความสามารถในการเผชิญปัญหามีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ เป็นแนวคิดที่ทำให้เข้าใจและส่งเสริมเรื่องของความสำเร็จ ถูกพัฒนาขึ้นจากพื้นฐานงานวิจัยและการฝึกหัด เป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่ทำให้ทราบว่าสิ่งใดที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จ เป็นสิ่งที่คิดว่าบุคคลจะตอบสนองต่ออุปสรรคหรือปัญหาอย่างไร และทำให้เกิดความเข้าใจว่าความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของบุคคลสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้

Stoltz (1997:7) อธิบายว่า แนวคิดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคเกิดขึ้นจากแนวคิดพื้นฐาน ดังนี้

จิตวิทยาการรู้การคิด (Cognitive Psychology) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการคิดของมนุษย์ว่า บุคคลมีการสร้างกระบวนการประมวลข้อมูลจากสิ่งเร้าที่รับเข้ามา (The Information - Processing Approach) เป็นกระบวนการทางจิต เปลี่ยนข้อมูลที่ผ่านเข้ามาทางประสาทสัมผัสโดยลดจำนวนข้อมูล (Reduced) วิเคราะห์รายละเอียด (Elaborated) แล้วนำมาจัดเก็บเป็นความจำของบุคคล (Stored) ประกอบด้วย ความจำระยะสั้น (Short - Term Memory) และความจำระยะยาว (Long - Term Memory) หลังจากนั้นบุคคลจะลืมในบางส่วน และข้อมูลบางส่วนที่ได้รับการทบทวนจะเข้าสู่ความจำระยะยาว โดยที่บุคคลจะสามารถรำลึกได้และนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก การตัดสินใจตอบสนองต่อปัญหาและการแก้ไขปัญหา ถือเป็นทักษะของมนุษย์ในกระบวนการคิดที่ไม่ใช่แค่เพียงตอบสนองต่อปัญหาเท่านั้น แต่เป็นการประมวลจากสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในประสาทสัมผัส แล้วนำไปผสมผสานกับข้อมูลเดิมอย่างเป็นระบบ มีการจัดระบบแล้วประมวลผลวิธีการแก้ปัญหาออกเป็นหลาย ๆ แนวทาง สุดท้ายจึงตัดสินใจเลือกวิธีการตอบสนองที่เหมาะสม และมีเมื่อมีข้อมูลใหม่การตอบสนองก็อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ (Reed 1982 : 2)

จิตประสาทภูมิคุ้มกัน (Psychoneuroimmunology) แนวคิดนี้มีการเชื่อมโยงโดยตรงระหว่างวิธีที่บุคคลตอบสนองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่มีผลต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของบุคคล เนื่องจากความสามารถในการควบคุมเป็นสิ่งจำเป็นต่อสุขภาพและการมีอายุยืน และมีอิทธิพลต่อระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย วิธีที่บุคคลตอบสนองต่อวิกฤติจึงถือได้ว่าเป็นความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรค แต่ในบุคคลที่อ่อนแอการตอบสนองต่อวิกฤติสามารถทำให้เกิดภาวะซึมเศร้าได้

สรีรวิทยาของระบบประสาท (Neurophysiology) แนวคิดนี้เชื่อว่าพฤติกรรมเป็นลักษณะหนึ่งในกิจกรรมของสมองกับระบบประสาท ที่ทำงานร่วมกับระบบอื่น ๆ ในร่างกาย เนื่องจากสมองเป็นระบบที่ซับซ้อน ถูกจัดเตรียมอย่างดีเยี่ยมในการสร้างนิสัยซึ่งสามารถถูกยับยั้งหรือเปลี่ยนแปลงได้ การเรียนรู้เกิดขึ้นนอกส่วนของจิตรู้สำนึก (Cerebral Cortex) คือ บุคคลจะตระหนักรู้ในสิ่งที่กระทำลงไปเมื่อเวลาผ่านไป ขณะที่บุคคลคิดและกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งซ้ำ ๆ กิจกรรมต่าง ๆ นั้นจะย้ายมาอยู่ในจิตใต้สำนึก ยิ่งทำบางสิ่งบางอย่างบ่อยมากขึ้นเท่าใด ก็จะทำให้กลายเป็นสิ่งที่ทำโดยอัตโนมัติและกลายเป็นจิตใต้สำนึกมากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นนิสัยจึงเปลี่ยนได้ทันทีทันใดในช่วงเวลานั้นและจะยิ่งแข็งแกร่งมากขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป (ญาณิกา สวัสดิพิงศา 2549 : 40 - 41)

ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคสูง จะเป็นผู้ที่มีแรงฮึด มีความอดทน บึกบึน มีความนึกฝันที่ดี มีพลังที่จะฝ่าฟันได้มาก มีวิธีคิดและมองโลกในแง่ดี คิดแบบผู้ชนะ มองความยากลำบากหรืออุปสรรคเป็นความท้าทาย ตรงกันข้ามกับบุคคลที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคต่ำ เมื่อเผชิญกับอุปสรรคในชีวิตก็มักยอมแพ้หาทางหลีกเลี่ยง ถอยหนี ถอนตัว หรือทอดทิ้งได้ง่าย ๆ (วิทยา นาควัชระ 2544)

ประโยชน์ของความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคในระดับบุคคล จะทำให้ภาวะคุกคามจากปัญหาต่าง ๆ หดหายไป บุคคลจะมีความรู้สึกมั่นคงทางด้านจิตใจมากขึ้น และสามารถคงไว้ซึ่งความสามารถที่จะทำหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านมนุษยสัมพันธ์ บทบาทชีวิต และทำให้เกิดอึดทนโศกเศร้าในทางบวก (Miller 1992 : 22, อ้างถึงใน มุกข์ดา ผดุงยาม 2547 : 33) แต่การเผชิญปัญหาจะเกิดประโยชน์สูงสุดก็ต่อเมื่อบุคคลมีความอดทนต่อความรู้สึกทุกข์โศก หรือความยากลำบากภายใต้ความสามารถที่จำกัดอย่างมีความหวัง มีการคงไว้ และการกลับคืนของความรู้สึกการมีคุณค่าของตนเอง และสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมที่มีความสัมพันธ์กับตนเอง (Visotsky and other 1961, อ้างถึงใน มุกข์ดา ผดุงยาม 2547 : 33)

ความสามารถของมนุษย์มี 3 ระดับคือ ระดับแรกเป็นความสามารถที่จำเป็นต้องมี เช่น ความสามารถที่จะมีชีวิตอยู่ ความสามารถที่จะทำงานในชีวิตประจำวัน ความสามารถระดับที่ 2 คือ

ความสามารถที่ตัวบุคคลที่สามารถจะทำงานในสายงานวิชาชีพต่าง ๆ แต่ที่สำคัญที่สุดคือความสามารถระดับที่ 3 คือ ความสามารถที่เป็นแนวโน้มที่จะสามารถเอามาใช้ในโลกยุคปัจจุบัน และอนาคตจะมีความต้องการระดับนี้สูง โดยจะต้องมีบุคลากรที่สามารถดึงเอาความสามารถที่ยังไม่ได้ใช้ออกมาใช้ได้ให้เพิ่มมากขึ้น ผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะเป็นคนที่มองเห็นโอกาสในทุก ๆ ครั้งที่มีปัญหา แต่ผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคต่ำจะมองเห็นปัญหาในทุก ๆ ครั้งที่มีโอกาส มักเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ร้าย อัจฉาคนที่ประสบความสำเร็จ และมักมองคนที่ประสบความสำเร็จว่าเป็นสิ่งที่ไม่ยุติธรรม (ชัยนามาศ คำมาตา 2551 : 19, อ้างถึงใน ศันสนีย์ วัชรคุปต์ 2544)

Stoltz (1997:10 - 11) กล่าวว่า การดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค ว่าเปรียบเหมือนกับคนที่กำลังปีนป่ายภูเขา หากต้องการจะประสบความสำเร็จก็ต้องอาศัยจิตใจที่มีความมุ่งมั่น จดจ่อ อดทน และเพียรพยายาม เพราะบางครั้งอาจจะปีนได้อย่างเชื่องช้า อาจเจ็บป่วยหรือเหนื่อยล้า การเปรียบเทียบมนุษย์ที่ปีนป่ายภูเขาออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ปฏิเสธและหลีกเลี่ยงการปีนเขา (The Quitter) คนกลุ่มนี้เป็นพวกที่ขาดวิสัยทัศน์ ไม่ศรัทธาต่ออนาคต ไม่กล้าเสี่ยง ขาดการพัฒนาตนเอง ขาดความคิดสร้างสรรค์ เว้นแต่ว่าสิ่งนั้นจะทำให้เขาสามารถหลีกเลี่ยงความยากลำบากได้ กลุ่มที่ปฏิเสธและหลีกเลี่ยงการปีนเขามักจะลงทุนลงแรงน้อยที่สุดที่สามารถทำได้ มักบ่นว่าเหนื่อย ขอมแพ้ ท้อถอยได้ง่าย ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่ขวนขวาย ชอบความสบาย ไม่ชอบสร้างความสัมพันธ์ และมักขาดเพื่อนในการดำเนินชีวิต (วิทยา นาควัระ 2544) มักอิจฉาคนที่ประสบความสำเร็จเชื่อว่าเป็นสิ่งไม่ยุติธรรม

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่จำกัดการปีนเขาอยู่ในระดับหนึ่ง (The Camper) เป็นพวกที่มีแรงบันดาลใจต่างจากกลุ่มที่ปฏิเสธและหลีกเลี่ยงการปีนเขา ตรงที่ได้เริ่มต้นเพียงแต่ไปไกลในระดับหนึ่งแล้วจะหยุดเพราะคิดว่าได้ทำสุดความสามารถ มักหลงผิดคิดว่าตนได้พบกับความสำเร็จ แต่จริง ๆ แล้วเป็นเพียงความสำเร็จที่อยู่ในวงจำกัดเท่านั้น กลุ่มที่จำกัดการปีนเขาอยู่ในระดับหนึ่งจะไม่สามารถรักษาความสำเร็จที่แท้จริงเอาไว้ได้ เพราะยังไม่ประสบความสำเร็จที่แท้จริง

กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ชอบความท้าทาย (The Climber) เป็นกลุ่มที่มีความเพียรพยายาม มีศรัทธาแรงกล้า เชื่อมมั่นในชีวิตและอนาคต มีความกระตือรือร้น มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีแรงบันดาลใจสูง พร้อมทั้งจะเผชิญกับอุปสรรคทุกอย่างไม่ว่าจะมีอายุ เพศ เชื้อชาติใด ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงหรือทุพพลภาพ หรือต้องพบกับอุปสรรคก็ตาม ยังมีความเสี่ยงและลำบากก็จะยังรู้สึกตื่นเต้นและท้าทาย สามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีให้กับคนทุกระดับ เป็นผู้นำที่ดีและมักประสบความสำเร็จสูง

5.3 การเผชิญปัญหาตามแนวคิด Satir Model

เจ้าของแนวคิด Satir Model คือ Virginia Satir ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาที่มีมุมมองเกี่ยวกับการเผชิญปัญหา (Coping) ที่น่าสนใจ เขาเชื่อว่าการเผชิญปัญหาเป็นวิธีการจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างโลกภายนอกและภายในจิตใจ การเผชิญปัญหาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข และทำให้สามารถผ่านพ้นอุปสรรคด้วยความสอดคล้องกลมกลืน ความสามารถในการเผชิญปัญหาเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความอยู่รอดของมนุษย์ เป็นพฤติกรรมในการเอาชีวิตรอดต่อภาวะที่ถูกคุกคาม การเผชิญปัญหาจึงเป็นวิธีการที่มนุษย์ใช้รับมือกับความเครียดความกดดันเพื่อให้ตนเองอยู่รอด โดยเรียนรู้วิธีการมาจากครอบครัวในวัยเด็กและใช้รูปแบบซ้ำ ๆ เพื่อป้องกันตนเองให้ปลอดภัย (สุภัทรี เลหาวิรภาพ 2548)

Satir Model มีความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับการเผชิญปัญหา โดยสรุปดังนี้คือ

- 5.3.1 ปัญหาไม่ใช่ปัญหา แต่วิธีการจัดการกับปัญหานั้นเองที่เป็นปัญหา
- 5.3.2 การปรับตัวแสดงถึงระดับของการนับถือและรับรู้คุณค่าในตัวเอง ยิ่งรับรู้คุณค่าในตัวเองสูง ยิ่งมีการปรับตัวเพื่อเผชิญปัญหาได้ดีขึ้น
- 5.3.4 คนเรามีทางเลือก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกที่จะตอบสนอง ไม่ใช่การมีปฏิกิริยา
- 5.3.5 คนเราไม่สามารถจัดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเหตุการณ์ในอดีตได้ แต่สามารถจัดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขผลกระทบที่จะเกิดต่อเราได้
- 5.3.6 การชื่นชมและยอมรับอดีต จะเพิ่มความสามารถในการเผชิญกับอนาคต
- 5.3.7 ความสอดคล้องกลมกลืน (Congruence) และการรับรู้ความมีคุณค่าในตัวเอง เป็นเป้าหมายสำคัญในการบำบัด

5.4 รูปแบบการเผชิญปัญหาตามแนวคิด Satir Model

Satir ได้กล่าวถึงรูปแบบการเผชิญปัญหา และอธิบายโดยใช้พฤติกรรมปรับตัวเพื่อให้มีชีวิตรอด (Survival Coping Stance) ซึ่งเป็นวิธีการปรับตัวที่บุคคลเรียนรู้เพื่อพยายามจะดำรงชีวิตให้อยู่รอด (Survive) เป็นลักษณะวิธีการและการกระทำที่แสดงออกไม่ใช่บุคลิกภาพทั้งหมด สามารถเปลี่ยนแปลงไปตาม วัย สถานการณ์ และความสัมพันธ์ พฤติกรรมปรับตัวในการเผชิญปัญหานี้จะเกิดขึ้นในภาวะที่บุคคลรู้สึกถูกคุกคาม จึงต้องมีวิธีการในการตอบสนองต่อเหตุการณ์นั้น (สุภัทรี เลหาวิรภาพ 2548) Satir กล่าวถึงรูปแบบที่ก่อให้เกิดความไม่สมดุลและเป็นปัญหาโดยแบ่งรูปแบบการเผชิญปัญหานี้ออกเป็น 4 รูปแบบตามการรับรู้ 3 องค์ประกอบแวดล้อมของปัญหาได้แก่ ตนเอง (self : S) ผู้อื่น (other : O) และบริบท (context : C)

5.5 ประเภทของอุปสรรคความยากลำบากในชีวิต

อุปสรรคหรือความยากลำบากในชีวิต เป็นจุดเริ่มต้นของสิ่งที่เข้ามาคุกคาม มีลักษณะ ยืนยาวและคงอยู่ เกิดจากปัจจัยภายในที่เป็นโครงสร้างของเอกลักษณ์ดั้งเดิมของบุคคลที่เกี่ยวข้องมาจากภายในจิตใจมนุษย์และถูกจำกัดโดยบริบททางสังคมที่แวดล้อมอยู่ในขณะนั้น และปัจจัยภายนอกที่เป็นลักษณะของสิ่งแวดล้อม เป็นบริบททางสังคมหรือเครือข่ายระหว่างบุคคลและสังคม (Breakwell 1986 : 149 – 152, อ้างถึงใน มุกข์คำ พงษ์ยาม 2547 : 29 - 30)

Stoltz (1997:38 - 43) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับอุปสรรค ความยากลำบากและความทุกข์ในชีวิตของบุคคล ว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 อุปสรรคความยากลำบากระดับสังคม (Societal Adversity) คือ ความทุกข์ที่เกิดขึ้นภายในสังคมที่เราอาศัยอยู่ เช่น กลัวความไม่ปลอดภัย ความอบอุ่นในครอบครัว ความเสื่อมทางด้านศีลธรรมของคนในสังคม และการขาดศรัทธาในขนบธรรมเนียม รวมถึงระบบการศึกษา

ประเภทที่ 2 อุปสรรคและความไม่มั่นคงในงาน (Workplace Adversity) คือ ความไม่มั่นคงด้านอาชีพการงาน คนส่วนใหญ่ไปทำงานในแต่ละวันด้วยคิดเพียงว่า “วันนี้จะเป็นอย่างไร จะมีอะไรเกิดขึ้นหรือไม่” นั่นอาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่กระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน เช่น การปรับโครงสร้างใหม่ (Reengineering) การเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ (Restructuring) หรือการกระจายอำนาจ (Decentralizing) เป็นต้น

ประเภทสุดท้าย อุปสรรคในระดับบุคคล เป็นส่วนที่ต้องได้รับความทุกข์ยาก และอุปสรรคเป็นชั้น ๆ มาจากสังคมและที่ทำงาน ในการเอาชนะ บุคคลสามารถปรับเปลี่ยนโดยการสร้างวิกฤติให้เป็นโอกาส มีการพัฒนาความสามารถในการเผชิญฟันฝ่าอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่สูงเพียงพอ

ดังนั้นอุปสรรคหรือความยากลำบาก จึงเป็นปัจจัยหลักและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้มนุษย์ตัดสินใจล้มเลิกหรือมุ่งมั่นพยายามกระทำหรือปฏิบัติต่อไป

5.6 ประสบการณ์ความสำเร็จในชีวิต

อมรรัตน์ พาชิยานุกูล (2545:12) อธิบายว่า ประสบการณ์ความสำเร็จในชีวิต (Mastery Experiences) เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ได้ประสบความสำเร็จ ส่งผลให้เป็นการเพิ่มความสามารถของตนเอง โดยบุคคลเชื่อว่าเขาสามารถทำได้ การที่บุคคลมีประสบการณ์ในการประสบความสำเร็จจะทำให้บุคคลรับรู้ว่าคุณมีความสามารถที่จะกระทำเช่นนั้นได้ และไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค โดยจะพยายามดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการ

สัญญา มาศ คำมาตา (2551:13) กล่าวว่า ประสบการณ์ของบุคคลเกิดได้จากการเรียนรู้ เมื่อบุคคลได้กระทำพฤติกรรมใดแล้วได้ผลเป็นที่พึงพอใจ บุคคลนั้นก็จะกระทำพฤติกรรมในลักษณะนั้น ๆ อีก และเมื่อประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ความพึงพอใจก็จะสะสมมากขึ้นส่งผลให้บุคคลกระทำพฤติกรรมในลักษณะนั้นซ้ำอีก ตรงข้ามถ้าการกระทำให้ผลที่ไม่พึงพอใจบุคคลก็จะไม่กระทำพฤติกรรมในลักษณะนั้น ๆ อีก

ดังนั้น อธิบายได้ว่า การที่บุคคลมีประสบการณ์ในอดีตจะส่งผลให้บุคคลเกิดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนในอนาคตตามประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ ยิ่งประสบการณ์ในอดีตเคยได้รับความสำเร็จหลายครั้ง ยิ่งจะทำให้บุคคลมีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง และอาจพัฒนาหรือฝึกฝนความสามารถของตนเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ส่วนความฉลาดในด้านสติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรมจริยธรรม ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต หรือใช้ชีวิตอย่างมีความสุขได้ มนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ทั้งเรื่องส่วนตัว การเรียน หรือการทำงาน มากน้อยแตกต่างกันไป ผู้ที่มีความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อ แม้ต้องเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ และพยายามเอาชนะปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้ จึงจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต และใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค (Adversity Quotient) มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยเรื่องกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนกวรรณ อังกะสิทธิ์ (2540) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของคนพิการ จากคนพิการที่ได้รับอุบัติเหตุจำนวน 112 คน เพศชายและหญิง จากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาดฝน มูลนิธิสิริวัฒนาเซสเซอร์ สถาบันแมคเคนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า พฤติกรรมสุขภาพของคนพิการอยู่ในระดับค่อนข้างดี และความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองในคนพิการอยู่ในระดับค่อนข้างดี พฤติกรรมสุขภาพของคนพิการ มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยคนพิการที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ก็จะมีพฤติกรรมที่ดีด้วย สามารถแสดงบทบาทตนเองต่อครอบครัว ชุมชน สังคม รวมทั้งความรู้สึกที่ดี เกิดแรงจูงใจ สามารถเผชิญปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้

ปกรณ วชิรศกุล (2541) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้พิการในจังหวัดพิษณุโลก จากกลุ่มตัวอย่างของผู้พิการทางการมองเห็น และทางการและการเคลื่อนไหว พบว่า สัมพันธภาพของชุมชน การสนับสนุนทางสังคม สัมพันธภาพในครอบครัว และประสบการณ์ในการฟื้นฟูสมรรถภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตของผู้พิการ ส่วนปัจจัยที่อยู่อาศัยจะมี

ความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพชีวิต สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการ ได้แก่ สัมพันธภาพกับชุมชน เขตที่อยู่อาศัย ประสิทธิภาพฟื้นฟูสมรรถภาพ การประกอบอาชีพ ความเพียงพอของรายได้ ประเภทความพิการ สัมพันธภาพภายในครอบครัว ระยะเวลาความพิการ อายุของคนพิการ รายได้ของคนพิการ

อังคณา สาลาด (2541) ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังในการฟื้นฟูสมรรถภาพในชุมชนของคนพิการทางกายและการเคลื่อนไหว ศึกษาเฉพาะอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ด้านการบริการฟื้นฟูและกระบวนการดำเนินงานเปรียบเทียบกับสิ่งที่ได้รับและความแตกต่างในด้านปัจจัยต่าง ๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในการฟื้นฟูในระดับดีมาก ด้านการแพทย์และสังคม แต่สิ่งที่ได้รับการฟื้นฟูในระดับน้อย คือ ฟื้นฟูด้านการศึกษาและอาชีพ รวมทั้งกระบวนการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างในด้านสถานภาพสมรส ระยะเวลาความพิการ ระดับพิการ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ การสนับสนุนทางสังคม และกายภาพแวดล้อม ด้านคมนาคม มีความคาดหวังในการฟื้นฟูสมรรถภาพในชุมชนทั้ง 4 ด้าน คือ การแพทย์ การศึกษา สังคมและอาชีพ มีความสำคัญและควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงคู่ไปกับด้านกระบวนการดำเนินงาน ให้ครอบคลุมและเด่นชัดในทุกชุมชน

เอกศาสตร์ สรรพช่าง (2546) ทำการศึกษาเรื่อง คาราโอเกะคลับ : พื้นที่และตัวตนของเกย์อ้วน เป็นการศึกษาที่มุ่งให้เห็นถึงภาพของการรวมกลุ่มเกย์กลุ่มหนึ่งในกรุงเทพมหานคร กลุ่มนี้ถูกผลักดันให้กลายเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคมเมือง เนื่องจากการให้คุณค่าของ “ร่างกาย” และ “รสนิยม” ของสังคมที่มองว่า ความอ้วน และการเป็นเกย์ เป็นสิ่งผิดปกติ หรือไม่ได้มาตรฐานในสังคม ซึ่งสะท้อนความคิดเหล่านี้ผ่านประวัติศาสตร์และงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้เขียนพยายามเสนอให้เห็นถึงการสร้างพื้นที่ใหม่ๆ ของเกย์อ้วน เพื่อเปิดเผยตนเองต่อสังคม โดยเลือกทำการศึกษาผ่านคาราโอเกะคลับ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ของกลุ่มเกย์อ้วน รูปแบบการรวมกลุ่ม และตลอดถึงกิจกรรมและโครงสร้างทางสังคมที่เกิดขึ้นภายใต้พื้นที่แห่งนี้ โดยการเข้าไปสังเกตอย่างมีส่วนร่วมกับกลุ่มเกย์อ้วน สะท้อนออกมาผ่านชีวิตของเกย์ที่วนเวียนอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ จำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบว่า พื้นที่แห่งนี้ทำให้ “ร่างกาย” ที่เคยถูกรังเกียจ กลายเป็นสิ่งที่มีค่า และทำให้พื้นที่แห่งนี้กลายเป็นโลกส่วนตัวของเกย์อ้วนในการสร้างสัมพันธ์และจนกระทั่งรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน” ที่สำคัญพื้นที่แห่งนี้ทำให้เกย์อ้วนสามารถแสดงตัวตนของตนเอง โดยอยู่นอกเหนือมาตรฐานทางสังคม เป็นเสมือนพื้นที่แห่งพิธีกรรมของกลุ่มเกย์อ้วน พื้นที่แห่งนี้จึงเป็นเสมือนสถานที่ปลดปล่อย และแสดงตัวตนของเกย์อ้วนนอกเหนือจากพื้นที่ในจินตนาการอย่างอินเทอร์เน็ตที่ถือว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้กลุ่มเกย์เหล่านี้มีโอกาสได้รู้จักกัน

ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี (2541) ศึกษาเอกลักษณ์และความหมายของ “ชาวเขา” ในด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างรัฐกับชาวเขา เพื่อทำความเข้าใจถึงสถานะหรือตำแหน่งแห่งที่ของชาวเขาในสังคมไทย ที่ส่งผลต่อกระบวนการครอบครองและควบคุมพื้นที่ภายในอาณาเขตของรัฐ (internal territorialization) โดยสร้างความหมายใหม่ให้กับพื้นที่ในช่วงเวลาของประวัติศาสตร์ “การสูญเสียลักษณะทางเผ่าพันธุ์ (Detribalization) หรือการสูญเสียอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์” ที่ผ่านมายับยั้งกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐชาติ ชุมชนในความเป็นพลเมืองของรัฐชาติเสื่อมความสำคัญลง บทบาทระหว่างรัฐและกลุ่มชาติพันธุ์ถูกสร้างขึ้นบนความสัมพันธ์เชิงอำนาจของกลุ่มชนที่มีอำนาจเหนือกว่าคน การสูญเสียลักษณะทางเผ่าพันธุ์ หรือการสูญเสียอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ความอยู่รอดของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นกลุ่มชนต่างชาติพันธุ์ต้องการที่จะผสมกลมกลืนและปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นใหม่ ได้มีการยอมรับในขนบธรรมเนียมประเพณีของชนกลุ่มอื่นหรืออาจร่วมมือกับชนกลุ่มอื่น คิดค้นขนบธรรมเนียมประเพณีขึ้นมาใหม่ อีกสาเหตุหนึ่งเกิดจากการครอบงำโดยรัฐชาติ เพราะวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ในฐานะวัฒนธรรมย่อยเพื่อความสะดวกต่อการปกครอง จึงมีการผนวกวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายเข้ามาเป็นหนึ่งเดียวกับวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยจะอยู่บนพื้นฐานของความพึงพอใจของกลุ่มวัฒนธรรมย่อย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย เป็น การศึกษาปรากฏการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นอย่างเงียบ ๆ ถูกสังคมนาบองข้าม และไม่ได้เป็นที่สนใจท่ามกลาง ความวุ่นวายของสังคมยุคหลังสมัยใหม่ (Post – Modern) โดยศึกษาคนฟิสิกส์ที่ครั้งหนึ่งเคยตกเป็น คนชายขอบของสังคม ต่อมาสามารถหลีกเลี่ยงสถานะภาพจากความเป็นชายขอบจนกลายเป็นนักกีฬา ฟิสิกส์ทีมชาติไทย และประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งด้านการเป็นนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย และ เรื่องชีวิตส่วนตัว

ในการศึกษาผู้วิจัยเลือกใช้วิธีวิทยาในการวิจัย (Research Methodology) ด้วยวิธีการวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแนวทางในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล เน้นการศึกษา ปรากฏการณ์ของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทยจากเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิต (Life History) ของเขา เพื่อทำความเข้าใจในความคิด พฤติกรรม การใช้ชีวิตและการจัดการกับปัญหาหรืออุปสรรคในชีวิต ของเขา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีวิทยาของอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า (Life History And Narrative) จากประสบการณ์ตรงของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ เข้าไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประวัติและเหตุการณ์แวดล้อม รวมไปถึงมีการสัมภาษณ์ ประวัติชีวิตของตัวบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก มีการใช้วิธีดำเนินการศึกษาประวัติของบุคคลจากคำบอก เล่า (Oral History) เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลหลักได้เล่าในสิ่งที่ตนเองต้องการจะเล่า ซึ่งเป็น การศึกษาในประสบการณ์เชิงประวัติศาสตร์แห่งชีวิต (Life History) ของบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักที่ เป็นผู้เล่าได้ถ่ายทอดประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้น และศึกษาปรากฏการณ์ในอดีตที่เผยให้เห็นถึงการ ผสมผสานสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องการจะบอกเล่าให้สังคมได้รับรู้ถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในวันนี้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถทราบว่าการมองอดีตอย่างไร และทำไมอดีตจึงประกอบกันขึ้นเป็นสิ่งที่ปรากฏ ขึ้นอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นทักษะหรือความเข้าใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ คือ หัวใจสำคัญของการเกิดสิ่ง ที่เรียกว่า “ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง” (Practical Knowledge) หรือ “ปัญญาในทางปฏิบัติ” (Practical Wisdom)

ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทยจากบุคคลต่าง ๆ โดยในส่วนของผู้ให้กำเนิด ญาติพี่น้อง และเพื่อนบ้านใกล้เคียงนับ 10 คราวเรือน ผู้วิจัยได้เดินทางไปยังจังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิมของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย และในส่วนของตัวเองนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย ซึ่งเป็นเจ้าของประสบการณ์และเป็นบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมถึงผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ได้แก่ ภรรยาและลูก ๆ ของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทยนั้น ผู้วิจัยได้เดินทางไปทำการเก็บข้อมูลที่บ้านในกรุงเทพมหานครด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเก็บข้อมูลจากบุคคลอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์การสร้างสรรค์เทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทยให้มากที่สุด

ผู้วิจัยขออธิบายรายละเอียดที่สำคัญสำหรับการดำเนินการศึกษาวิจัย เรื่อง การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย โดยได้แบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

1. แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล
2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม
4. การศึกษาอัตชีวประวัติ

1. แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยอาศัยแหล่งข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง ประกอบด้วย

1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้วิจัยทำการศึกษาในส่วนของผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ประกอบด้วยแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยทำการศึกษานักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทยที่ประสบความสำเร็จในชีวิตสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติ จนเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของสังคมในความสามารถทางด้านกีฬา โดยการใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก (Qualitative & In - depth Interview) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In - depth interview) ซึ่งเป็นการซักถามในลักษณะของการพูดคุยอย่างเป็นกันเองระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ใช้ลักษณะของการถามแบบเจาะลึกและการเล่าเรื่อง (Narrative) ทำการวิเคราะห์ผ่านการสนทนาพูดคุยเพื่อเจาะลึกเป็นรายบุคคลจากประสบการณ์ตรงของผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งก็คือ นักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย และบุคคลแวดล้อมนักกีฬาฟิสิกการ ได้แก่ โค้ชฝึกซ้อม สมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมทีม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด ครบถ้วน และสมบูรณ์มากที่สุด

1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหนังสือวิชาการ บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์จากอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ อันจะเป็นความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประเด็นที่ทำการศึกษา กรอบแนวคิดทฤษฎี และผู้ให้ข้อมูลหลักที่ทำการศึกษา

1.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการที่ผู้วิจัยนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลหลัก ๆ ได้แก่ วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก (Qualitative & In - depth Interview) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In - depth interview)

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 ตัวผู้วิจัย และทีมวิจัย

2.2 แนวคำถาม ประกอบการสัมภาษณ์

2.3 เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป สมุดจดบันทึก

3. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่าสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษา วิเคราะห์ หากกระบวนการ หรือหาความสัมพันธ์ในปรากฏการณ์ของกระบวนการสร้างเทคโนโลยี แห่งตัวตนของนักกีฬาคนพิการทีมชาติไทยนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมซึ่งได้กำหนด กรอบที่ใช้ในการสังเกตดังนี้

การกระทำของแต่ละบุคคล (Acts) คือ การสังเกตวิถีการดำเนินชีวิตของผู้ถูกศึกษา เช่น ลักษณะเสื้อผ้าที่ใส่ อาหารที่รับประทาน สถานที่อยู่อาศัย

แบบแผนการกระทำ (Activities) คือ การสังเกตการกระทำหรือพฤติกรรมที่เป็น กระบวนการ มีขั้นตอนและมีลักษณะต่อเนื่องจนเป็นแบบแผน เช่น การซ้อมกีฬา การพักผ่อน การ สังเกตแบบแผนการกระทำเหล่านี้จะชี้ให้เห็นถึงสถานภาพ บทบาท และหน้าที่ของตนเองได้

ความหมาย (Meanings) คือ การสังเกตการให้ความหมายของผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีต่อการกระทำ (Acts) และแบบแผนการกระทำ (Activities) การสังเกตในส่วนนี้จะทำให้เข้าใจว่าผู้ให้ ข้อมูลหลักมีความเชื่อ โลกทัศน์ ทัศนคติ เกี่ยวกับสภาพสังคมของตนเองอย่างไร

ความสัมพันธ์ (Relationship) คือ การสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในชุมชน เช่น ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ความสัมพันธ์ทางการงาน ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสามารถช่วยให้เข้าใจถึงโครงสร้างทางสังคม ของนักกีฬาคนพิการที่ต้องการ

การมีส่วนร่วม (Participation) คือ การสังเกตการมีส่วนร่วมกิจกรรมของผู้ให้ข้อมูลหลัก การสังเกตในประเด็นนี้จะช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงโครงสร้างทางสังคมของคนพิการ

องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม (Setting) คือ การสังเกตองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ศึกษา ในความหมายทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล วัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต เป็นต้น (สุภางค์ จันทวานิช 2549 : 50 - 55)

4. การศึกษาอัตชีวประวัติ (Autobiography)

การศึกษาอัตชีวประวัติ (Autobiography) ผ่านเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิต ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิธีวิทยาในการศึกษาวิจัยแบบหลังสมัยใหม่ เพราะการศึกษาชีวประวัติ (Biography) ในรูปแบบเดิมมักมุ่งเน้นการนำเสนอเรื่องราวชีวิตมนุษย์ตามแบบอย่างที่ควรจะเป็น (Exemplar) ซึ่งชีวประวัติแบบนี้ถือเป็นชีวประวัติที่กำหนดให้มนุษย์ต้องมีตัวตน (Self Identities) ไปตามการก่อรูปของสังคม เพราะแม้ว่าผู้เล่าเรื่อง (Storyteller) จะเป็นเจ้าของเรื่องราวประสบการณ์ชีวิตตนเอง แต่เป็นเจ้าของที่ถูกกำหนดให้เล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวตนของตนเอง อยู่ในขอบเขตที่ผู้วิจัยต้องการให้เป็นไปเท่านั้น (Yow 1994 : 169, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 49)

การศึกษาอัตชีวประวัติแบบหลังสมัยใหม่ ไม่ได้มุ่งเน้นนำเสนอสิ่งที่ปรากฏอยู่ในเรื่องเล่ากระแสหลัก (Grand Narrative) หัวใจสำคัญของการศึกษาอัตชีวประวัติอยู่ที่การพยายามเข้าไปศึกษาเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตของบุคคล ที่ถูกบรรทัดฐานและระบบคุณค่าของสังคมนิยามความหมายให้กลายเป็นสิ่งที่ไร้คุณค่า ผิดปกติ เบี่ยงเบน หรือไม่เป็นที่ยอมรับปรารถนา ทำให้บุคคลที่ไร้เสียงเหล่านี้ได้มีพื้นที่ของตนเองในการนำเสนอตัวตน ปฏิเสธการกระทำจากเรื่องเล่ากระแสหลักสร้างความหมายใหม่เกี่ยวกับตนเองให้เกิดขึ้นมาในสังคม ดังนั้นการศึกษาอัตชีวประวัติแบบหลังสมัยใหม่จึงเชื่อว่าเจ้าของประสบการณ์ชีวิต คือประธานในการสร้างตัวตนของตนเอง ตัวตนจึงไม่ได้ดำรงอยู่ก่อนหน้าที่ผู้วิจัยจะเข้าไปสัมภาษณ์ แต่ตัวตนเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนระหว่าง และหลังการสัมภาษณ์ (Yow 1994 : 169 – 170, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 49-50)

อัตลักษณ์แห่งตัวตนไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรม ความสำคัญของความคิด หรือปฏิกริยาของคนอื่น อีกทั้งไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะพิเศษ (Distinctive) หรือลักษณะเฉพาะ (Trait) ที่เกิดขึ้นจากการครอบงำโดยการสร้างความเป็นปัจเจกให้แก่มนุษย์ แต่อัตลักษณ์แห่งตัวตน

(Self Identities) คือ ภาพสะท้อนของความเข้าใจ (Reflexively Understand) ที่เกิดขึ้นจากตัวเราผ่านการสร้างเรื่องเล่าของตัวเรา (Narrative) และความสามารถของตัวเราในการดำรงไว้ซึ่งความเฉพาะตัว (Specific) ของเรื่องเล่าแห่งตัวเราให้ดำเนินต่อไป (Giddens 1991 : 53 - 54, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 50) เมื่อตัวตน คือสิ่งที่สะท้อนออกมาจากความเข้าใจของมนุษย์ และมนุษย์แต่ละคนสามารถมีความคิด มีความรู้สึก มีอารมณ์และการตีความต่อสิ่งที่ตนเองเข้าไปมีความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นฐานคติของการศึกษาอัตชีวประวัติ (Auto (Self) Bio (Life) Graphy (Textual)) จึงมองว่าตัวตน คือกระบวนการสร้างที่เกิดขึ้นจากการเขียนหรือเล่าประสบการณ์ชีวิตของตนเอง โดยผู้เล่าสามารถที่จะเลือกสรรเรื่องราวที่จะนำมาเล่าจากความทรงจำของตนเอง และจากภาพที่มองเห็นตนเองในอดีตได้อย่างอิสระ ซึ่งการมีอิสระของผู้เล่าในการเลือกว่าจะเล่าหรือไม่เล่าเรื่องใดเพื่อแสดงตัวตนของตนเองออกมา จึงทำให้ผู้เล่ากลายเป็นประธานในการสร้างตัวตนของตนเองขึ้นมาเพื่อให้คนอื่นรับรู้ เพราะเรื่องเล่าไม่ได้เป็นเพียงตัวแทนของความทรงจำเท่านั้น แต่เรื่องเล่าก็คือผลผลิตของการสร้างอัตลักษณ์แห่งตัวตนนั่นเอง (Aldridge 1993, citing Roberts 2002 : 76 - 77, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 50) ผู้วิจัยอยู่ในฐานะของบุคคลที่เข้าร่วมและถือเป็นส่วนหนึ่งในการเล่าประวัติชีวิต (Life History) ของผู้ที่เป็นเจ้าของประสบการณ์และอยู่ในฐานะของบุคคลที่ต้องตีความประวัติชีวิตนั้นออกมา เพราะตัวตนเป็นสิ่งที่ก่อขึ้นจากร่องผ่านการมองเข้าไปในประสบการณ์ชีวิตของเขา ที่เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องตีความออกมาให้ได้ (Stanley and Morgan 1993, citing Roberts 2002 : 85 - 86, อ้างถึงใน จิตติมา เจือไทย 2551 : 50)

ดังนั้น ในการสัมภาษณ์และพูดคุยกับเจ้าของประสบการณ์ในบางครั้งจึงไม่จำเป็นต้องใช้แนวคำถาม (Guideline) เพื่อเข้ามาเป็นตัวควบคุมการเล่าเรื่อง เพราะอาจทำให้ผู้เล่าเรื่องไม่สามารถแสดงรายละเอียดของเรื่องเล่าได้อย่างอิสระ แต่ผู้วิจัยได้เข้าไปสนทนาพูดคุยกับเจ้าของประสบการณ์ในฐานะเพื่อนที่พร้อมจะร่วมแบ่งปันอารมณ์และความรู้สึกของเขา เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถที่จะมองและเข้าถึงประสบการณ์ชีวิตของเขาได้อย่างชัดเจน การสนทนาพูดคุยจึงมีลักษณะที่อิสระ ยืดหยุ่น ในสองทิศทาง คือ นอกจากผู้วิจัยจะเป็นผู้รับฟังเรื่องเล่าที่เกิดขึ้นจากความปรารถนาของผู้เล่า เพื่อตีความและหาความหมายของเรื่องเล่าในขณะที่รับฟังแล้ว ในบางโอกาสผู้วิจัยต้องสามารถเป็นผู้เล่าเรื่องได้ด้วย หากผู้เล่าต้องการซักถามผู้วิจัยในบางเรื่องเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทั้งนี้เพื่อให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัย (Researcher) กับผู้เล่า (Narrator) ดำเนินไปในลักษณะของการสนทนาพูดคุยระหว่างเพื่อน (Friendship) ที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตซึ่งกันและกัน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาแล้วว่า งานวิจัยชิ้นนี้ใช้วิธีวิทยาการศึกษาอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า โดยมุ่งศึกษาถึงวิธีการคิด การนิยาม การให้ความหมาย การตีความจากปรากฏการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตของผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ นอกจากนี้ ยังมุ่งนำเสนอปรากฏการณ์สำคัญของคนพิการที่เกิดขึ้นอย่างเงียบ ๆ ในมุมหนึ่งของสังคม ซึ่งเป็นประสบการณ์ชีวิตและอยู่ในความทรงจำตลอดชีวิตของผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์

งานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้เปิดพื้นที่ให้กับนักกีฬาพิการทีมชาติไทยได้เล่าในสิ่งที่ไม่เคยพูดถึงในเรื่องเล่ากระแสหลัก เปิดเผยตัวเองออกสู่สาธารณะให้มากที่สุด โดยเปิดพื้นที่ให้ผู้วิจัยและผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ใช้อารมณ์และความรู้สึกเข้าไปร่วมในการสร้างเรื่องเล่าจากประสบการณ์ชีวิตได้ การที่ผู้วิจัยกับผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์สามารถแลกเปลี่ยนอารมณ์ ความรู้สึก และประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน ทำให้เรื่องเล่าที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นเพียงการบรรยายเรื่องราวเกี่ยวกับตัวผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์เองเท่านั้น แต่เป็นปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทั้งทางส่วนตัวและทางสังคมระหว่างผู้วิจัยกับผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ ถูกพัฒนาความสัมพันธ์ขึ้นมาในสนามวิจัย ดังนั้น ผลการศึกษาจึงเกิดจากการตีความประสบการณ์ชีวิต ผ่านภาพสะท้อนของกระบวนการสนทนาพูดคุย (Reflexive Communication Process) ระหว่างผู้วิจัยกับผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ ความหมาย (Meaning) จึงถูกสร้างขึ้นจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทั้งทางส่วนตัวและทางสังคมระหว่างผู้วิจัยกับผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ ภายใต้บริบทที่บุคคลทั้งสองฝ่ายต่างพัฒนาความสัมพันธ์ของตนเองขึ้นมาในสนามวิจัย เรื่องเล่า (Narrative) ที่เกิดขึ้นจากการใช้เวลาร่วมกันในการสนทนา การใช้วิธีวิทยาดังกล่าวเข้ามาศึกษาประสบการณ์ชีวิตของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย จึงทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงเรื่องเล่าที่เป็นประวัติศาสตร์แห่งชีวิต ที่ผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์แต่ละคนต้องการถ่ายทอดออกมาได้อย่างลึกซึ้ง ตามความหมายที่เกิดขึ้นจากเจ้าของประสบการณ์อย่างแท้จริง

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลนานกว่า 13 เดือน เพื่อศึกษาเรื่องเล่าในประสบการณ์ชีวิต ตลอดจนการสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับนักกีฬาพิการทีมชาติไทยและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดการรับรู้และเข้าใจถึงคุณค่าของความรู้จากประสบการณ์ชีวิตอย่างลึกซึ้ง ซึ่งไม่สามารถได้รับจากการศึกษาในคู่มือหรือตำราเรียน

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อทำการบันทึกข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ บ้านของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์เรื่องเล่าในชีวิตที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งนอกเหนือจากการพูดคุยกับผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์โดยตรงแล้ว ยังทำให้ผู้วิจัยได้สนทนาพูดคุย และรับฟังเรื่องราวจากบุคคลใกล้ชิดที่มีความสัมพันธ์กับนักกีฬาพิการทีมชาติไทยอย่างลึกซึ้ง ได้แก่ ภรรยาและบุตรของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย และอีกแห่งหนึ่ง คือ ภูมิลำเนาเดิมของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย จังหวัดสระแก้ว เพื่อสนทนาพูดคุยกับผู้ให้กำเนิด ตลอดจนญาติพี่น้อง และบุคคลแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เพื่อนบ้านใกล้เคียง เป็นต้น ซึ่งตลอดระยะเวลาในการเก็บข้อมูลดังกล่าวได้ทำให้ผู้วิจัยได้รับรู้ถึงคุณค่าของความรู้จากประสบการณ์อย่างลึกซึ้ง เพราะผู้วิจัยได้เข้าไปสัมผัสกับเรื่องเล่าจากปากของผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ด้วยตนเอง

จากการศึกษาพบว่า เทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย เกิดขึ้นโดยมี “ตนเอง” เป็นผู้ควบคุมกระบวนการทั้งหมด โดยที่อาศัยบริบทแวดล้อมเป็นตัวช่วย จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึกกับบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ประกอบด้วย ผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ ได้แก่ นักกีฬาพิการทีมชาติไทย และบุคคลใกล้ชิด ได้แก่ ภรรยา ลูก พ่อ แม่ ญาติ และเพื่อนบ้านของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ทั้งบ้านพักในปัจจุบันที่กรุงเทพมหานครและภูมิลำเนาเดิมที่จังหวัดสระแก้ว

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาประมาณ 13 เดือน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของการวิจัยเชิงคุณภาพ ปรากฏผลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ภูมิหลังและครอบครัว และส่วนที่ 2 การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ซึ่งผลการศึกษาทั้ง 2 ส่วนนี้สามารถนำไปอภิปรายผลการศึกษา เรื่อง การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนได้อย่างชัดเจนในบทที่ 5 ผลการศึกษาต่อไป

1. ภูมิหลังและครอบครัว

1.1 ภูมิหลัง

“ประวัติ วะ โสรรัมย์” เกิดวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2524 ที่ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เป็นลูกชายคนที่ 3 ของนายวสิน และนางสุภา วะ โสรรัมย์ มีพี่สาว 1 คน และพี่ชาย 1 คน ขณะนั้นฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวค่อนข้างลำบาก ทุกคนในครอบครัวต้องช่วยกันทำงานหารายมาจุนเจือครอบครัวโดยยึดอาชีพทำไร่มันสำปะหลังและเก็บของป่าขาย เวลาว่างพ่อของเขายังมีอาชีพเสริมเป็นช่างไม้ ทำเครื่องเรือนเพื่อหารายได้เสริมอีกด้วย ปัจจุบันเขาเป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ประเภทวีลแชร์เรซซิ่ง (Wheelchair Racing)

1.2 ลักษณะความพิการ

เริ่มแรกเขาเกิดมามีร่างกายสมบูรณ์และแข็งแรงเช่นเดียวกับเด็กผู้ชายคนอื่น ๆ แต่เมื่อเขาอายุประมาณ 2 ขวบ เขาเริ่มมีลักษณะความพิการทางด้านร่างกายที่เขา (ขา) เกิดจากเชื้อไวรัสโพลิโอ ในตระกูล Picornaviridae และในกลุ่ม Enterovirus ทำให้เกิดการอักเสบของไขสันหลัง และส่งผลให้เกิดอัมพาตของกล้ามเนื้อแขนขา (สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่, กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข 2552) ในกรณีของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยถือเป็นผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงทำให้เกิดความพิการตลอดชีวิต เนื่องจากครอบครัวของเขาอาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท กันดาร ห่างไกลจากสาธารณสุขปกศและความเจริญ การเดินทางจากบ้านไปโรงพยาบาลค่อนข้างยากลำบาก ประกอบกับครอบครัวไม่มีเงินเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในการรักษา ทำให้เขาเข้ารับการรักษาจากแพทย์ซ้ำและขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ก่อนเข้ารับการรักษาจากแพทย์เขายังได้รับการรักษาอย่างไม่ถูกต้อง ดังนั้น อาการของโรคโพลิโอจึงลุกลามมากขึ้น

1.3 ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

จากที่ผู้วิจัยได้รับฟังเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตจากผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ และบุคคลใกล้ชิด ทั้งนักกีฬาพิการทีมชาติไทยและสมาชิกในครอบครัววะโสรัมย์ ผู้วิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความสนิทสนมกันเป็นอย่างมาก ทุกคนรักใคร่ปรองดองกันดี เป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่น สามัคคี เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน โดยมีพ่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัว มีบทบาทสำคัญถือเป็นศูนย์รวมจิตใจของทุกคนในครอบครัว เป็นคนที่เขาชื่นชม ยกย่อง และยึดถือแบบอย่างมาจนถึงทุกวันนี้ พ่อและแม่ต่างช่วยกันอบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูลูกทุกคนให้เป็นคนดี มีศีลธรรม เขามักถูกปลุกฝังให้มีความเข้มแข็งและอดทนต่อปฏิกิริยาจากคนในสังคมอยู่เสมอ และจัดสรรให้ลูกทุกคนมีหน้าที่หรืองานของตนเองที่ต้องรับผิดชอบ

ในระยะแรกสมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความรู้สึกเสียใจกับความพิการที่เขาได้รับ แต่ไม่มีใครรู้สึกรังเกียจ หรือรู้สึกว่าเขาเป็นภาระของครอบครัวที่ต้องคอยดูแล อีกทั้งไม่เคยรู้สึกอายที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นคนพิการ ถึงแม้จะถูกมองด้วยสายตาของเพื่อนบ้านหรือผู้ที่พบเห็นตรงกันข้ามทุกคนในครอบครัวกลับรักเขามากขึ้นกว่าเก่า และพยายามช่วยกันช่วยเหลือสิ่งที่เขาต้องสูญเสียไปด้วยการมอบความรักความอบอุ่นให้แก่เขามากขึ้น ทั้งพ่อ แม่ และพี่ ๆ ต่างก็คอยเอาใจใส่และดูแลเขามากขึ้น ดังนั้นเขาไม่เคยถูกลดหยามให้ต้องอยู่คนเดียวในบ้าน ไม่เคยถูกทอดทิ้งไว้เพียงลำพัง ไม่ว่าพ่อแม่จะไปไหนก็จะอุ้มเขาไปด้วยทุกครั้ง ที่สำคัญทุกคนในครอบครัวโดยเฉพาะพ่อและแม่ ไม่เคยคิดโทษ หรือโกรธใคร ๆ ที่ทำให้เขาต้องพิการ ไม่เคยคิดทอดทิ้ง และไม่เคยคิดหนี

ความจริง ยังคงลุกขึ้นสู้และดำเนินชีวิตต่อไป ดังเช่นข้อความตอนหนึ่งที่พ่อของเขาถ่ายทอดถึงความรู้สึกที่มีต่อความพิการของเขาให้ผู้วิจัยฟังด้วยสีหน้าแจ่มใสและเต็มไปด้วยรอยยิ้มว่า

ไม่เคยคิดทิ้งเขานะ ถึงเขาพิการแต่เขาก็เป็นลูกเรา ลูกเราเราก็รัก ไม่อายหรือ อุ้มไปด้วยทุกที่แหละ ไปไหนก็เอาไปด้วย ใครจะเห็นจะว่าไงก็ช่างมัน ก็คิดว่าไม่เป็นไรคงเป็นกรรมเก่า ไม่โทษหมอ ไม่โทษใครทั้งนั้น ถ้าชาตินี้เราไม่ได้ทำกรรม เดียวกรรมก็หมดไปเอง ... (วสิน ะโธรัมย์ 2552)

หลังจากทราบว่าเขาป่วยเป็นโรคโปลิโอ พ่อและแม่ก็พยายามหาทางพาเขาไปรักษาตัวตามโรงพยาบาลต่าง ๆ เพราะหวังให้เขาหายจากอาการป่วย แต่เนื่องจากฐานะทางครอบครัวที่ค่อนข้างลำบาก ประกอบกับอยู่ในพื้นที่กันดาร ห่างไกลจากสาธารณสุขปกศ จึงไม่มีหนทางหรือทางเลือกในการรักษามากนัก นอกจากการรักษาโดยแพทย์แผนปัจจุบันแล้ว พ่อและแม่ของเขายังพยายามหาวิธีการรักษาจากแพทย์แผนโบราณและจากคำแนะนำของเพื่อนบ้านทุกวิธี ไม่ว่าจะวิธีนั้นจะยากลำบากเพียงใดก็ตาม แม่ของเขาเล่าให้ผู้วิจัยฟังถึงเรื่องราวในอดีตที่ได้ทดลองรักษาอาการป่วยของเขาตามวิธีการที่เพื่อนบ้านบอก ด้วยสีหน้าสดใสเพราะความรู้สึกผิดในบาปกรรมที่ต้องฆ่าสัตว์เพื่อนำเลือดมาใช้ในการรักษาว่า

ใครบอกอะไรพ่อกับแม่ก็ลองทำดูหมด อย่างบ้านข้าง ๆ หลังนี้ (ชี้ไปบ้านหลังถัดไป) บอกให้เอาเลือดกระต่ายมาทาขา พ่อของประวัตีเค้าก็อุตสาหไปหากระต่ายมาก็ไม่หาย บางคนบอกให้อุ้มประวัตีเค้าไปแกว่งน้ำค้ำบนยอดต้นตะไคร้ตอนเช้ามีด แม่ก็ทำ ทำหมดทุกวิธี แต่ก็ไม่หาย (สุภา ะโธรัมย์ 2552)

เมื่อทดลองรักษาด้วยวิธีการดังกล่าวแต่ไม่ประสบความสำเร็จ พ่อและแม่ของเขายังพยายามทดลองรักษาด้วยวิธีการอื่น ๆ อย่างไม่ลดละ จนกระทั่งเมื่อพ่อและแม่ของเขาทราบข่าวว่าในกรุงเทพมหานครมีสถานที่ของรัฐบาลให้บริการรักษาคนพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จึงตั้งใจพาเขาไปรักษาตัว โดยพยายามรวบรวมเงินที่มีอยู่ทั้งหมดและหาขโมยเงินจากเพื่อนบ้านให้ได้มากที่สุดเพื่อเดินทางไปยังกรุงเทพมหานคร ด้วยระยะทางกว่า 280 กิโลเมตรด้วยรถโดยสารประจำทาง (สิ ลัม) แม้ว่าตั้งแต่เกิดมาในชีวิตจะไม่เคยเดินทางไกลไปไหน หรือไม่เคยคิดอยากเดินทางเข้าสู่กรุงเทพมหานครเลยก็ตาม อีกทั้งไม่เคยขึ้นรถประจำทาง ไม่รู้จักโรงพยาบาล และไม่มีใครคอยช่วยเหลือ แต่ด้วยความรักที่มีให้ลูกทั้งพ่อและแม่จึงพยายามจนประสบความสำเร็จ สามารถพาเขา

ไปถึงโรงพยาบาลดังกล่าวได้ในที่สุด แม่เขาเล่าให้ผู้วิจัยฟังถึงเหตุการณ์ในอดีตตอนที่พาเขาเดินทางไปรักษาตัวที่กรุงเทพมหานคร ด้วยใบหน้ายิ้มแย้มว่า

มีคนบอกว่ามีรพ.ของสมเด็จพระย่าในกรุงเทพฯ รักษาคนพิการให้ฟรี มีที่พักให้ด้วย ดีใจนะเลยรีบเก็บข้าวเก็บของ อุ้มเขาไปรอรถบัส ทุกทีทุเล กลัวก็กลัว ไปก็ไม่ถูก ไม่เคยไป ไม่รู้จักใคร ไปแบบไม่รู้อะไรเลย รู้แต่ว่ามันอยู่กรุงเทพฯ แต่จะไปทำเฉิว ขึ้นรถไปก็บอกเขาว่าเฉิวก็หายละ แม่อุ้มเขาตลอดเลยนะ ไม่ได้วางเลย ผลัดกันกับพ่อเขา ไปถึงก็อาศัยเข้าพักถามเอา ก็ถามจนไปถึงจนได้ (สุภา วัธโรรัมย์ 2552)

พ่อและแม่พาเขาเดินทางออกจากจังหวัดสระแก้ว เพื่อไปรักษาตัวที่มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ ในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี) อยู่หลายครั้ง เดินทางไปมาระหว่างกรุงเทพมหานครและจังหวัดสระแก้วอยู่เป็นประจำทุกเดือน ซึ่งในบางครั้งแม่ต้องพาเขาไปตามลำพัง 2 คน เพราะพ่อต้องอยู่บ้านทำไร่และเก็บของป่าขาย หาเงินมาเป็นค่าเดินทางและค่าใช้จ่ายในการรักษา แต่ทว่าอาการของเขาก็กังไม่ดีขึ้นจนครั้งสุดท้ายเมื่อมีคนบอกว่าโรคนี้รักษาไม่หาย ประกอบกับเงินที่ไม่พอใช้จ่าย พ่อและแม่ของเขาจึงตัดสินใจปรึกษาแพทย์ที่ทำการรักษา กระทั่งแพทย์ตัดสินใจตัดขาของเขาเพื่อความสะดวกต่อการใส่ขาเทียมต่อไป

พ่อของเขาเล่าถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นขณะเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ตอนนั้น ด้วยความรู้สึกเจ็บปวดและเสียใจ ซึ่งผู้วิจัยสังเกตได้จากสายตาที่ชุ่มชื้นเพราะมีน้ำตาคลออยู่ตลอดเวลาในขณะที่เล่าว่า

พอหมอบอกว่าเขาต้องตัดขา เตรียมใส่ขาเทียมอะไรนี้แหละ... ก็ใจหาย มันสงสารลูกนะ เสียใจ เสียใจที่ช่วยเขาไม่ได้ นึกถึงตอนแรก ยังหัดเดินอยู่เลย ตอนก่อนจะเป็น เขายังเดินเตาะเตาะ ๆ รอบคู่กับข้าว ล้ม ๆ ลูก ๆ ผมเสียใจนะแต่ก็ไม่รู้จะทำไง แอบไปร้องไห้คนเดียว ไม่ให้แม่เขาเห็น เราก็ก็น้อยากให้เขาเป็นคนพิการนะ (วศิน วัธโรรัมย์ 2552)

เมื่อพวกเขาผ่านเหตุการณ์สำคัญที่ถือเป็นความสูญเสียของครอบครัวมาได้ หลังจากนั้น พ่อและแม่ได้พาเขาเดินทางกลับมารักษาตัวต่อที่บ้านในจังหวัดสระแก้ว ทุกคนในครอบครัวดูแลเขาอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา พ่อและแม่พยายามให้เขาได้ใช้ชีวิตเหมือนเด็กปกติคนอื่น ๆ มากที่สุด ทั้งเรื่องชีวิตความเป็นอยู่และเรื่องการเรียนรู้

พ่อและแม่ให้การอบรมสั่งสอนเขาเช่นเดียวกับลูกคนอื่น ๆ และเน้นเป็นพิเศษเกี่ยวกับการเป็นคนดี ให้เขาได้ใช้ชีวิตวัยเด็กเช่นเดียวกับเด็กในวัยเดียวกัน กล่าวคือ ให้ออกไปเล่นกับเพื่อน ๆ นอกบ้าน ซื่อของเล่นให้ในบางโอกาส สอนให้ออมเงินโดยการหยอดกระปุกออมสิน สอนให้เขาช่วยเหลือตัวเองในเรื่องที่สามารถทำได้ อีกสิ่งหนึ่งที่เขาถูกสอนและเน้นเป็นพิเศษนอกเหนือจากที่พ่อและแม่สอนลูกคนอื่น ๆ ก็คือ เรื่องของความเข้มแข็ง อดทนต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทั้งนี้ก็เพื่อหวังให้เขาสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับคนปกติอย่างมีความสุขได้ ดังนั้น เมื่อเขาทำผิดก็ต้องถูกลงโทษเช่นกัน แม่พ่อแม่จะรักและสงสารเขาที่ต้องเป็นคนพิการมากแค่ไหน แต่ต้องการให้เขารับรู้ว่า ความพิการไม่ได้ปกป้องเขาเวลาทำผิด แม่เขาเล่าถึงเหตุการณ์นั้นว่า

...สมัยนั้นเขาเด็กอยู่ จำไม่ได้ว่ากี่ขวบ แต่โตละ วันนั้นให้เขาอยู่บ้านคนเดียว พอแม่กลับมาเห็นกระปุกออมสินมีรอยโดนกัด ก็เราเห็นช่องใส่เงินมันโดนกัด พอแม่ถามเขาว่ากัดออมสินรึอะ เขาก็ตอบว่าเปล่า... แม่เขาก็ว่าแล้วทำไมมันเป็นแบบนี้ล่ะ เขาอาซาข้างที่พิการ ขาขวาเขาเตะแม่ พ่อกลับมาก็เลยตีเขา ตีแรงเลยถามว่าทำไมทำแบบนี้ เขาไม่ตอบ แต่เขาพูดว่า ดีผมให้ตายซะเลย... (สุภา วัชรินทร์ 2552)

...พอเขาพูดอย่างนั้น พ่อก็เลยหยุดตี แต่มันก็ตีไปหลายทีละ ตีซะเต็มแรงเลยด้วย ก็ไม่เคยคิดว่าจะตีเขาเลยซักครั้ง แต่ที่เขาผิคนะ ผิดมาก พ่อก็ไม่อยากให้ลูกทำผิด เดี่ยวโตแล้วจะคิดเป็นนิสัย ทำอีกเรื่อย ๆ ... แต่ที่เขาพูดมาพ่อก็สงสาร เสียใจเหมือนกันพ่อยังจำมาถึงทุกวันนี้ (วสิน วัชรินทร์ 2552)

1.4 ชีวิตในวัยเยาว์

เมื่อเขากลายเป็นเด็กพิการ เขาจึงต้องพึ่งพาพ่อ แม่ และพี่ ๆ ทั้ง 2 คนอยู่หลายครั้ง หากเวลาต้องการจะไปไหนหรือทำอะไรที่ต้องมีคนคอยอุ้มพาไปเกือบทุกครั้ง ถ้าหากไม่มีใครว่างหรือต้องอยู่คนเดียวเขาก็จะไม่ค่อยมีโอกาสได้ทำอะไรหรือเล่นอะไรที่อยากจะเล่นมากนัก

...ตอนได้ไม้ค้ำยันแรกในชีวิต ผมรู้สึกโล่งอย่างบอกไม่ถูก อย่างน้อยผมก็เดินไปไหนมาไหนเองได้ อยากไปไหนก็ไปได้ ไม่ต้องมีใครคอยอุ้ม (ประวัติ วัชรินทร์ 2552)

เขาเล่าถึงความรู้สึกตอนที่พ่อเอาไม้ค้ำยันจากกรมประชาสงเคราะห์มาให้ตอนอายุ 3 ปี ซึ่งเป็นไม้ค้ำยันอันแรกในชีวิต แต่ไม้ค้ำยันอันแรกก็พังลงในระยะเวลาเพียงแค่ 2 เดือนตั้งแต่นั้นไม้ค้ำยันอันต่อ ๆ มา จึงเป็นฝีมือพ่อของเขาทั้งสิ้น เพราะนอกจากพ่อของเขาจะมีอาชีพทำไร่มัน

ลำปะหลังและเก็บของป่าขายแล้ว ยังมีอาชีพเป็นช่างไม้ จึงหาไม้ในป่าข้างบ้านมาเหลาและประกอบเป็นไม้ค้ำยันให้เขาใช้เรื่อยมา

เมื่อถึงวัยที่ต้องเรียนหนังสือ พ่อและแม่พาเขาไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนในหมู่บ้าน เหมือนเด็กปกติคนอื่น ๆ เขาเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนบ้านห้วยชัน ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ที่โรงเรียนนอกจากจะเป็นที่สำหรับเรียนหนังสือแล้ว โรงเรียนยังทำให้เขาเริ่มรู้สึกของตัวเองผิดปกติหรือแตกต่างไปจากเด็กคนอื่น ๆ มากขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ใส่รองเท้าได้ข้างเดียว การที่ไม่สามารถวิ่งเล่นกับเพื่อน ๆ ได้เพราะต้องใช้ไม้ค้ำยัน และที่สำคัญในโรงเรียนนี้เองที่ทำให้เขาเกิดความรู้สึกน้อยใจและเสียใจกับชื่อที่เพื่อนเรียกและล้อเลียนเขาอยู่เป็นประจำ ดังเช่นที่ผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ได้เล่าย้อนหลังไปถึงเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีตให้ผู้วิจัยฟังว่า ตอนเด็ก ๆ เพื่อนชอบเรียกผมว่า “ไอ้เป้” เรียกทุกวัน ผมเคยสงสัยนะ ว่าเพื่อน ๆ สนุกมากหรือไงที่ได้ล้อผมว่า ไอ้เป้ ไอ้ขาเป้ ๆ หรือไม่ก็แอบเอาไม้ค้ำไปซ่อน... (ประวัติ วัชโรรัมย์ 2552)

เขาเล่าถึงเหตุการณ์หนึ่งที่ยังคงฝังใจ เกี่ยวกับอารมณ์ชั่ววูบในวัยเด็กที่ทำให้เขาคิดอยากกลับไปแก้ไขให้ผู้วิจัยฟังว่า

...ผมเคยโมโหสุด ๆ ครั้งหนึ่งตอนเพื่อน ๆ เอาไม้ค้ำไปซ่อนให้ผมหาจนเหนื่อย แล้วค่อยถึงเอามาคืนให้ ผมโกรธเลยใช้ไม้ค้ำฟาดหัวเพื่อนจนหัวแตก...ถ้าย้อนเวลากลับไปได้ผมคงไม่ทำแบบนั้นแน่ (ประวัติ วัชโรรัมย์ 2552)

เมื่อระยะเวลาผ่านไป ความรู้สึกน้อยใจและเสียใจที่เกิดขึ้นกับเขาก็กลายเป็นความซาชิน แต่พ่อของเขากลับไม่เคยทำใจยอมรับได้และเป็นคนเสียใจแทนเขา ทุกครั้งที่พ่อของเขาได้ยินเพื่อนเรียกเขาแบบนั้นก็จะต่อว่าและห้ามไม่ให้เพื่อนเรียกเขาแบบนั้นอีก

เขาอาจโชคร้ายที่ต้องกลายเป็นคนพิการ แต่เขาก็มักจะได้รับสิ่งดี ๆ หรือสิ่งที่พิเศษจากคนรอบ ๆ ข้าง ยกตัวอย่างเช่น ในขณะที่เด็กคนอื่น ๆ ในหมู่บ้านเดินไปโรงเรียน แต่เขากลับเป็นเด็กเพียงคนเดียวที่มีจักรยานขี่ไปโรงเรียน เริ่มแรกแม่เป็นคนไปรับ – ไปส่งเขาที่โรงเรียน ต่อมาพ่อและแม่จึงตัดสินใจซื้อจักรยานเพื่อให้เขาขี่ไปโรงเรียน

...ใหม่ ๆ แม่ก็กลัวเหมือนกันว่าจะปั่นได้หรือเปล่า พ่อเขาถือไม้เรียวตามจุด ให้เขาปั่นให้ดู เขาคงกลัวโดนตี แต่เขาก็ปั่นได้นะ ให้เขาปั่นให้ดูก่อน เขาก็พอปั่นได้ ให้เขาฝึกปั่นรอบ ๆ บ้าน ... เขาใช้ขาข้างซ้ายข้างเดียวปั่นนั่นแหละ (สุภา วัชโรรัมย์ 2552)

บ่อยครั้งที่เขาต้องเจ็บปวดเพราะจักรยานคันดังกล่าว นั่นเพราะขาข้างที่พิการชอบเข้าไปติดพันอยู่ในล้อรถเป็นประจำ หลายต่อหลายครั้งที่เขากำลังขี่จักรยานไป - กลับโรงเรียน เขาล้มลงอยู่ที่พื้นพร้อมกับจักรยานในสภาพที่ขาข้างขวาเข้าไปติดอยู่ในซี่ล้อรถจักรยาน ต้องรอความช่วยเหลือจากคนที่บังเอิญผ่านมาบริเวณนั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้บ่อย ๆ เข้า เขาก็เรียนรู้ได้ว่าถ้าเขาปั่นล้อจักรยานไปในทางตรงกันข้าม ขาขวาของเขาที่ติดอยู่ในซี่ล้อรถก็จะหลุดออกมาเองได้โดยไม่ต้องทนเจ็บปวดรอความช่วยเหลือจากคนอื่น ซึ่งนั่นหมายถึงเขาไม่ต้องกลัวที่จะขี่จักรยานอีกต่อไป เขากล่าวถึงความรู้สึกเจ็บปวดในตอนนั้นว่า

ตอนแรก ๆ ผมแทบไม่อยากจะปั่นจักรยานอีกเลย ตั้งแต่ครั้งแรกที่เขาเข้าล้อ เจ็บมาก เจ็บจนร้องไห้ น้ำตาไหล บางครั้งกำลังปั่นได้พลัน ๆ ก็ต้องสะดุ้งเพราะขาพิการเข้าล้อ มันเข้าไปติดบ่อย ถ้าไม่ระวัง (ประวัติ วัชโรรัมย์ 2552)

หลายคนอยากกลับไปมีชีวิตเหมือนในวัยเด็ก เพราะได้ไปเที่ยวเล่นกับเพื่อน ๆ อย่างสนุกสนานตามประสาเด็ก แต่เขาแทบไม่เคยจะได้สัมผัสความสนุกสนานและไม่เคยได้ไปเที่ยวเล่นที่ไหน

ตั้งแต่เมื่อก่อนแล้ว ผมเจียมตัวนะ ผมเจียมตัวตลอดว่าผมเป็นคนพิการ... ตอนเด็ก ๆ ที่อยู่บ้านนอกผมไม่เคยได้สนุกเหมือนเด็ก ๆ คนอื่นหรอก เรื่องวิ่งเล่นกับเพื่อนไม่เคยเลย จะทำอะไรก็ต้องใช้ไม้ค้ำยันตลอด ยังไงก็ไม่สนุก ยกเว้นเวลานั่งกับนอน... (ประวัติ วัชโรรัมย์ 2552)

ถึงแม้เขาจะเป็นเด็กเจียม ๆ ไม่ใช่เด็กช่างพูด ไม่ค่อยแสดงอารมณ์หรือความรู้สึกใด ๆ มากนัก แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าเขาไม่มีความรู้สึกกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นกับเขา ครั้งหนึ่งเขากลับจากโรงเรียนมาถึงบ้านด้วยสภาพที่ใบหน้าเต็มไปด้วยน้ำตา ฝ่ามือทั้ง 2 ข้าง และหัวเข่าข้างซ้ายถลอก มีเลือดไหลซึมออกมา สิ่งที่พ่อและแม่สามารถเข้าใจและรับรู้ได้จากภาพที่เห็นในขณะนั้นคือ เขาไม่ได้ขี่จักรยานกลับบ้าน แต่คลานกลับบ้านด้วย 2 มือกับ 1 ขา เมื่อถูกพ่อสอบถามและคาดคั้นถึงจักรยาน เขาจึงยอมเล่าว่า ถูกเพื่อน ๆ ที่โรงเรียนแกล้งเอาจักรยานไปซ่อน เขาหาไม่เจอจึงต้องคลานกลับมา นี่ไม่ใช่ครั้งแรกที่เขาโดนเพื่อนที่โรงเรียนแกล้ง แต่การโดนเพื่อนแกล้งครั้งนี้รุนแรงกว่าครั้งก่อน ๆ ที่ผ่านมา เหตุการณ์ครั้งนี้ถึงแม้เขาจะไม่แสดงอาการโวยวาย หรือแสดงความโกรธออกมา แต่นี่ก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เขาไม่ยอมไปโรงเรียนอีกเลย

ประวัติ เขาโดนเพื่อนแกล้งบ่อย เวลาไปโรงเรียนนั่งเรียนก็แอบเอาไม้เท้าไปซ่อน ให้เขาหาจนมีตจก้า ซ่อนมั่ง เอาไปทิ้งมั่ง แต่เรื่องจักรยานนี่แรงสุด เพราะเขาต้องใช้กันถัดพื้น ลูกวิ่งจากโรงเรียนกลับบ้าน มันไกลนะ เดินนานจนเมื่อยกว่าจะถึงบ้าน แล้วนี่ก็ดูเถอะ (วศิน วัชรรัมย์ 2552)

1.5 ชีวิตใหม่ในโรงเรียนศรีสังวาลย์

หลังจากเรียนจบชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนบ้านห้วยชัน เขาก็ไม่ได้เรียนต่อ โดยให้เหตุผลกับพ่อและแม่ว่า เขาทนเพื่อนแกล้งไม่ไหว ด้วยความสงสารลูกพ่อและแม่จึงยอมตามที่เขาขอร้อง จากเดิมที่เขาคิดว่าเขาก็เป็นเด็กธรรมดาคนหนึ่ง ที่ถึงแม้ว่าเขาจะพิการทางร่างกายแต่ก็ไม่ได้พิการทางจิตใจ ดังนั้นจึงสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนปกติได้ แต่ในขณะนั้นเขากลับรู้สึกว่าการเรียนไม่ใช่ที่ที่ตนพิการอย่างเขาคควรอยู่ คนพิการไม่ควรอยู่ร่วมกับคนปกติ ตัวเขาเป็นตัวอย่างแตกต่างจากคนอื่นมาก สิ่งที่เขาคิดจึงทำให้เขาปล่อยโอกาสทางการศึกษาให้หลุดลอยไป และเป็นการแสดงให้เห็นว่าเขากำลังหนีจากสิ่งที่เขาคิดว่าเป็นเลวร้ายสำหรับเขา

หลังจากนั้นไม่นาน ครอบครัวเขาได้รับจดหมายจากโรงเรียนศรีสังวาลย์ ซึ่งเป็นของมูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการในพระราชูปถัมภ์ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งให้บริการในการบำบัดรักษาแก้ไขความพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพ การสงเคราะห์เครื่องช่วยความพิการ การส่งเสริมการศึกษาและอาชีพแก่คนพิการแขนขาและลำตัว ทั่วประเทศ โดยไม่เลือกเพศและวัย ซึ่งเป็นจดหมายเชิญให้เขาไปเข้าเรียนในโรงเรียนแห่งนี้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

เขาตัดสินใจไปศึกษาต่อที่โรงเรียนศรีสังวาลย์ทันที เพราะใจเขาอยากจะหนีไปจากที่นี่และไม่อยากอยู่ที่นี่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ที่มีคนจ้องคอยแกล้งเขาอยู่เสมอ ประกอบกับพี่สาวของเขา ก็ทำงานเป็นพยาบาลอยู่ที่กรุงเทพฯ เขาจึงคาดหวังว่าที่โรงเรียนศรีสังวาลย์ จะเป็นสถานที่ที่เหมาะสมกับเขา และเขาจะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขเมื่ออยู่ที่นั่นได้ เพราะที่นั่นเป็นที่สำหรับคนพิการโดยเฉพาะ

โอกาสที่ดีเช่นนี้มาพร้อมกับอุปสรรค แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายในการเข้าไปเรียนในโรงเรียนศรีสังวาลย์ เนื่องจากจดหมายที่ส่งมานั้นได้กำหนดระยะเวลาการสมัครและรายงานตัวเพื่อเข้าเรียนในโรงเรียนดังกล่าว และเมื่อพ่อแม่พาเขาไปถึงโรงเรียน ก็หมดเวลาสำหรับการสมัครไปเรียบร้อยแล้ว พ่อและแม่ต้องช่วยกันชี้แจงสาเหตุที่ทำให้มาสมัครเรียนช้า เพราะบ้านที่ห่างไกลจากชุมชนห่างไกลจากสาธารณสุขปกทกทั้งหลาย กว่าจดหมายจะถูกส่งต่อมาเป็นทอด ๆ และเดินทางมาถึงมือเขาก็ล่าช้าจนหมดเวลานั่นเอง ความพยายามในการอธิบายเหตุผลตลอดระยะเวลาเกือบ 2 ชั่วโมงดูเหมือนจะไม่เกิดประโยชน์ เพราะเจ้าหน้าที่ยืนยันว่ากฎต้องเป็นกฎ เมื่อหมดหนทางพ่อและแม่เขา

จึงตั้งใจจะเข้าไปขอความช่วยเหลือจากผู้อำนวยการมูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ ในพระราชูปถัมภ์ เมื่อเจ้าหน้าที่ทราบว่าเขาคือคนไข้และเคยเข้ามารับการรักษาที่มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งเป็นเครือข่ายของหน่วยงานเดียวกันกับโรงเรียนศรีสังวาลย์ เจ้าหน้าที่จึงอนุโลมให้เขาเข้าเรียนเป็นกรณีพิเศษได้

เริ่มแรกการใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนศรีสังวาลย์ ที่เปรียบเสมือนบ้านหลังที่ 2 ของเขา ไม่ง่ายมากนัก เพราะการที่เขาต้องจากบ้าน จากพ่อแม่ มาอยู่คนเดียวในสถานที่ที่ไม่คุ้นเคยเช่นนี้ ความกลัว ความเหงา ความคิดถึงบ้านจนนอนร้องไห้ทุกคืนจึงเกิดขึ้นกับเขามานานกว่า 1 เดือน ในระยะต่อมาเมื่อเขาเริ่มปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ และบรรยากาศใหม่ ๆ ได้ อีกทั้งยังมีพี่สาวที่เป็นพยาบาลคอยหันมาเยี่ยมเขาเป็นประจำ เขาจึงเริ่มสนุกสนานและลืมอาการคิดถึงบ้านไปชั่วขณะ

เมื่อก่อนตอนเด็ก ๆ ตอนอยู่บ้านนอก ตอนพักกลางวันนี่เป็นนรกสำหรับผมเลย ผมได้แต่นั่งดูเพื่อน ๆ เล่นฟุตบอลอยู่ข้างสนาม ไม่เคยได้เล่นกะเขาหรอก ไม่อยากเล่นด้วย ถึงอยากเล่นเขาก็ไม่ให้เล่น เพราะผมพิการ ขาเป๋... (ประวัติ วัชรินทร์ 2552)

ที่โรงเรียนศรีสังวาลย์แห่งนี้ ทำให้เขาได้รู้จักกับคำว่า “ความสุข” อย่างแท้จริง จากที่เคยเกลียดช่วงพักกลางวัน เกลียดช่วงเปิดเทอม กลายเป็นช่วงที่มีความสุขสำหรับเขา ตัวเขาและคนที่เขาเรียกว่าเพื่อนต่างมีอะไร ๆ ที่เหมือนกันนั่นคือ “ความพิการ” ดังนั้นนี่จึงทำให้เขารู้สึกว่าเขาไม่ใช่ตัวประหลาดสำหรับใคร ๆ ไม่ได้เป็นภาระ และไม่ได้เป็น “ไอเป๋” สำหรับเพื่อน ๆ อีกต่อไป ไม่มีใครล้อเลียนใคร มีแต่ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

ที่โรงเรียนศรีสังวาลย์ เวลาพักเที่ยง ผมก็ถือไม้เท้าวิ่งเตะบอลกับเพื่อน บางคนเดินไม่ได้ก็กลานเอา บางคนเอาขาข้างที่เป๋เหวี่ยงลูกบอลเอา โคนบอลมั้งไม่โดนบอลมั้ง ตอนนั้นผมสนุกจนลืมปมค้อยของตัวเองเลย (ประวัติ วัชรินทร์ 2552)

สิ่งที่โรงเรียนแห่งนี้ต้องการปลูกฝังให้เด็กทุกคนรู้สึก คือ เราสามารถทำทุกอย่างได้เหมือนคนปกติ ที่นี้เขาได้ทำกิจกรรมและเล่นกีฬาพร้อมกับเพื่อนแทบจะทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นเตะบอล ว่ายน้ำ แบดมินตัน ปิงปอง หรือเล่นฟิตเนส เขายังพบว่าเด็กนักเรียนของโรงเรียนศรีสังวาลย์แห่งนี้มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬาเกือบทุกคน เขาคิดว่าคงเพราะความพยายามแฝงที่อยู่ข้างใน ที่นี้เปิดโอกาสให้เด็กพิการอย่างพวกเขาได้แสดงออก พอมีโอกาสทุกคนเลยแสดงความสามารถที่อยู่ข้างในออกมาอย่างเต็มที่

1.6 กว่าจะเป็นนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย

ก่อนก้าวเข้าสู่การเป็นนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย เขาเป็นเพียงเด็กนักเรียนธรรมดาคนหนึ่ง ในโรงเรียนที่มีความใฝ่ฝันจะเป็นนักกีฬาในอนาคต

ตอนเด็ก ๆ เวลาใครถามผมว่าโตขึ้นอยากเป็นอะไร ผมก็นึกถึงทหาร เพราะผมอยากเป็นทหารเหมือนพ่อ พอโตถึงรู้ว่าผมเป็นทหารไม่ได้เพราะฟิสิกการ... พอมาเรียนที่โรงเรียนศรีสังวาลย์ก็เห็นรุ่นพี่เค้าแข่งวีลแชร์ในสนามกัน ผมเลยบอกกับตัวเองว่าผมจะต้องเป็นนักกีฬาวีลแชร์ให้ได้ (ประวัติ วัช ฮอร์มย์ 2552)

หลังจากเข้ามาศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนศรีสังวาลย์ ความคิดและความใฝ่ฝันเรื่องอาชีพในอนาคตจึงเปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่เคยฝันอยากเป็นทหาร ได้เปลี่ยนเป็นนักกีฬาวีลแชร์ เขาค้นพบความฝันที่แท้จริงของตนเองและมุ่งมั่นเดินตามความฝัน โดยเริ่มต้นจากตอนเย็นหลังเลิกเรียน เขาใช้เวลาว่างทั้งหมดอยู่กับรุ่นพี่นักกีฬาที่ห้องฟิตเนสของโรงเรียน เพื่อนั่งเล่นพูดคุย และซ้อมยกน้ำหนักพร้อมกับรุ่นพี่นักกีฬาคณะอื่น ๆ เป็นประจำทุกวัน

ต่อมาเขามีโอกาสเรียนว่ายน้ำกับ “อาจารย์สุพรต เฟื่องฟูม” ซึ่งเป็นอาจารย์สอนพลศึกษาของโรงเรียนศรีสังวาลย์ในขณะนั้น และในขณะเดียวกันยังเป็นโค้ชวีลแชร์เรสซิ่งทีมชาติไทยอีกด้วย โค้ชสังเกตเห็นลักษณะรูปร่างของเขามีความเหมาะสมกับกีฬาวีลแชร์เรสซิ่งเป็นอย่างมาก จึงชักชวนให้ลองฝึกซ้อมกีฬาประเภทนี้ดู

ขณะนั้นโรงเรียนศรีสังวาลย์ขาดอาจารย์สอนพลศึกษา คุณหญิงวิจิตรรา บุญนาค (ประธานมูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการในพระบรมราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระย่าฯ) ติดต่อกับมารับตำแหน่งนี้ คิดว่าน่าจะลองดู เพราะสอนเด็กปัญญาอ่อนก็ผ่านมาแล้ว มาถึงก็สอนกีฬาทุกชนิด ปิงปอง เทนนิส ว่ายน้ำ และวีลแชร์ (สุพรต เฟื่องฟูม 2552)

ก่อนการฝึกขั้นพื้นฐาน เขาต้องเตรียมความพร้อมของร่างกายโดยเริ่มจากการฝึกว่ายน้ำเพียงอย่างเดียวทุกวัน ๆ ละ 2 ชั่วโมงเป็นอย่างต่ำ เป็นระยะเวลา 1 ปีเต็ม เพื่อฝึกการทำงานของปอด ฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ จากนั้นจึงฝึกกวนลูกกอล์ฟ (การปั่นวีลแชร์อยู่กับที่) เพื่อให้ร่างกายคุ้นเคยกับล้อวีลแชร์ เขามุ่งมั่นและตั้งใจฝึกซ้อมตามคำแนะนำของโค้ชอย่างสม่ำเสมอ จนในที่สุดเขาก็ได้รับของขวัญเป็นรถวีลแชร์คันใหม่จากโค้ช และเป็นรถวีลแชร์คันแรกในชีวิตของเขา เช่นเดียวกับรุ่นพี่นักกีฬาคณะอื่น ๆ ที่ได้รับจากโค้ช ที่สำคัญเขาถือว่าการที่โค้ชสั่งทำรถวีลแชร์ให้หมายถึงโค้ชยอมรับในตัวเขาแล้ว

...ตอนฝึกใหม่ ๆ โค้ชให้ผมฝึกว่ายน้ำทุกวัน ๆ ละ 2 ชั่วโมง หรือจนกว่าโค้ชจะบอกให้หยุด ประมาณ 1 ปี โค้ชถึงให้ผมฝึกปั่นวีลแชร์อยู่กับที่ ผมตื่นตั้งแต่ตี 4 มาปั่นวีลแชร์เป็นบ้าเป็นหลังอยู่คนเดียว ทำอย่างนี้อยู่นานจนในที่สุดโค้ชก็ทำรถ (วีลแชร์) แข่งกันใหม่เอี่ยมมาให้ผม... (ประวัติ วะ โสรรัมย์ 2552)

รถวีลแชร์คันนี้ถือเป็นบททดสอบความอดทนของเขา ไม่ใช่เฉพาะด้านร่างกายเท่านั้น เพราะสิ่งที่สำคัญกว่าก็คือความอดทนของสภาพจิตใจ เขาใช้เวลาสร้างความคุ้นเคยกับรถวีลแชร์คันใหม่เป็นระยะเวลาานาน จนเข้าใจถึงเหตุผลที่โค้ชให้เขาฝึกว่ายน้ำและฝึกวอลเลย์บอลอยู่ยาวนาน เพราะเมื่อนั่งอยู่บนรถวีลแชร์เวลาปั่นหรือหากต้องการบังคับรถให้เลี้ยวซ้าย - ขวา นั้นไม่ได้ทำได้ง่ายเหมือนกับตอนขี่จักรยานตอนเด็ก ๆ ต้องใช้เอวในการเหียงเพื่อบังคับรถให้เลี้ยวหรือวิ่งไปในทิศทางที่ต้องการ ในขณะที่เดียวกันต้องใช้กำลังแขนและมือในการหมุนวนล้อ ทุกส่วนของร่างกายยกเว้นขาจึงต้องทำงานให้สัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา จึงมีเพื่อนรุ่นเดียวกันจำนวนไม่น้อยที่ขอดอนตัวจากการฝึกซ้อมเพราะทนไม่ไหว เหลือเพียงเขาที่มุ่งมั่นจะฝึกซ้อมต่อไปด้วยคติประจำใจที่ว่า “ถ้าใจสู้ ร่างกายก็สู้”

เขาฝึกปั่นวีลแชร์อย่างจริงจังเมื่ออายุประมาณ 14 ปี ถึงแม้ยังเป็นเด็กมีอายุน้อยกว่ารุ่นพี่คนอื่น ๆ แต่ก็ไม่ยอมแพ้กับอุปสรรคหรือความเจ็บปวดที่ได้รับจากการซ้อม ทั้งฝ่ามือแตก บวมแดง เป็นแผลพุพอง สลัดกันไป - มาตลอดระยะเวลาในการซ้อม หรืออาการปวดและระบมที่แขน - ขา จนบางครั้งกลายเป็นแผลลึก ไม่ว่าจะได้รับความเจ็บปวดเพียงใดเขาก็ไม่เคยย่อท้อ ส่วนใดในร่างกายที่บาดเจ็บก็ใช้ฟองน้ำมารองส่วนที่เป็นแผลและซ้อมอย่างสม่ำเสมอ ครั้งแรกที่โค้ชเปิดโอกาสให้เขาได้ปั่นวีลแชร์แข่งกับนักกีฬารุ่นพี่ คือตอนค่ำของวันหนึ่ง บริเวณถนนใกล้กับศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร รวมระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร การแข่งขันในครั้งนี้คือการแข่งขันที่ฝึกลงอยู่ในความทรงจำของเขาตลอดมา เพราะในการแข่งขันนักกีฬารุ่นพี่ใช้เวลาปั่นเข้าเส้นชัยภายในระยะเวลาเพียง 20 นาที แต่เขาใช้ระยะเวลาเกือบ 1 ชั่วโมง เพราะในระหว่างที่เขากำลังปั่นก็เกิดเป็นตะคริว ทำให้เขารู้สึกทรมาน ท้อ จนร้องไห้ออกมาพร้อม ๆ กับตั้งใจว่า เมื่อถึงเส้นชัยแล้วจะขอเลิกเล่นกีฬาชนิดนี้ แต่ก็ล้มเลิกความคิดดังกล่าวเพราะรุ่นพี่คนอื่น ๆ และโค้ชต่างยื่นรอกให้กำลังใจเขาอยู่ที่เส้นชัย ความท้อแท้จึงกลายเป็นแรงบันดาลใจให้เขาลุกขึ้นสู้ต่อไป หลังจากนั้นเขาฝันมาตลอดว่าวันหนึ่งเขาจะต้องเข้าร่วมการแข่งขันพาราลิมปิกเกมส์ (Paralympic Games) ให้ได้

ผมไม่เคยลืมวันที่โค้ชให้ผมแข่งวีลแชร์กับรุ่นพี่บนถนนแถว ๆ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ประมาณ 20 กิโล คนอื่นปั่น 20 นาทีเค้าก็ถึง ผมปั่นเกือบชั่วโมง ตอนกำลังปั่นก็เกิดเป็นตะคริว ทั้งปวด ทั้งเมื่อย ปั่นอยู่คนเดียวมึด ๆ ทรมาน ผมปั่นไปร้องไห้ไป ในใจก็คิดแต่ว่า

เมื่อไหร่จะถึงซักที ผมกะว่าถ้าถึงเส้นชัยเมื่อไหร่ ผมจะบอกโค้ชว่าผมจะเลิกเล่นแล้ว...
(ประวัติ วะ โสรรัมย์ 2552)

เขาตั้งใจและทุ่มเทร่างกายและแรงใจให้กับการฝึกซ้อมอย่างหนัก โดยยึดหลักการที่เขาตั้งไว้ คือ “โค้ชสั่งให้ปั่นเท่าไร เราต้องปั่นให้ได้มากกว่าที่โค้ชสั่ง” ไม่นานนักเขาจึงได้เป็นนักกีฬาประจำโรงเรียนศรีสังวาลย์ ทำให้เขามีโอกาสเป็นตัวแทนนักกีฬาของโรงเรียน เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาวิลแชร์หลายรายการทั้งในและต่างประเทศ อาทิเช่น การแข่งขัน Japan Championship ณ ประเทศญี่ปุ่น การแข่งขัน Souther Championship ณ ประเทศออสเตรเลีย และการแข่งขันมหกรรมกีฬาคนพิการเทิดพระเกียรติ ณ สนามสมโภช 700 ปี จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากนั้นไม่นานโค้ชได้มอบรถวิลแชร์คันใหม่ที่มีความทันสมัย สวยงาม สะดวกสบาย และเคลื่อนที่ได้อย่างรวดเร็วกว่าคันเก่า ทำให้เขาสามารถทำเวลาในการแข่งได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง จนสามารถเอาชนะนักกีฬารุ่นพี่ได้ โค้ชจึงส่งเขาเข้าคัดตัวนักกีฬาทีมชาติประจำปี พ.ศ. 2542 ของสมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทย เขาติดทีมชาติในการคัดตัวจึงได้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเฟสปิกเกมส์ (Far East and South Pacific Games for the Disabled) ครั้งที่ 7 ประจำปี 2542 ณ กรุงเทพมหานคร และได้รับรางวัลเหรียญทองจากการแข่งขัน 800 เมตร ซึ่งเป็นเหรียญรางวัลเหรียญแรกสำหรับชีวิตนักกีฬาของเขา

ผมเคยนะ ก่อนลงสนาม ผมถูกนักกีฬารุ่นพี่ขู่ทุกวันว่า อยู่นิ่งๆ นึกกลัว เกาหลีอีกกลัวจนฝ่อไปหมด แต่ตอนแข่ง ผมได้ยืนเสียงป็น ปัง ผมก็ไม่กลัวอะไรแล้ว ตั้งหน้าตั้งตาปั่นอย่างเดียว แปลกที่ว่าตอนนั้นปั่นยังไงก็ไม่เหนื่อย ไม่รู้ผมเอาแรงมาจากไหน มารู้ตัวอีกทีก็ตอนที่ปั่นเหมือนรุ่นพี่กับนักกีฬาเกาหลีได้เข้าเส้นชัยนั้นแหละ ตอนเข้าเส้นชัยก็ยังไม่คิดว่าจะได้เหรียญ... (ประวัติ วะ โสรรัมย์ 2552)

บ่อยครั้งที่ผลการแข่งขันของเขาออกมาเกินความคาดหมาย จนสร้างความประหลาดใจให้กับ โค้ชและนักกีฬารุ่นพี่คนอื่น ๆ เป็นอย่างมาก สำหรับเขาแล้วแค่เพียงมีโอกาสเป็นตัวแทนนักกีฬาพิการได้เข้าร่วมการแข่งขันและลงสนามก็ดีใจมากแล้ว เขาเชื่อว่าสาเหตุที่ทำให้ผลการแข่งขันออกมาเช่นนี้เป็นเพราะผลจากการฝึกซ้อม ที่เขามักปั่นให้ได้รอบมากกว่าที่โค้ชสั่ง ทำให้เขาสามารถพัฒนาเรื่องความเร็วและเรื่องความแข็งแรงของร่างกาย ดังนั้นเวลาแข่งขันเขาจึงมีกำลังเหลือ สามารถใช้เทคนิคการกระชาก นึก หรือหลบหลีกคู่ต่อสู้ในช่วงก่อนเข้าเส้นชัยในขณะที่พลังกำลังของคู่ต่อสู้เริ่มหมดลงจนตามเขาไม่ทัน ทำให้เขาสามารถเข้าเส้นชัยได้เป็นที่ 1 อย่างไม่ยากนัก

เขาเข้าใจและทราบดีว่านักกีฬาทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักกีฬาประเภทใดก็ตาม ต่างก็ต้องเคยชนะและแพ้ด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งไม่ใช่ทุกครั้งที่เขาสามารถใช้เทคนิคดังกล่าวเข้าเส้นชัยเป็นที่ 1 ได้ เพราะเขาอ่อนประสบการณ์กว่านักกีฬาคนอื่นอยู่มาก อายุน้อย และเป็นนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติได้เพียงไม่นานทำให้การแข่งขันทางไกล เช่น ระยะ 10,000 เมตร เขาแบ่งแรงไม่ถูก วางแผนการใช้แรงผิดพลาด ใช้แรงที่มีอยู่ทั้งหมดตั้งแต่เริ่มออกตัวเพราะเข้าใจว่าตัวเองมีกำลังมากพอ หรือการแข่งขันประเภทมาราธอนเป็นระยะทางประมาณ 42 กิโลเมตร ซึ่งเป็นระยะทางที่เขาไม่ถนัดฝึกซ้อมน้อย หาสถานที่ฝึกซ้อมยาก เมื่อเข้าแข่งขันจึงไม่รู้ว่าช่วงไหนควรดึงหนีคู่แข่ง ดึงหนีมากเกินไป จึงหมดแรงก่อนเข้าเส้นชัย

อย่างไรก็ตามเหรียญทองเหรียญแรกจากการแข่งขันกีฬาฟิสิกส์ในครั้งนั้น ทำให้เขารู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างมาก และสิ่งที่ทำให้เขาภูมิใจมากขึ้นหลายเท่าก็คือการที่พ่อและแม่เดินทางมาจากจังหวัดสระแก้วเพื่อมาชมการแข่งขันที่สนาม ซึ่งในครั้งนั้นเขาก็ไม่ได้ทำให้พ่อและแม่ผิดหวังในตัวเขาแม้แต่น้อย พ่อและแม่ของเขาต่างก็ภาคภูมิใจ ยินดี และชื่นชมในผลของความพยายามและความอดทนของเขาตั้งแต่ประกาศผลการคัดตัวทีมชาติไทย ในตลอด 3 ปีที่ผ่านมา จากเด็กที่เคยถูกเพื่อนรังแก พุดจาประชดประชัน ล้อเลียน และเป็นตัวตลกให้เพื่อนแกล้งจนไม่อยากไปโรงเรียน กลับตัดสินใจออกจากบ้าน ที่นครสวรรค์ เข้ามาเรียนต่อและรักษาตัวต่อในกรุงเทพมหานครเพียงลำพัง สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน ครู และสภาพแวดล้อมใหม่ ใช้ระยะเวลาเพียง 3 ปีในการค้นหาความต้องการของตัวเอง ค้นหาความฝันและพยายามต่อสู้ อดทน มุ่งมั่นเพื่อที่จะ ไปให้ถึงฝันให้ได้

ตอนประวัติเขาได้เหรียญทองเหรียญแรก พ่อคุณแม่ก็ไปจากสระแก้ว ไปเซียร์อยู่ข้าง ๆ สนามเลย พ่อภูมิใจในตัวประวัติดีมาก ไม่นึกว่าเขาจะชนะเพราะเพิ่งติดทีมชาติได้ไม่นาน พ่อก็เลยบอกกับเขาว่า นี่แหละคือความสามารถของเรา ถึงเราฟิสิกส์แต่เราก็เอาใจความฟิสิกส์นี้แหละมาใช้มันให้ถูกทางได้ เราต้องใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปนะ... (วศิน วัชรินทร์ 2552)

เขารักและนับถือโค้ชเหมือนพ่อคนที่ 2 และคิดเสมอว่าถ้าไม่มีโค้ชที่มองเห็นแวบความเป็นนักกีฬาในตัวเขา ตลอดจนคอยช่วยแนะนำ สั่งสอน อบรม ดูแลทั้งเรื่องกีฬาและเรื่องส่วนตัวแล้วเขาคงไม่มีวันนี้มาถึงทุกวันนี้

วันนั้นที่พ่อพูดกับผม ผมรู้ว่าพ่อภูมิใจแค่ไหน เพราะผมก็ภูมิใจมาก ผมกับพ่อไม่เคยคิดหรอกว่าผมจะมาถึงวันนี้ได้ ตอนแรกก็คิดแค่ว่ามาเพื่อรักษาตัว ไม่มีใครคิดว่าจะได้เป็นนักกีฬา เป็นทีมชาติ ได้รางวัลกะคนอื่นเขาหรอก ที่ผมมีทุกวันนี้ก็เพราะโค้ช “สุพรด

เพิ่งพุ่ม” โค้ชเหมือนพ่อคนที่ 2 ของผมเลยนะ โค้ชทำให้ผมรู้จักกีฬา รู้จักวิลแชร์ เหมือนชี้ทางสว่างให้ผม คอยสอน คอยเคี่ยวเข็ญเด็กพิการอย่างผมจนกลายเป็นนักกีฬาวิลแชร์ทีมชาติอย่างนี้ (ประวัติ วัชรินทร์ 2552)

1.7 การเผชิญหน้าและการแก้ไขปัญหา

เส้นทางความเป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไม่ได้จบลงเพียงเท่านี้ สำหรับคนที่ไม่ชอบเรียนหนังสือและเรียนหนังสือไม่เก่งอย่างเขาด้วยแล้ว ชีวิตบนเส้นทางนักกีฬาพิการทีมชาติจึงไม่ราบรื่นแต่เต็มไปด้วยอุปสรรคและปัญหาไม่มีวันสิ้นสุด เริ่มจากผลการเรียนต่ำไม่ผ่านเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนศรีสังวาลย์กำหนด ทำให้เขาต้องออกจากโรงเรียนหลังจากจบชั้นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ออกมาใช้ชีวิตนักกีฬาพิการทีมชาติไทยก่อนกร้าวโรงเรียน โดยไม่มีโค้ชและอาจารย์คอยดูแลเหมือนกับ 3 ปีที่ผ่านมา โดยมีเงินติดตัวเล็กน้อยจากรางวัลที่ได้รับจากการแข่งขันหลังจากแบ่งส่งไปให้พ่อและแม่ที่จังหวัดสระแก้วกับรถวิลแชร์ 1 คัน

เมื่อออกจากโรงเรียนศรีสังวาลย์มาใช้ชีวิตอยู่นอกโรงเรียน ยิ่งทำให้เขาเป็นนักต่อสู้มากกว่าที่ผ่านมา ต้องช่วยเหลือตัวเอง และต้องอดทนมากกว่าที่ผ่านมา เขาเช่าหออยู่กับนักกีฬารุ่นพี่อีก 2 คน ที่ต่างมีความฝันอยากเข้าร่วมการแข่งขันพาราลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 11 ที่เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลียเหมือนกัน

เขามุ่งมั่นและทุ่มเทเวลาสำหรับซ้อมวิลแชร์ และเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาคนพิการที่จัดขึ้นภายในประเทศเกือบทุกแห่ง เช่น การแข่งขันกีฬาคนพิการที่จังหวัดสุพรรณบุรี เชียงใหม่ กรุงเทพมหานคร พัทยา มารathon เป็นต้น เพื่อเป็นการฝึกฝนตนเองให้พร้อมอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ถ้าหากชนะการแข่งขันก็จะได้รับเงินรางวัลมาเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ทั้งเรื่องอาหาร อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกซ้อม ค่าเดินทาง ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สำหรับเดินทางไปแข่งขัน ณ จังหวัดต่าง ๆ เพราะการแข่งขันกีฬาคนพิการในประเทศไทยไม่ได้รับความสนใจจากสังคมมากนัก จึงไม่มีผู้ให้การสนับสนุนเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่าย นักกีฬาพิการทุกคนต้องออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ด้วยตัวเอง การจัดการแข่งขันกีฬาคนพิการในประเทศไทยก็มีไม่บ่อยครั้งนัก ทำให้เงินที่เขาที่มีอยู่เริ่มหมดไปเรื่อย ๆ นักกีฬารุ่นพี่อีก 2 คนก็เช่นเดียวกัน อุปสรรคที่ตามมาก็คือเขาและรุ่นพี่ที่พักอยู่ด้วยกันไม่มีเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกซ้อม ต้องเก็บตัวอยู่แต่ในห้องพักไปวัน ๆ จนทำให้เขาเกิดความรู้สึก “ท้อ” ขึ้นมาในใจ และเคยคิดว่าจะกลับไปช่วยพ่อและแม่ทำไร่ที่จังหวัดสระแก้ว

...เงินหมดลงเรื่อย ๆ ผมต้องกินใช้ทุกวัน ทั้งค่ารถเวลาเดินทางไปซื้อ ค่าอาหาร ค่าเช่าหอ พวกผมต้องออกกันเองทุกอย่าง ยิ่งเวลารถวิลแชร์พังก็เสียตั้งค์ซ่อมเอง ถ้าหากไปแข่งต่างจังหวัดยิ่งแล้วใหญ่ ลำบากมาก ค่าใช้จ่ายสารพัด ไม่มีใครมาออกให้ ไม่มีหน่วยงานไหนสนับสนุนหรอก พวกนักกีฬาพิการต้องออกกันเอง ไม่เหมือนพวกนักบอล นักมวย พวกนี้มีคนสนับสนุนเพราะกีฬามันดัง... เพื่อน ๆ ผมเลิกเล่นวิลแชร์ไปหลายคนก็เพราะไม่มีตั้งค์ (ประวัติ ะโหรณ์ 2552)

ก่อนที่เขาจะทำตามความคิดชั่ววูบนั้น ได้มีทีมงานของรายการโทรทัศน์ที่ชื่อ “ลอตเตอรี่โชว์” มาติดต่อให้เขาและนักกีฬารุ่นพี่อีก 2 คน ไปบันทึกเทปสัมภาษณ์ออกรายการ และได้เงินตอบแทน 40,000 บาท เงินจำนวนดังกล่าวจึงนำมาเก็บไว้เป็นกองกลางสำหรับใช้จ่ายอย่างประหยัด เขาและนักกีฬารุ่นพี่ต่างรู้ว่ายามไม่มีเงินไว้ใช้จ่ายเป็นความลำบากทั้งกายและใจเพียงใด เงินทุกบาทจึงถูกใช้เมื่อยามจำเป็นเท่านั้น

วิธีการประหยัดของเขาและนักกีฬารุ่นพี่ทั้ง 2 คน คือ เมื่อใครคนใดคนหนึ่งกลับบ้านที่ต่างจังหวัด เมื่อกลับมาจะนำข้าวสารกลับมาด้วยทุกครั้งเพื่อเก็บสำรองไว้ ในแต่ละวันเขาและนักกีฬารุ่นพี่ต้องรับประทานอาหารพร้อมกัน 3 คนทุกมื้อ โดยซื้อกับข้าวมาทานกับข้าวที่หุงเองมื้อละ 2 ถูง เพื่อให้ทุกคนได้รับประทานเท่ากัน และอ้อมเท่ากัน นอกจากรับประทานอาหารพร้อมกันเพื่อให้อ้อมเท่ากันแล้ว ยังได้พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดและความฝัน ระบายสิ่งที่ไม่สบายใจ และให้กำลังใจระหว่างกันอยู่เสมอ

ผมเคยถามรุ่นพี่คนหนึ่งที่ “ทำไมต้องกินพร้อมกัน 3 คน” พี่คนนั้นก็ตอบผมว่า “จะได้อ้อมเท่า ๆ กัน” ผมไม่รู้จะว่าอ้อมเท่ากันมัย แต่มันมีความสุขได้กินไปคุยไป สนุกมั่ง ทุกข์มั่ง ก็ช่วยกันให้กำลังใจ อย่างน้อยก็มีกำลังใจว่าเราไม่ได้สู้อยู่ตัวคนเดียว ทำให้มีแรงสู้เพื่อเตรียมแข่งพาราลิมปิก ที่ใกล้มาถึง... (ประวัติ ะโหรณ์ 2552)

นอกจากอุปสรรคเรื่องเงินแล้ว เรื่องสถานที่สำหรับฝึกซ้อมวิลแชร์ก็เป็นปัญหาสำคัญสำหรับเขามาก เขาและรุ่นพี่นักกีฬาต่างแยกย้ายหาที่ซ้อมส่วนตัวตามความสามารถที่จะหาได้ เพราะไม่มีสนามสำหรับซ้อมกีฬาวิลแชร์โดยเฉพาะ อีกทั้งเขาและนักกีฬารุ่นพี่ต่างก็ต้องการสมาธิในการฝึกซ้อม เขาเลือกสนามกีฬาของกรมพลศึกษาเป็นสถานที่ฝึกซ้อมปั่นวิลแชร์ถึงแม้จะไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานดังกล่าวก็ตาม แต่เนื่องจากไม่ต้องเสียค่าเดินทางและอยู่ใกล้ที่พัก เขาจึงมักแอบเข้าไปฝึกซ้อมวิลแชร์ในสนามแห่งนี้เป็นประจำ ทุก ๆ วันเวลาประมาณ 20.00 เขามักขนรถวิลแชร์มาที่สนามแห่งนี้และแอบปั่นข้ามรั้วนำรถวิลแชร์เข้าไปซ้อมในสนามทั้ง ๆ ที่สนามไม่มีแสงไฟ

ถึงแม้เขาจะเป็นคนกลัวความมืดมากแค่ไหน แต่ก็ต้องอดทนฝึนปั่นวีลแชร์ให้ได้วันละ 30 – 40 รอบ เป็นอย่างต่ำ กว่าที่จะซ้อมเสร็จและกลับหอพักได้ก็เป็นเวลาประมาณ 22.00 น.

ทุกวันนี้ ผมยังคิดถึงตอนที่ผมยังโหนนม ผมแอบไปซ้อมปั่นวีลแชร์ในสนามของกรมพลศึกษา นานเป็นปี ๆ แล้วผมก็ยังสงสัยอยู่ 2 เรื่อง เรื่องแรกผมทำไปได้ยังไง ปั่นทั้งที่สนามมืด ๆ ใคร ๆ ก็รู้ว่าผมกลัวผีแค่ไหน บางทีกำลังปั่นอยู่ดี ๆ แต่ดันมีลมพัด เสียงใบไม้ดังหวิว ๆ ก็ผวาแล้ว กลัวมากแต่ก็ปั่นต่อจนครบ 40 รอบ ไม่ปั่นไม่ได้ กลัวไม่ได้ไปแข่งพาราลิมปิกเกมส์ กลัวแพ้มากกว่ากลัวผี... อีกเรื่องนึงผมสงสัยว่าพี่ รปภ. คนนั้น คนที่เฝ้าสนามเค้าไม่เห็นผมได้ยังไง หรือเค้าเห็นแต่แกล้งทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ก็ไม่รู้ ทุกวันนี้ผมยังจำเค้าได้และสำนึกบุญคุณเค้าตลอดมา ถ้าไม่มีพี่ รปภ.คนนั้นที่ปล่อยให้ผมแอบเข้าไปซ้อมทุกวัน ๆ ผมคงไม่ได้ไปพาราลิมปิก ไม่มีวันนี้แน่นอน (ประวัติ วัชโรรัมย์ 2552)

ไม่นานนักเขาก็เจออุปสรรคเดิมคือเรื่องเงิน แต่ครั้งนี้รุนแรงถึงกับไม่มีเงินจ่ายค่าหอพัก จนเจ้าของหอออกยื่นคำขาดให้ย้ายออกถ้าไม่มีเงินมาจ่าย ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับที่มีการคัดตัวนักกีฬาคนพิการเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันพาราลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 11 ในการแข่งขันมีการแยกประเภทกีฬาออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามความพิการของนักกีฬา คือ ประเภทสมองพิการ ประเภทตาบอด ประเภทเทตราพีริจิต พาราฟลิจิต และประเภทแขนขาต ขาขาด (LES AUTRES) ซึ่งเขาจัดอยู่ในประเภทสุดท้าย ในปีดังกล่าวมีนักกีฬาพิการ 3,828 คน จาก 125 ประเทศ เขาเป็น 1 ใน 42 คนของนักกีฬาพิการจากประเทศไทยที่ผ่านเข้ารอบ Qualify มีคุณสมบัติเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาคนพิการ 7 ชนิด คือ กรีฑา ยูโด ยกน้ำหนัก ยิงปืน ว่ายน้ำ วีลแชร์เทนนิส และยิมนาสติก เขาต้องเข้าร่วมการแข่งขันคัดตัวนักกีฬาคนพิการในกลุ่มนักกีฬาวีลแชร์ เพื่อหา 8 คนที่จะได้ไปแข่งพาราลิมปิกเกมส์ที่เมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย

ระหว่างการคัดตัวนักกีฬา เขาู้สภาพจิตใจและสภาพร่างกายของตัวเองดีว่าไม่พร้อม ดังนั้นหลังจากเสร็จสิ้นการแข่งขันคัดตัวนักกีฬาวีลแชร์ ของสมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทย แล้ว ด้วยความกดดัน ความเครียด และเรื่องไม่มีเงินจ่ายค่าหอพัก ทำให้เขาคิดเอาเองว่าเขาคงไม่ติด 1 ใน 8 คนจากการคัดตัวนักกีฬาวีลแชร์อย่างแน่นอน เขาหมดกำลังใจ ท้อแท้ หหมดหวัง และร้องไห้เสียใจกับเหตุการณ์ดังกล่าวนานถึง 1 เดือนเต็ม และเตรียมทำใจกลับบ้านจังหวัดสระแก้ว เพื่อไปทำไร่มันสำปะหลังกับพ่อและแม่ทันทีที่ประกาศผลการคัดตัวอย่างเป็นทางการแต่เมื่อสมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทยประกาศผลการคัดตัวนักกีฬาปรากฏว่าเขาติด 1 ใน 8 คน ได้เป็นตัวแทนนักกีฬาวีลแชร์ที่จะเข้าร่วมพาราลิมปิกเกมส์ หลังจากวันนั้นเขาก็มุ่งมั่นและตั้งใจฝึกซ้อมวีลแชร์อย่างไม่ลดละ และเพราะชื่อของเขาติดอันดับ 8 ซึ่งเป็นคนสุดท้ายบวกกับถูกรุ่นพี่นักกีฬาบางคนดู

ถูกว่าไม่มีทางสู้ต่างชาติได้ เขาจึงต้องพยายามมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา เป็นระยะเวลาานานกว่า 8 เดือนที่เขาตั้งใจฝึกซ้อมอย่างหนัก และซ้อมมากกว่าระยะแข่งจริง เช่น ระยะ 10,000 เมตร โดยปกติต้องซ้อมปั่นวีลแชร์ 25 รอบ แต่เขาจะซ้อมเกินถึง 30 รอบเป็นอย่างต่ำ อีกทั้งเวลาซ้อมเขาก็จะซ้อมอยู่คู่นอกสุด ไม่ซ้อมในกลุ่มที่ 1 หรือ 2 เด็ดขาด เพราะเวลาแข่งจริงในสนามเขาจะได้มีกำลังเหลือเพื่อที่จะฉีกหนีคู่แข่งวิ่งออกกลุ่มออกได้โดยง่าย

...พอแข่งกัตัวเสร็จ ผมรู้เลยว่าไม่ติด 1 ใน 8 แน่ พอกลับมาผมนอนร้องไห้อยู่เป็นเดือน แต่พอประกาศผลแล้วผมติด 1 ใน 8 คน ผมโล่งขึ้นเยอะ แต่ชื่อผมติดเป็นคนสุดท้ายเลยมีรุ่นพี่นักกีฬาบางคนพูดให้ผมได้ยินว่า “ต่างชาติน่ากลัว ไม่ไหวหรอก จะไปสู้กับเขาได้หรือ หนะยาก” ผมเจ็บใจมากและตั้งใจว่าต้องทำให้ได้... (ประวัติ วะ โสรรัมย์ 2542)

1.8 เทคนิคการแข่งขันวีลแชร์

สำหรับเขาแล้วกีฬาวีลแชร์เรซซิ่งของนักกีฬาพิการ เปรียบเหมือนกับกีฬาวิ่งแข่งของนักกีฬาปกติ ต่างกันที่นักกีฬาปกติใช้ขาในการวิ่ง แต่นักกีฬาพิการใช้รถวีลแชร์ในการวิ่งแทน ดังนั้นกฎกติกาในการแข่งขันจึงคล้ายกัน สำหรับกีฬาวีลแชร์เรซซิ่งของนักกีฬาพิการมีสิ่งที่ควรระวังมากเป็นพิเศษในเรื่อง การฉีก หลบ ฉีก หรือกระฉากหนี เมื่อเสียงสัญญาณจากปืนดังขึ้น นักกีฬาวีลแชร์จะต้องวางแผนไว้ในใจแล้วว่า จะทำอย่างไรที่จะฉีกหนีคู่แข่งทั้งหมดเพื่อให้ตัวเองขึ้นไปอยู่แนวหน้าได้ เนื่องจากการวิ่งอยู่ในระนาบเดียวกันกับคู่แข่งคนอื่น ๆ บางครั้งอาจมีการเบียดกัน ชนกัน หรือเฉี่ยวชนกัน จนอาจทำให้รถวีลแชร์เสียหลักและคว่ำได้ง่าย ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยในการแข่งและลดความกดดันลง เขาจำเป็นต้องหาทางฉีกหนีคู่แข่งขึ้นไปอยู่แนวหน้าให้เร็วที่สุด ส่วนคู่แข่งคนไหนที่ตามหลังมาจึงถือว่าคนนั้นนั่นคือคู่แข่งหมายเลข 1 และต้องระวังเป็นพิเศษ

โดยส่วนตัวแล้ว การแข่งขันระยะสั้น 400 – 1,500 เมตร เป็นการแข่งขันวีลแชร์เรซซิ่งในระยะที่เหนื่อย ใช้ทั้งกำลังจากร่างกายและสมอง เพราะเป็นการแข่งขันระยะสั้นทำให้นักกีฬาที่เข้าแข่งขันต้องคิดวางแผนให้เร็วและปั่นให้เร็วที่สุด ต่างจากการแข่งขันระยะยาว 5,000 - 10,000 เมตร เพราะมีเวลาให้นักกีฬาได้คิดวางแผน เช่น ทำกระฉากหนีขึ้นมาแล้วเจอคู่แข่งที่รู้ทาง ก็สามารถแก้ไขได้โดยใช้วิธีกระตุกหลอก หรือปั่นแซงขึ้นไปเป็นพัก ๆ เพื่อให้คู่แข่งตื่นตระหนก แต่ทำเจอคู่แข่งที่ทำความเร็วได้ดี วิธีการแก้ไขก็ต้องกระฉากหนีบ่อย ๆ เพื่อให้คู่แข่งพยายามปั่นตาม ช่วงที่คู่แข่งปั่นตามถือเป็นวิธีการตัดกำลังคู่แข่งได้เป็นอย่างดี และเมื่อคู่แข่งเริ่มหมดแรงจึงเป็นโอกาสดีที่จะฉีกหนีเข้าเส้นชัย ในกรณีที่เจอคู่แข่งไล่ตาม 3 - 4 คนในเวลาเดียวกันจะต้องมีสติ อย่าตื่น

ตระหนักหรือตกใจ ปั่นตามปกติคอยหาจังหวะกระฉกหนีให้เร็วที่สุด อีกกรณีหนึ่งที่พบได้บ่อยครั้ง คือ เจอกู่แข่งงูก่อนเริ่มการแข่งขัน เช่น ออกตัวแรกให้ฟาวล์ การแก้ไขมีวิธีเดียวคือต้องตั้งสติ มีสมาธิ ไม่สนใจสิ่งรอบข้าง สังเกตได้จากนักกีฬาวิลแชร์ส่วนมากจะใช้อุปกรณ์อุดหูที่แตกต่างกันไป ในขณะที่เขาใช้เพียงแค่ “สติ”

ส่วนการแข่งขันประเภทสุดท้ายคือการแข่งขันวิลแชร์ประเภทมาราธอน การแข่งขันประเภทนี้ไม่มีเทคนิคมากนัก มีเพียงแค่การวางแผนแบ่งแรงให้เหมาะสมกับระยะทาง และแบ่งใช้อย่างเป็นระบบ ก็จะสามารเข้าเส้นชัยได้ตามเป้าหมาย

ผมว่า กีฬาวิลแชร์เรซซึ่งก็ไม่ต่างจากกรีฑาของคนปกติ นอกจากการฝึกซ้อมให้ร่างกายพร้อมที่สุด ยังต้องอาศัยไหวพริบ สติปัญญา และการวางแผนควบคู่กันไปด้วย แต่อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับผมไม่ว่าจะแข่งครั้งไหนก็ตาม ก็คือ “กำลังใจ” เหมือน ๆ กับกีฬากรีฑาของคนปกติ... (ประวัติ วัชรินทร์ 2552)

1.9 การพัฒนาตนเอง

เขาทุ่มเทและตั้งใจในเรื่องของการซ้อมปั่นวิลแชร์อย่างหนัก และยังหาวิธีการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยตัวของเขาเองอยู่เสมอโดยเฉพาะกับคู่แข่งที่หลากหลายในระหว่างการแข่งขัน เพราะสำหรับการแข่งระยะ 10,000 เมตร ที่โดยปกติแล้วนักกีฬาคณะอื่นมักจะซ้อมปั่นกัน 25 รอบ แต่เขาจะซ้อมปั่นไม่น้อยกว่า 30 รอบ และจะซ้อมปั่นอยู่ที่ลู่ออกสุด นี่อาจกล่าวได้ว่าเป็นเทคนิคในการแข่งอย่างหนึ่งของเขา เพราะในการแข่งขันจริงเขาต้องการเก็บแรงเพื่อไว้สำหรับฉีกหนีคู่แข่งคนอื่น แล้วใช้แรงที่เหลือวิ่งออกลู่ออกไปได้อย่างสบาย ๆ เขาอธิบายให้ผู้วิจัยฟังว่าสำหรับเขาก็กีฬาวิลแชร์ก็คล้ายกับการวิ่งแข่งของคนปกติ แต่แทนที่เขาจะใช้ขาวิ่งก็เปลี่ยนเป็นใช้รถวิลแชร์ในการวิ่งแทน ส่วนในเรื่องกฎหรือกติกา นั้นมีเพียงข้อจำกัดบางอย่างที่ต้องระวัง คือ เรื่องของการฉีก หลบ หลีก และกระชากหนี เขาต้องวางแผนล่วงหน้าก่อนที่เสียงปืนจะดังขึ้น ว่าเขาจะฉีกหนีคู่แข่งอย่างไรเพื่อให้ตัวเองได้ไปอยู่ในแนวหน้า เพราะการที่ปั่นอยู่ในระนาบเดียวกันกับคู่แข่งอาจเกิดการเบียด ชน หรือเฉี่ยว ซึ่งเป็นสาเหตุที่จะทำให้รถวิลแชร์คว่ำได้ ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยของตัวเองและเพื่อลดความกดดัน เขาจึงมักหาวิธีที่จะขึ้นไปอยู่แนวหน้าให้ได้เร็วที่สุด หลังจากนั้นจึงค่อยแข่งกับนักกีฬาคณะอื่นที่ตามไล่หลังมา ยิ่งแข่งระยะสั้นมากเท่าไรก็จะเหนื่อยและกดดันมากเท่านั้น เพราะต้องใช้ทั้งร่างกายและสมองในการคิดตัดสินใจพร้อม ๆ กับการปั่นให้เร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ โดยเฉพาะในการแข่งขันระยะสั้น 400 – 1,500 เมตร ส่วนในการแข่งขันระยะยาว 5,000 – 10,000 เมตร ยังพอมีเวลาสำหรับคิดวางแผนอยู่บ้าง ถ้าหาก

เจอบุคคลที่คัดค้านก็ยังสามารถใช้แรงขึ้นไปเป็นระยะ ๆ เพื่อสร้างความกดดันและความสับสนให้กับคู่แข่งได้ เขาเรียกเทคนิคนี้ว่า “การกระตุกหลอก” ในกรณีที่เจอบุคคลที่ทำความเร็วได้ดี เขาก็จะใช้การกระชากหนีบ่อย ๆ เพื่อให้คู่แข่งเร่งความเร็วตามเขาไปด้วย ซึ่งจะเป็นการตัดกำลังคู่แข่งได้เป็นอย่างดี เมื่อคู่แข่งเริ่มหมดแรงเขาก็หาจังหวะฉีกหนีขึ้นไปทันที

การที่เข้าร่วมการแข่งขันภายในประเทศอยู่บ่อยครั้ง ได้เจอกับคู่แข่งชั้นหลายประเภทที่มีลักษณะที่ต่างกัน ดังนั้นจึงทำให้เขามีประสบการณ์ในการแข่งขันพร้อมกับวิธีการเอาชนะคู่แข่งมากขึ้นไปด้วย สำหรับเขาแล้ว ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นก็ตามในการแข่งขันวิลแชร์ สิ่งเดียวที่เขาต้องทำทุกครั้ง คือควบคุมสติให้ได้ อย่างกรณีที่เจอบุคคลคู่แข่ง โดยการออกตัวแรกให้ฟาวล์ครั้งแรก ๆ ที่เขาเจอเหตุการณ์เช่นนี้หรือนักกีฬาคนอื่นก็ตาม มักจะเกิดอาการเกร็ง เสียสมาธิ พอเจอหลาย ๆ ครั้งจึงทำให้เขาเกิดการเรียนรู้ว่าเมื่อมีสมาธิ สามารถตั้งสติได้ก็จะผ่านมันไปได้ดี ถ้าหากลองสังเกตการณ์นักกีฬาวิลแชร์ทั่วไปทั้งคนไทยและคนต่างชาติที่มักจะใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ อุดหนุนไว้แต่เขาคิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นสำหรับเขา และตัวเขาเองไม่เคยคิดจะใช้อุปกรณ์ใด ๆ นอกจากใช้ “สติ” ในการควบคุมสถานการณ์และใช้ “ปัญญาหรือไหวพริบ” ในการวางแผนแบ่งการใช้แรงให้เหมาะสมกับระยะทางที่แข่งขัน นอกจากนี้ “กำลังใจ” คือสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ตัวเขาและนักกีฬาคนพิการทุกคนมีพลังกำลังในการแข่งขัน

ในการแข่งขันพาราลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 11 ที่ประเทศออสเตรเลีย เป็นการแข่งขันครั้งแรกของเขาในต่างประเทศ เขายอมรับว่าตื่นเต้นและเกิดความกลัวมากกว่าทุก ๆ การแข่งขันที่ผ่านมา เพราะตัวเขาได้ตั้งความหวังไว้สูงสำหรับการแข่งขันประเภทวิลแชร์เรสซิ่ง 10,000 เมตร 5,000 เมตร และทีมผลัด 4 x 400 เมตร ในขณะที่เดียวกันเขามั่นใจว่าตัวเขาพร้อมสำหรับการแข่งขันในครั้งนี้มากพอสมควร เมื่อถึงช่วงเวลาที่จะเริ่มการแข่งขันความรู้สึกกลัว หรือตื่นเต้นก็หายไป เหลือแค่เพียงความรู้สึกมีแรงฮึดสู้ จนสามารถชนะการแข่งขันในทุก ๆ ประเภท คือ ได้เหรียญทอง 2 เหรียญจากการแข่งขันวิลแชร์ 10,000 เมตร และ 5,000 เมตร และเหรียญเงิน 1 เหรียญ จากการแข่งขันวิลแชร์ประเภททีมผลัด 4 x 400 เมตร ซึ่งเขาคาดว่าความสำเร็จในครั้งนี้เป็นผลมาจากที่ได้เตรียมความพร้อมของร่างกายมาเป็นอย่างดีและฝึกซ้อมมาอย่างเต็มที่ จากการชนะการแข่งขันในครั้งนี้เขาถือว่าเป็นการแสดงศักยภาพในตัวเขาให้คนอื่นได้รับรู้ ว่า“เขาสามารถทำตามความฝันได้ และก็ได้” โดยเฉพาะคนที่เคยดูถูกเขาไว้ และยังเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักอีกด้วย

หลังจากนั้นเขาก็มีโอกาสดำเนินการเข้าร่วมการแข่งขันพาราลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 12 ที่จัดขึ้นในประเทศกรีซ และเขาก็ไม่ได้ทำให้คนไทยผิดหวัง ได้เหรียญทอง 2 เหรียญ จากการแข่งขันประเภทผลัด 4 x 100 เมตร และ 4 x 400 เมตร และเหรียญเงินอีก 1 เหรียญจากประเภทวิลแชร์เรสซิ่ง 10,000

เมตร และในพาราลิมปิกเกมส์ครั้งล่าสุด ที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เขาลงแข่งขันถึง 5 รายการด้วยกัน ซึ่งเขาสามารถชนะเลิศการแข่งขันในทุกรายการจากที่ตั้งความหวังไว้เพียงแค่ 3 รายการ โดยเหรียญทองเหรียญแรก จากการแข่งขันประเภทวิลแชร์เรสซิ่ง 5,000 เมตร เหรียญเงิน 3 เหรียญ จากประเภทผลัด 4 x 100 เมตร และ 4 x 400 เมตร วิลแชร์เรสซิ่ง 1,500 เมตร และสุดท้ายเหรียญทองแดงจากประเภท 800 เมตร

1.10 รถวิลแชร์ ฤงมือ : เปรียบเสมือนหัวใจของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย

ความหมายและคุณค่าของรถวิลแชร์สำหรับเขาแล้ว เปรียบเสมือนขาทั้ง 2 ข้าง ถ้ารถมีสภาพไม่พร้อมไม่ว่าจุดใดจุดหนึ่งก็เหมือนกับนักกีฬาวิ่งแข่งที่เจ็บขา โอกาสที่จะชนะเลิศการแข่งขันก็มีน้อยลง จึงถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก อีกทั้งรถวิลแชร์แต่ละคันก็มีมูลค่าสูงกว่า 2 แสนบาท และต้องสั่งซื้อจากประเทศอเมริกา ดังนั้นเขาจึงรัก หวงแหน และดูแลเอาใจใส่ในทุก ๆ ชิ้นส่วนของรถวิลแชร์เป็นอย่างดี ตั้งแต่การหยอดน้ำมัน เติมน้ำมัน ไปจนถึงนอตทุก ๆ ตัว อีกเรื่องหนึ่งที่เขาดูถือเป็นอย่างมากถึงแม้จะใครจะว่าเขาหัวโบราณหรือไร้สาระก็ตาม คือ เขาห้ามคนข้ามล้อหน้าของรถวิลแชร์เด็ดขาด เพราะเขาเชื่อว่ารถวิลแชร์ที่ใช้ในการแข่งขันมีครูบาอาจารย์ มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์คอยปกป้องรักษาเช่นเดียวกับรถยนต์ นอกจากนี้เมื่อจะต้องไปแข่งขันในรายการใหญ่ ๆ เขาก็มักจะเอารถวิลแชร์คันที่จะใช้แข่งไปให้พระครูปลัดชัยมงคล จนทสาโร แห่งวัดสีกัน (สยาม) พระอาจารย์ที่เขานับถือช่วยเจิมให้ เพื่อความเป็นสิริมงคลหรือเป็นที่พึ่งทางใจก็ได้

นอกจากนี้ ฤงมือก็ถือเป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญ เป็นเสมือนหัวใจ และเป็นสิ่งที่เขาขาดไม่ได้อีกอย่างหนึ่งนอกเหนือจากรถวิลแชร์ เมื่อใช้ในการแข่งขันหรือซ้อมวิลแชร์เสร็จเขาจะต้องเก็บใส่ไว้กระเป๋าทันที ฤงมือของเขาไม่ได้มีราคาแพง ไม่ได้มียี่ห้อดัง และไม่ได้สั่งมาจากที่ไหน แต่เป็นเพียงฤงมือธรรมดา ๆ ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามท้องตลาด หรือที่หลาย ๆ คนรู้จักกันดีถ้าเอ่ยว่า “ฤงมือเขียวข้าว” นั่นเอง เขาเล่าว่าฤงมือที่ใช้ในการแข่งขันกับที่ใช้ซ้อมในทุก ๆ วัน จะต้องเป็นฤงมือคู่เดียวกันเท่านั้น โดยเขาให้เหตุผลว่าต้องใช้ให้เกิดความเคยชินมากที่สุดจะได้ถนัดมือ แต่ถ้าเกิดฤงมือขาด แล้วต้องเปลี่ยนคู่ใหม่ จะต้องนำฤงมือคู่ใหม่มาใช้สลับกับฤงมือคู่เก่าเพื่อสร้างความเคยชินจนกว่าจะรู้สึกว่าการถนัดมือ ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 2 - 3 สัปดาห์ จึงจะสามารถทิ้งฤงมือคู่เก่าได้ เขาเรียกขั้นตอนการเปลี่ยนฤงมือดังกล่าวว่า “การนวดฤงมือ”

เขาเล่าให้ผู้วิจัยฟังเกี่ยวกับเรื่องของฤงมือที่ใช้แข่งขันว่า “เวลาฤงมือขาดนี้ผมใจหายเลย หรือหากแข่ง ๆ อยู่แล้วฤงมือขาด นี่เป็นเรื่องใหญ่สำหรับผมเลย เพราะฤงมือใหม่เวลาเอามาใช้จะทำให้นิ้วแตกและพอง แขนงแพ้นั่น ๆ” (ประวัติ วะ โสรัมย์ย์ 2552) เขายังเล่าอย่างอารมณ์ดีถึงตอนที่เขาแข่งวิลแชร์ชนะ จากนั้นก็มีนักกีฬาพิการจากต่างประเทศเข้ามาถามเรื่องฤงมือ ว่าใช้ฤงมือของ

ยี่ห้อไหน สิ่งทำหรืออย่างไร และขอให้เขาเอาถุงมือที่ใช้แข่งออกมาแสดงให้เห็น ซึ่งเขาภาคภูมิใจกับการอวดถุงมือที่ใช้ในการแข่งขันทุก ๆ รายการ ว่าไม่ใช่ถุงมือราคาแพงแต่อย่างใด แต่เป็นถุงมือเกี่ยวข้าวแบบชาวบ้านเท่านั้น

นับตั้งแต่วันแรกสำหรับชีวิตนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย เขาเปลี่ยนรถวีลแชร์ที่ใช้สำหรับการแข่งขันมาแล้วมากกว่า 10 คัน เพราะรถวีลแชร์แต่ละคันมีอายุการใช้งานสำหรับการแข่งขันเต็มที่ประมาณ 4 ปีเท่านั้น เงินรางวัลที่ได้มาจึงถูกนำไปใช้จ่ายกับรถวีลแชร์เป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่เหลือก็นำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เขาบอกว่าการกีฬาคนพิการทุกคนต้อง”ควักทุนตัวเอง” ด้วยกันทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นรถวีลแชร์ ถุงมือ สถานที่ฝึกซ้อม ค่าเดินทาง ค่าอาหาร ฯลฯ ในขณะที่กีฬาสำหรับคนปกติมักจะได้รับความสนใจอยู่บ่อยครั้ง จึงมีผู้สนับสนุนทั้งเรื่องค่าใช้จ่ายและเรื่องอุปกรณ์ หรือแม้แต่เบียร์เลี้ยง แต่สำหรับพวกเขา นักกีฬาคนพิการ คนที่มีสภาพร่างกายพิการแต่อยากเล่นกีฬา ถึงแม้จะยากจนก็ต้องดิ้นรนหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการทำตามความฝันของตน ส่วนเพื่อน ๆ นักกีฬาคนพิการบางคนถึงกับต้องตัดใจเลิกเล่นกีฬาวีลแชร์ เพราะไม่สามารถหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ได้ ต้องจำใจละทิ้งความฝันไปทำมาหากินแทน

ถึงแม้ช่วงหลัง ๆ จะมีบริษัทเอกชนบางแห่ง เข้ามาให้ความช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายสำหรับนักกีฬาพิการอยู่บ้าง แต่ก็ช่วยได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ค่าใช้จ่ายหลัก ๆ ยังคงต้องหาด้วยตัวเอง คำว่า “น้อยใจ” เขาอธิบายว่าคำ ๆ นี้ แทนความหมายได้ไม่พอและน้อยเกินไปที่จะใช้บรรยายความรู้สึกของเขาและเพื่อน ๆ นักกีฬาคนพิการ เขาเองก็บรรยายได้ไม่หมดว่ารู้สึกอย่างไร ไม่รู้จะใช้คำไหน แต่เขารู้ว่า ณ วันนี้คำที่จะใช้แทนความรู้สึกของเขาก็คือ คำว่า “ชินชา” เพราะเป็นเรื่องจริงที่ต้องยอมรับ และอยู่กับมันให้ได้เช่นเดียวกับความพิการ

1.11 เมื่อเผชิญกับความผิดหวัง

แม้เขาจะเป็นคนพิการ แต่ก็มีความรู้สึก มีจิตใจเหมือนกับคนปกติทุก ๆ คน สิ่งที่เขาเรียกว่า “ความรัก” จึงเป็นสิ่งที่เขารู้จักดีและเขาก็เคยสมหวังและเคยผิดหวังกับมันมาแล้ว เขาเล่าถึงเรื่องความรักและการแต่งงานครั้งแรกในขณะที่เขาอายุได้เพียง 20 ปี ซึ่งเมื่อเขามองย้อนกลับไปแล้วทำให้เขาเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตได้เป็นอย่างดี เขามองว่าตอนนั้นเขายังเด็กอยู่มากและเป็นความรักที่ในที่สุดก็ต้องผิดหวัง แต่เป็นความผิดหวัง ความเสียใจในอดีตที่ปัจจุบันเมื่อมองย้อนกลับไป ได้กลายเป็นตัวกระตุ้นและเป็นสิ่งที่สร้างแรงบันดาลใจให้เขามีความเข้มแข็งจนประสบความสำเร็จได้จนถึงทุกวันนี้

2. การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย

2.1 เทคโนโลยีแห่งตัวตนเกิดขึ้นที่บ้าน

จากที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัส “บ้าน” ณ จังหวัดสระแก้ว ภูมิลำเนาเดิมของนักกีฬาพิการมาเป็นระยะเวลาหนึ่ง ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า พ่อ แม่ และพี่ ๆ ของนักกีฬาพิการทุกคนล้วนแล้วแต่เป็นสมาชิกในครอบครัวที่อบอุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในบ้านเป็นความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่น ยึดหยุ่น และเข้มแข็งในขณะเดียวกัน สมาชิกทุก ๆ คนในบ้านโดยเฉพาะพ่อและแม่คือแรงสนับสนุน และแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้นักกีฬาพิการสามารถสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนให้เกิดขึ้นได้

สิ่งที่ยืนยันได้เป็นอย่างดี ว่าครอบครัววะโฮรัมย์เป็นครอบครัวที่มีความอบอุ่นและเต็มไปด้วยความรักความผูกพันพร้อม ๆ กับมีความเข้มแข็งเมื่อต้องเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ทั้งดีและร้ายก็คือ นานกว่า 5 ปี ที่สมาชิกในครอบครัวทุกคนได้พยายามทำทุกวิถีทางเพื่อหวังให้เขากลับมามีร่างกายเป็นปกติและสมบูรณ์แข็งแรงแล้ว แต่เมื่อไม่สามารถแก้ไขความพิการได้ ทั้งพ่อและแม่และสมาชิกทุกคนในครอบครัวก็ต้องเข้มแข็งและพยายามทำใจยอมรับในความพิการของเขา และพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความเป็นจริงอย่างรวดเร็วที่สุด เพราะนอกจากจะซึ่งบางครอบครัวอาจจะใช้เวลาานกว่าจะมาถึงจุดนี้ได้

พ่อและแม่ไม่ได้เลี้ยงเขาแบบคนพิการ แต่กลับมองข้ามความพิการของเขา พยายามให้เขาใช้ชีวิตเหมือนเด็กปกติคนอื่น ๆ ดังนั้นภายในบ้านจึงเกิดความเสมอภาคระหว่างพี่น้อง ไม่มีใครสบายหรือลำบากกว่าใคร โดยเฉพาะเขาถูกสอนให้เป็นลูกผู้ชาย ต้องเข้มแข็งอยู่เสมอ พร้อมทั้งจะถูกจับจ้องและเผชิญกับปัญหาในเวลาที่กำลังก้าวออกไปนอกบ้าน ตัวอย่าง เช่น ถึงแม้จะรู้ว่าเพื่อน ๆ ต้องการแกล้งเขาอยู่ที่โรงเรียน โดยนำไม้เท้าของเขาไปซ่อน หรือต้องคลาน 2 เท่ากลับมาบ้านพร้อมน้ำตา แต่ทั้งพ่อและแม่ก็ได้พยายามอธิบายและชี้แจงให้เห็นถึงประโยชน์ของการศึกษาเล่าเรียน อีกทั้งยังเคยเชิญให้เขาไปโรงเรียนทุกวัน ด้วยเหตุผลประโยชน์อื่น ๆ ที่พ่อและแม่ของเขาบอกกับผู้วิจัยว่า “โตขึ้นจะได้อยู่ได้เวลาไม่มีพ่อแม่”

สถานที่แห่งนี้จึงนับว่าเป็นสถานที่ที่เรียกว่า “บ้าน” ได้อย่างแท้จริง ตัวตน (อัตลักษณ์) ของนักกีฬาพิการ เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนนั้นเริ่มต้นขึ้นจาก “บ้าน” สถานที่ที่ก่อเกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ลักษณะที่มีความเฉพาะตัว เหนียวแน่น มั่นคง ต่างจากสัมพันธ์จากคนในสังคมที่มีลักษณะฉาบฉวย บุคคลแต่ละคนที่อยู่แวดล้อมจึงมีส่วนช่วยให้อัตลักษณ์ของนักกีฬาคอนพิการเกิดขึ้นอย่างเข้มแข็ง ดังนั้น บ้าน จึงเป็นจุดกำเนิดของกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน

2.2 การรู้จักตนเองทำให้เข้าใจในอัตลักษณ์ของตน

การรู้จักตนเองของนักกีฬาพิการ คือ สิ่งที่ทำให้เขารับรู้และตระหนักถึงอัตลักษณ์ที่แท้จริงของตนเอง ว่ามีความแตกต่างจากอัตลักษณ์ที่สังคมมอบให้เพียงแค่มองเห็นจากสภาพร่างกายของเขา และเกิดจุดประกายในการเปลี่ยนแปลงความคิด เกิดการปรับเปลี่ยนตนเองตามอัตลักษณ์ที่แท้จริง

จากเดิมการใช้ชีวิตอยู่ที่โรงเรียน ที่แม้จะเป็นเพียงสังคมเล็ก ๆ แต่เป็นที่ที่ทำให้เขาเข้าใจมาโดยตลอดว่าคนพิการอย่างเขาไม่เหมาะที่จะก้าวไปใช้ชีวิตนอกบ้าน ไม่ต้องการสร้างภาระให้กับคนอื่น ไม่ต้องการเป็นตัวตกสำหรับเพื่อน ๆ หรือสิ่งที่ทำให้เขาต้องรู้สึกไม่ดีกับความพิการของตนเองจนเกิดเป็นคำถามในใจมาตลอดว่า “สังคมไม่ต้องการเขาหรืออย่างไร” แต่แล้วเมื่อถึงวันหนึ่ง วันที่ครอบครัวของเขาได้รับจดหมายจากโรงเรียนศรีสังวาลย์ติดต่อให้เขาไปเรียนและรักษาตัว ตั้งแต่วันที่เขาคัดสินใจออกจากบ้านไปครั้งนั้น ความคิดและความรู้สึกเดิม ๆ ที่มีต่อความพิการของตนเองไม่มีหลงเหลือหรือติดค้างคาใจอยู่อีกเลย เขาได้พบคำตอบตั้งแต่ได้ก้าวเข้าสู่โรงเรียนศรีสังวาลย์ ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กพิการ เขาไม่ต้องเป็นตัวประหลาดที่ถูกเพื่อน ๆ หรือครูคอยจับจ้อง ไม่ต้องรู้สึกแปลกแยกจากใคร ๆ สามารถทำกิจกรรมทุกอย่างกับเพื่อน ๆ ได้อย่างสนุกสนานและมีความสุข ที่สำคัญที่นี้กลายเป็นสังคมใหม่ที่สอนให้เขาเห็นคุณค่าและความหมายในความพิการ โรงเรียนแห่งนี้เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้แสดงออกในความสามารถตามความปรารถนาของตนเองอย่างเต็มที่ สำหรับเขาแล้วถึงแม้จะเป็นเพียงโรงเรียนเล็ก ๆ สำหรับเด็กพิการ แต่คุณค่าที่อยู่ภายในโรงเรียนแห่งนี้ กลับมีมากกว่าสังคมใหญ่ภายนอกโรงเรียนที่เขารู้จักเสียอีก เพราะที่แห่งนี้ทำให้เขาตระหนักในความสามารถที่แฝงอยู่ในร่างกายที่พิการ นั่นคือ “การเล่นกีฬา” เขารู้ตัวเองคืออยู่เสมอว่าถูกสังคมจัดให้อยู่คนละชั้นกับคนปกติ เป็นเพียงแค่กลุ่มคนเล็ก ๆ ที่ถูกจัดให้เป็นชายขอบของสังคมอันเนื่องมาจากความพิการ แต่อย่างน้อยยังมีบางคนที่มองเห็นตัวตนที่อยู่ข้างใน ไม่ได้มองเฉพาะที่ปรากฏให้เห็นเพียงภายนอกเท่านั้น ความสามารถทางด้านกีฬาที่แฝงอยู่ภายในตัวเขาจึงถูกผลักดัน ส่งเสริม และได้รับการสนับสนุนจากผู้ฝึกสอนนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

2.3 เทคโนโลยีแห่งตัวตนกับการสร้างพื้นที่แห่งตัวตน

กระบวนการต่าง ๆ ทางสังคมที่แสดงถึงการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ล้วนแล้วแต่ส่งผลทำให้คนพิการส่วนมาก โดยเฉพาะเขารู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความยุติธรรมจากสังคม และทำให้เขาไร้ซึ่งความสุขในชีวิตเหมือนกับที่เขาเคยรู้สึกเมื่อครั้งเรียนชั้นประถม ตอนอยู่จังหวัดสระแก้ว

เมื่อคนพิการถูกสังคมปิดกั้น กีดกัน หรือแบ่งแยกพวกเขาออกจากคนปกติ จนกระทั่ง ถูกผลักไสให้ต้องกลายเป็น 1 ในสมาชิกกลุ่ม “คนชายขอบ” โดยที่พวกเขาไม่เต็มใจและไม่มีโอกาส ได้แย้ง กระบวนการต่าง ๆ ทางสังคมที่มีต่อคนพิการจึงไม่ได้เกิดขึ้นมาจากหลักความยุติธรรม หรือ ความเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ยังถือเป็นการปิดกั้นโอกาสในการแสดงศักยภาพ และบั่นทอนจิตใจ ของคนพิการอย่างเห็นได้ชัด เขายกตัวอย่างถึงกรณีที่มีผู้สนับสนุนทางด้านการแข่งขันกีฬา มักจะ เลือกให้การสนับสนุนการแข่งขันกีฬาสำหรับคนปกติ มีน้อยรายที่จะเลือกสนับสนุนการแข่งขัน กีฬาสำหรับคนพิการ เพราะกีฬาคนพิการไม่ค่อยได้รับความสนใจในสังคมไทย

ก่อนที่เขาจะเป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไทยและปฏิเสชอัตลักษณ์ที่สังคมหยิบยื่นให้ โดยการถูกทำให้ไม่มีตัวตนในสังคม ถูกลดความหมาย ถูกสร้างคุณค่าเชิงลบ โคนแบ่งแยกออกจากคน ปกติในสังคมด้วยเหตุผลต่าง ๆ นา ๆ แนวคิดเรื่อง “พื้นที่” หรือ “การสร้างพื้นที่แห่งตน” จึงเป็น ทางออกที่เขาเลือกใช้ในการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ เนื่องจากพื้นที่แห่งตนที่เขาสร้างขึ้นนั้น เป็นพื้นที่ พิเศษสำหรับคนพิการที่มีความสามารถด้านการเล่นกีฬา และคนปกติที่มองเห็นความสามารถที่ แฝงอยู่ภายในตัวของคนพิการ โดยเฉพาะคนพิการทุกคนที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ต่างมีความเสมอ ภาค เขาและเพื่อนนักกีฬาพิการคนอื่น ๆ สามารถทุ่มเท มุ่งมั่น ทำตามความปรารถนาของตนและ สร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนให้สำเร็จได้อย่างมีความสุข โดยไม่มีสังคมคอยจับจ้อง กีดกัน หรือคอย กำหนดสถานะ

นอกจากนี้การที่เขาได้สร้างพื้นที่ทางสังคมเป็นของตนเอง ยังทำให้เขาสามารถแสดง ถึงอัตลักษณ์แห่งตัวตนได้อย่างชัดเจน สามารถแสดงให้สังคมได้ประจักษ์ในความหมายและคุณค่า ที่แท้จริงในตัวตนของเขาผ่านการแข่งขันกีฬาคคนพิการประเภทต่าง ๆ ได้รับรางวัลหลายต่อหลาย รายการ และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยจนเป็นที่ยอมรับจากคนส่วนหนึ่งในสังคม ผู้วิจัยจึง แนวคิดพื้นฐานเรื่องการสร้างพื้นที่แห่งตนมาใช้อธิบายส่วนหนึ่ง ในกระบวนการสร้างเทคโนโลยี แห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ผู้พิการไม่ใช่เพียงผู้รอโอกาสที่สังคมไทยหยิบยื่นให้ แต่ เขาสร้างและไขว่คว้ามันด้วยตัวเอง ไม่ต้องสนหรือว่าเขาเป็นอย่างไร หากเขาทำหน้าที่ได้สมแก่ ความภูมิใจในฐานะคนคนหนึ่งได้แล้ว ทำไมเขาจึงไม่สมควรได้รับสิ่งที่เท่าเทียมกันในโลกที่บอก ว่ามนุษย์เกิดมาเท่ากัน

2.4 การพัฒนาเทคโนโลยีแห่งตัวตนจากเอกลักษณ์แห่งตัวตน

...ตอนได้รางวัลใหม่ ๆ คนมองว่าผมเป็นฮีโร่แต่พอนานไปก็มองผมเป็นคนพิการ เหมือนเดิม บางทีคนก็หลบหลิมผมไปบ้าง ก็ไม่เป็นไร แต่ผมได้ทำหน้าที่ทดแทนคุณแผ่นดิน

สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย คนไทย แค่นี้ผมก็พอใจแล้ว ส่วนใครจะมองผมยังไง จะดี
 คำสิ่งที่ผมทำอย่างไรก็ช่างเขา เรื่องของเขา ผมแค่ทำให้ดีที่สุดก็พอ... (ประวัติ วัชรินทร์
 2542)

ผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ถ่ายทอดความคิดและความรู้สึก ที่อยู่ในจิตใจของเขา
 จากประสบการณ์ที่สั่งสมมาตลอด 29 ปี ให้ผู้วิจัยฟังว่า ณ วันนี้ สิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจที่สุดใน
 ชีวิตเขาเมื่อชนะการแข่งขันไม่ใช่ผลตอบแทนเรื่องของเงินรางวัล เหรียญ โล่เชิดชูเกียรติ หรือเกียรติ
 บัตร แต่เป็นเวลาที่เขาได้ถูกเชิญขึ้นสู่ยอดเสาพร้อม ๆ กับเพลงชาติไทยที่ตั้งขึ้นมาอย่างไพเราะ
 ภาพแห่งความประทับใจที่ฝังอยู่ในความทรงจำและทำให้เขายิ้มอย่างมีความสุขทุกครั้งทีนึกถึง แม้
 พิธีการดังกล่าวได้ถูกจัดขึ้นเหมือนเป็นธรรมเนียมของการแข่งขันกีฬาในทุก ๆ การแข่งขันจนอาจ
 ทำให้เป็นภาพที่ใคร ๆ ต่างก็เคยเห็นบ่อยครั้งจนเกิดความเคยชินในเหตุการณ์ดังกล่าวก็ตาม แต่
 สำหรับเขาแล้วไม่มีทางเคยชินกับภาพเหล่านั้นได้ ความรู้สึกดีใจและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย
 เกิดขึ้นทุกครั้งที่เขาสามารถทำให้ธงชาติไทยขึ้นสู่ยอดเสาเทียบเท่าประเทศอื่น ๆ ได้ โดยเฉพาะถ้า
 หากเขาทำให้ธงชาติไทยและเพลงชาติไทยขึ้นสู่ยอดเสา ประเทศอื่นด้วยแล้ว ยิ่งทำให้เขารู้สึก
 ภาคภูมิใจมากขึ้นและรู้สึกโชคดีที่เกิดมาเป็นคนไทย มีโอกาสรับใช้ชาติไทยด้วยการเป็นนักกีฬา
 ทดแทนที่เขาไม่สามารถรับใช้ชาติด้วยการเป็นทหารให้กับประเทศไทยได้

จากที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้น ถึงผลการศึกษาในเรื่องการสร้างเทคโนโลยี
 แห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทยไว้ข้างต้นโดยละเอียดแล้ว ผู้วิจัยจึงขอสรุปและอภิปรายผล
 การศึกษาไว้ในบทถัดไป

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย (The Self Technology of Thai Disability Athletes Team) เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาอัตชีวประวัติ ผ่านเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิต เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นักกีฬาพิการทีมชาติไทย บุคคลในครอบครัว รวมถึงบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ของคณพิการในฐานะที่เป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไทย การยอมรับในความพิการของตนเอง การเกิดความรู้สึกในคุณค่าของตนเอง การพัฒนาตนเอง และการปรับตัวเพื่อเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตจนสามารถอยู่ร่วมกับคนปกติในสังคมได้อย่างมีความสุข หรือสิ่งอื่นใดที่ก่อให้เกิดการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองสำหรับคณพิการและคนอื่น ๆ โดยสามารถนำวิธีการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการไปปรับและสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของตนเองได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนในสังคมตระหนักถึงศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ โดยเปิดใจ ยอมรับ ตัดสินคุณค่าจากความสามารถมิใช่เพียงแต่จากสภาพร่างกายภายนอก ให้โอกาสคณพิการได้แสดงออกในศักยภาพหรือความสามารถที่มีอยู่ เพื่อให้คณพิการสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับคนปกติในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข

ผู้วิจัยขอสรุปผลการศึกษาจากที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 4 แล้ว ดังนี้

เมื่อวิธีการทางวงสาวิทยาได้เผยให้เห็นถึงที่มาของอัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity) ของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยและผลที่เกิดขึ้นต่อเขาได้อย่างชัดเจนแล้ว ผู้วิจัยจึงนำวิธีวิทยาของการศึกษาอัตชีวประวัติและเรื่องเล่า (Autobiography) ผ่านเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิต (Life History) มาใช้เป็นวิธีวิทยาหลักในการศึกษาการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ในฐานะที่เป็นกระบวนการในการสร้างความรู้ชุดใหม่ให้กับบุคคลผู้ซึ่งถูกเรื่องเล่ากระแสหลัก (Grand Narrative) บิดเบือนให้ออกไปจากการรับรู้ของสังคม เพราะที่ผ่านมาวิธีวิทยา (Methodology) ของการวิจัยภายใต้กระบวนทัศน์แบบสมัยใหม่ไม่เคยเปิดพื้นที่ให้เรื่องเล่าที่เป็นความรู้ในการดำรงชีวิตของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ได้มีพื้นที่ในการสร้างความรู้ของตนเองขึ้นมาในระบบสังคม ดังนี้

วิธีวิथाสมัยใหม่ได้เปิดพื้นที่ให้เรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตของนักกีฬาฟิการทีมชาติไทย ได้เข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความรู้ เพราะฐานคติของวิธีวิथाในการศึกษาอัตชีวประวัติ (Autobiography) แบบหลังสมัยใหม่เชื่อว่า ตัวตนเป็นลักษณะหนึ่งของการเล่าเรื่อง ที่ทำให้นักกีฬาฟิการทีมชาติสามารถบอกความเป็นตัวเขา ในฐานะที่เป็นนายของตนเองได้ เรื่องเล่าจึงเป็นหนทางในการผลิตตัวตนของเขา ที่ทำให้วิถีชีวิตของเขาซึ่งถูกกดทับจากเรื่องเล่ากระแสหลักสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีสุนทรียะ (จิตติมา เจือไทย 2551 : 49-50) ดังนั้น การเข้าถึงเรื่องเล่าเกี่ยวกับตัวตนของนักกีฬาฟิการทีมชาติไทย จึงทำให้สร้างความรู้ชุดใหม่ขึ้นมาเพื่อเผยแพร่ ออกสู่สังคม ทำให้สังคมรับรู้ความจริงชุดใหม่เกี่ยวกับนักกีฬาฟิการทีมชาติไทย ซึ่งในที่สุดความจริงชุดใหม่ก็สามารถนำไปสู่การสร้างระบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เท่าเทียมและการเคารพความหลากหลายที่มีอยู่ในตัวตนของมนุษย์ จนทำให้นักกีฬาฟิการทีมชาติไทยสามารถเปิดพื้นที่แห่งตัวตนของตนเองขึ้น เพื่อให้ตัวตนที่แท้จริงขึ้นมาโลดแล่นอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน ประเทศไทยได้กำหนดนโยบายต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อการพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวเข้าสู่ความทันสมัย ผู้วิจัยมองว่าเป็นการพัฒนาที่เน้นเฉพาะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก การพัฒนาดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นอย่างมาก อาทิเช่น วิถีการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในสังคมส่วนใหญ่ มักให้ความสำคัญกับเรื่องของวัตถุหรือเงินทอง เป็นสำคัญ ผู้วิจัยตระหนักถึงคุณค่าของเงินเป็นอย่างดี ว่าเงินเป็นปัจจัยที่สำคัญ เป็นเป้าหมายหลักและเป็นตัวชี้วัดเรื่องการพัฒนา แต่ในขณะที่เดียวกันหากมองในแง่ของผลกระทบที่ตามมา การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจได้ส่งผลให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันในทางเศรษฐกิจ การใช้ทรัพยากร ตลอดจนการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม คนฟิการ คือ หนึ่งในกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นั่นคือความเป็น “คนชายขอบ” เป็นกลุ่มคนที่ไม่มีส่วนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจ อีกทั้งความสามารถในการเข้าถึงทรัพยากรและการมีผลประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจของกลุ่มคนชายขอบเหล่านี้เกิดขึ้นน้อยมาก พวกเขาถูกมองว่าเป็นเพียงแหล่งทรัพยากร แหล่งระบายสินค้า หรือเป็นแรงงานในขั้นตอนการผลิตเท่านั้น

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ความเป็นคนชายขอบของนักกีฬาฟิการทีมชาติไทย หรือคนฟิการอื่น ๆ จึงไม่ได้หมายถึงคนฟิการที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนทางภูมิศาสตร์ หรือเป็นกลุ่มคนที่ขาดการพัฒนาและอยู่ห่างไกลจากความเจริญเท่านั้น แต่สิ่งทำให้พวกเขาต้องกลายเป็นคนชายขอบนั้นมาจากกระบวนการกลายเป็นคนชายขอบของคนฟิการที่ซับซ้อนหลายประการ ซึ่งอาจพิจารณาได้หลายบริบท เช่น จากวาทกรรมที่สังคมสร้างและกำหนดให้ ซึ่งสังคมปัจจุบันทุกคนอาจมีส่วนในการทำให้คนฟิการเป็นคนชายขอบ ในขณะที่เดียวกันทุกคนก็สามารถเป็นคนชายขอบได้โดยไม่รู้ตัว

เพราะสังคมไทยประกอบด้วยคนหลากหลายเชื้อชาติ หลากหลายวัฒนธรรม หลากหลายชนชั้นและศาสนา และเป็นยุคที่สังคมต่างกำลังนิยามความทันสมัย โดยเฉพาะเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และบริโศกเทคโนโลยี ทำให้มีปัญหาสังคมต่าง ๆ เกิดขึ้นตามมาอย่างต่อเนื่อง ตามที่ผู้วิจัยกล่าวมาทั้งหมดจึงถือเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสังคมชายขอบให้เกิดขึ้นนั่นเอง

การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย มีจุดกำเนิดขึ้นมาจากบ้านพื้นที่แรกของการรับรู้อัตลักษณ์ของตนและก่อกำเนิดตัวตนอย่างเข้มแข็ง จากสมาชิกในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างเหนียวแน่นและมีความยึดหยุ่น สมาชิกในครอบครัวทุกคน ได้แก่ พ่อ แม่ และพี่ ๆ ทุกคน ล้วนมีส่วนร่วมช่วยให้นักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทยเกิดการตรวจสอบตนเองได้อย่างชัดเจน มีความเข้าใจถึงอัตลักษณ์ที่สังคมมอบให้ จากนั้นจึงเกิดความตั้งใจและพยายามปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์การเป็นคนชายขอบของสังคม โดยการสร้างอัตลักษณ์แห่งตัวตนให้เกิดขึ้นแทนที่อัตลักษณ์เดิม และทำการเป็นพื้นที่แห่งตนขึ้นโดยอาศัยเทคโนโลยีแห่งตัวตนของการเป็นนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย แสดงให้สังคมได้รับรู้ถึงอัตลักษณ์ และตัวตนที่แท้จริงของคนฟิสิกการ

สามารถกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์หรือตัวตนของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทยนั้น เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่มีลักษณะเฉพาะตัว มีความเหนียวแน่น และมั่นคง ต่างจากสัมพันธ์ภาพระหว่างคนในสังคมที่มีลักษณะฉาบฉวย ทั้งนี้เพราะสมาชิกในครอบครัวแต่ละคนได้มองข้ามความฟิสิกการที่เกิดขึ้นกับร่างกายของเขาที่มองเห็นได้จากภายนอก และปฏิบัติต่อเขาด้วยหลักของความเสมอภาคและความรักความอบอุ่น เห็นได้จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัสที่บ้าน ณ จังหวัดสระแก้ว ภูมิลำเนาเดิมของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติและบุคคลแวดล้อมเป็นระยะเวลาเวลานานกว่า 13 เดือน ทำให้ผู้วิจัยเกิดความมั่นใจและเชื่อมั่นว่า พ่อ แม่ ตลอดจนสมาชิกทุกคนในครอบครัวของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย ล้วนแล้วแต่ทำหน้าที่ในการเป็นสมาชิกของครอบครัวได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน บรรยากาศภายในครอบครัวจึงมีความอบอุ่นและเต็มไปด้วยความผูกพันรั้วลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวเป็นความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่น ยึดหยุ่น และเข้มแข็งในขณะเดียวกัน ทุกคนในบ้าน โดยเฉพาะพ่อและแม่คือแรงสนับสนุน ผลักดัน ให้นักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทยสามารถสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนให้เกิดขึ้นได้

พ่อและแม่ไม่ได้เลี้ยงเขามาแบบคนฟิสิกการ แต่มองข้ามความฟิสิกการของเขา ดังนั้นภายในบ้านจึงเกิดความเสมอภาคระหว่างพี่น้อง ไม่มีใครสบายหรือลำบากกว่าใคร โดยเฉพาะเขาถูกสอนให้เป็นสุภาพบุรุษ มีความเข้มแข็งอยู่เสมอ พร้อมทั้งจะถูกสังคมจับจ้องและเผชิญกับปัญหาในเวลาที่กำลังก้าวออกไปนอกบ้าน ดังเช่นที่พ่อของเขาได้กล่าวกับผู้วิจัยว่า พ่อสอนให้ประวัติเขาเป็นลูกผู้ชาย ถึงฟิสิกการก็ต้องเข้มแข็ง อดทน ต่อไปต้องอยู่ให้ได้... (วศิน วัชรรัมย์ 2552) อย่างเช่น ถึงแม้จะรู้ว่าเพื่อน ๆ รอแกล้งเขาอยู่ที่โรงเรียนทุกวัน เช่น แกล้งนำไม้เท้าของเขาไปซ่อน ทำให้เขาต้องคลาน

ด้วยก้นและมือทั้ง 2 ข้างกลับจากโรงเรียนไปบ้านพร้อมกับน้ำตาแห่งความเจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ แม้เขาต้องเผชิญกับเหตุการณ์เช่นนั้นซ้ำ ๆ แต่พ่อและแม่ก็ยังเกี่ยวเชิญให้เขาไปโรงเรียนทุกวัน ด้วยเหตุผลประโยชน์สั้น ๆ ที่พ่อและแม่บอกกับผู้วิจัยว่า ทำทุกอย่างก็หวังแค่ว่าโตขึ้นประวัติจะได้อยู่ได้หากไม่มีพ่อแม่... (วศิน วัชรธรรมย์ 2552)

เมื่อบ้านและครอบครัวเป็นตัวส่งเสริมให้นักกีฬาเกิดการเกิดการรู้จักตนเอง เข้าใจตัวตนที่แท้จริงของตน และตระหนักถึงอัตลักษณ์ของตนเองว่าเหมือนหรือแตกต่างจากอัตลักษณ์ที่สังคมมอบให้จากการพิจารณาเพียงแค่สภาพร่างกายภายนอกของเขา ทำให้เขาเกิดจุดประกายในการเปลี่ยนแปลงความคิด เกิดการปรับเปลี่ยนตนเองตามอัตลักษณ์ที่แท้จริง จากประสบการณ์เดิมที่ได้รับจากการใช้ชีวิตอยู่ที่โรงเรียน ที่แม่จะเป็นเพียงสังคมเล็ก ๆ แต่เป็นที่ที่ทำให้เขาเข้าใจมาโดยตลอดว่าคนพิการอย่างเขาไม่เหมาะที่จะก้าวไปใช้ชีวิตนอกบ้าน ไม่ต้องการสร้างภาระให้กับคนอื่น ไม่ต้องการเป็นตัวตกสำหรับเพื่อน ๆ ทำให้เขาเกิดความรู้สึกด้านลบกับความพิการของตนเอง จนกระทั่งเกิดเป็นคำถามอยู่ในใจเขามาตลอดว่าสังคมไม่ต้องการเขาหรืออย่างไร เช่นเดียวกับความรู้สึกที่เคยเกิดขึ้นในตอนที่เขาถ่ายทอดให้ผู้วิจัยฟังถึงเรื่องดังกล่าวสั้น ๆ ว่า เมื่อก่อนผมคิดตลอดว่าผมพิการนี้มันผิดตรงไหน ไม่ใช่คนหรือ... (ประวัติ วัชรธรรมย์ 2552) และความคิดดังกล่าวนี้เองที่ทำให้เขาตัดสินใจออกจากโรงเรียนเมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่คิดศึกษาต่อที่โรงเรียนอื่นอีก

เขาใช้ชีวิตหลังเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่แต่ในบ้าน หลังจากนั้นไม่นานครอบครัวของเขาก็ได้รับจดหมายติดต่อให้เข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา จากโรงเรียนศรีสังวาลย์ ที่กรุงเทพมหานคร ช่วงหนึ่งเขาตัดสินใจรับโอกาสเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาไปพร้อมกับกับการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย ตั้งแต่วันที่เขตัดสินใจก้าวออกจากบ้านสู่สังคมเมืองในกรุงเทพมหานคร และใช้ชีวิตอยู่เพียงลำพังโดยปราศจากพ่อและแม่ในครั้งนั้น เปรียบเสมือนเขาได้ก้าวออกสู่โลกภายนอกเป็นครั้งแรก ความคิดและความรู้สึกเดิม ๆ ที่มีต่อความพิการของตนเองก็หมดไป เขาไม่หลงเหลือความรู้สึกด้านลบของตนเองที่มีต่อความพิการหรือติดค้างคาใจอยู่อีกเลย เพราะเขาได้พบคำตอบตั้งแต่ก้าวเข้าสู่โรงเรียนศรีสังวาลย์ ซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับเด็กพิการ เขาไม่ต้องเป็นตัวประหลาดที่ถูกรังแกเพื่อน ๆ หรือครุคอยจับจ้อง ไม่ต้องรู้สึกแปลกแยกจากใคร ๆ สามารถทำกิจกรรมทุกอย่างกับเพื่อน ๆ ได้อย่างสนุกสนานและใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ที่สำคัญที่นี้กลายเป็นสังคมใหม่ที่สอนให้เขาเห็นคุณค่าและความหมายในความพิการของตนเอง โรงเรียนแห่งนี้เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้แสดงออกในความสามารถตามความปรารถนาของตนเองอย่างเต็มที่ สำหรับเขาแล้วโรงเรียนศรีสังวาลย์อาจเป็นเพียงโรงเรียนเล็ก ๆ สำหรับเด็กพิการ แต่โรงเรียนศรีสังวาลย์แห่งนี้กลับมีคุณค่าที่แฝงอยู่ในรั้วโรงเรียนมากกว่าสังคมใหญ่ภายนอกที่เขาเคยรู้จัก โรงเรียนแห่งนี้มี

ความหมายต่อเขามากเป็นอันดับ 2 รองจากบ้าน เพราะที่แห่งนี้ทำให้เขาตระหนักในความสามารถที่แฝงอยู่ในร่างกายที่พิการ นั่นคือ “การเล่นกีฬา”

เขารู้ตัวเองคืออยู่เสมอว่าถูกสังคมจัดให้อยู่คนละชั้นกับคนปกติ เป็นเพียงแค่กลุ่มคนเล็ก ๆ ที่ถูกจัดให้เป็นชายขอบของสังคมอันเนื่องมาจากความพิการ แต่ ณ ที่โรงเรียนศรีสังวาลย์แห่งนี้ อย่างน้อยก็มีกลุ่มคนเล็ก ๆ ที่มองเห็นตัวตนที่อยู่ภายใน ไม่ได้มองและตัดสินเขาจากร่างกายที่ปรากฏให้เห็นแต่เพียงภายนอกเท่านั้น ความสามารถทางด้านกีฬาที่แฝงอยู่ในตัวเขาจึงถูกผลักดัน ส่งเสริม และได้รับการสนับสนุนจากผู้ฝึกสอนนักกีฬาพิการทีมชาติไทยตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

กระบวนการต่าง ๆ ทางสังคมที่เลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ล้วนแล้วแต่ส่งผลทำให้คนพิการส่วนมาก โดยเฉพาะเขารู้สึกว่าตนไม่ได้รับความยุติธรรมจากสังคม และทำให้เขาไร้ซึ่งความสุขในชีวิตเหมือนกับที่เขาเคยรู้สึกเมื่อครั้งเรียนชั้นประถม ตอนอยู่จังหวัดสระแก้ว

เมื่อคนพิการถูกสังคมปิดกั้น กีดกัน หรือแบ่งแยกพวกเขาออกจากคนปกติ จนกระทั่งถูกผลักไสให้ต้องกลายเป็น 1 ในสมาชิกกลุ่ม “คนชายขอบ” โดยที่พวกเขาไม่เต็มใจและไม่มีโอกาสโต้แย้ง กระบวนการต่าง ๆ ทางสังคมที่มีต่อคนพิการจึงไม่ได้เกิดขึ้นมาจากหลักความยุติธรรม หรือความเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ยังถือเป็นการปิดกั้นโอกาสในการแสดงศักยภาพ และบั่นทอนจิตใจของคนพิการอย่างเห็นได้ชัด เขายกตัวอย่างถึงกรณีที่ผู้สนับสนุนทางการแข่งขันกีฬามักจะเลือกให้การสนับสนุนการแข่งขันกีฬาสำหรับคนปกติ มีน้อยรายที่จะเลือกสนับสนุนการแข่งขันกีฬาสำหรับคนพิการ เพราะกีฬาคนพิการไม่ค่อยได้รับความสนใจในสังคมไทย

ก่อนที่เขาจะเป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไทยและปฏิเสขอัตลักษณ์ที่สังคมหยิบยื่นให้ โดยการถูกทำให้ไม่มีตัวตนในสังคม ถูกลดความหมาย ถูกสร้างคุณค่าเชิงลบ โดนแบ่งแยกออกจากคนปกติในสังคมด้วยเหตุผลต่าง ๆ นา ๆ แนวคิดเรื่อง “พื้นที่” หรือ “การสร้างพื้นที่แห่งตน” จึงเป็นทางออกที่เขาเลือกใช้ในการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ เนื่องจากพื้นที่แห่งตนที่เขาสร้างขึ้นนั้น เป็นพื้นที่พิเศษสำหรับคนพิการและคนปกติ ที่มองเห็นความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวของคนพิการ โดยเฉพาะ คนพิการทุกคนที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ต่างมีความเสมอภาค เขาและเพื่อนนักกีฬาสามารถทุ่มเท มุ่งมั่น ทำตามความปรารถนาของตนและสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนให้สำเร็จได้อย่างมีความสุข โดยไม่มีสังคมคอยจับจ้อง กีดกัน หรือคอยกำหนดสถานะ นอกจากนี้การสร้างพื้นที่ทางสังคมเป็นของตนเอง ยังทำให้เขาสามารถแสดงอัตลักษณ์แห่งตัวตนได้อย่างชัดเจน สามารถแสดงให้สังคมได้ประจักษ์ในคุณค่าและความหมายที่แท้จริงในตัวของเขา ผ่านการแข่งขันกีฬาคคนพิการประเภทต่าง ๆ ได้รับรางวัลหลายต่อหลายรายการ และสร้างชื่อเสียงให้แก่

ประเทศไทยจนเป็นที่ยอมรับจากคนส่วนหนึ่งในสังคม แนวคิดพื้นฐานเรื่องการสร้างพื้นที่แห่งตน จึงถูกนำมาใช้อธิบายส่วนหนึ่งในการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 อภิปรายถึงการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย

ส่วนที่ 2 อภิปรายถึงการดำรงไว้ซึ่งเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย

และส่วนสุดท้าย ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย เรื่อง “การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย” ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป และข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1.การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย

สมาชิกทุกคนในครอบครัว และบุคคลแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทย ต่างมีส่วนช่วยให้อัตลักษณ์ของนักกีฬาฟิสิกการทีมชาติไทยเกิดการปรับเปลี่ยนไป จากอัตลักษณ์เดิมที่สังคมมองคนพิการ อัตลักษณ์ใหม่ที่แท้จริงของเขาจึงเกิดขึ้นอย่างเข้มแข็งและบ่งบอกถึงตัวตนของเขาได้อย่างแท้จริง ครอบครัวและบุคคลแวดล้อมถือว่ามืบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจให้กับเขาตั้งแต่เริ่มประสบกับความพิการ อาทิเช่น การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เมื่อทราบว่าเขาเกิดความผิดปกติขึ้นกับร่างกายจนกระทั่งร่างกายพิการ การเตรียมความพร้อม การฝึกฝน และการส่งเสริมสมรรถภาพด้านต่าง ๆ การสร้างโอกาส ตลอดจนปกป้องสิทธิต่าง ๆ ให้กับเขา

ในระยะเริ่มแรกหลังจากที่สมาชิกในครอบครัวของเขาโดยเฉพาะพ่อและแม่ จะเกิดความรู้สึกตกใจ เสียใจ และไม่สามารถทำใจยอมรับในความพิการของเขาได้ พยายามหาทางรักษาความพิการของเขาให้เป็นปกติ มีการใช้วิธีการรักษาตามความเชื่อของชาวชนบทนอกเหนือจากการรักษาทางการแพทย์ เมื่อระยะเวลาผ่านไปครอบครัวได้เกิดความเข้าใจว่าไม่สามารถรักษาความพิการของเขาได้ สมาชิกในครอบครัวก็ขจัดความรู้สึกดังกล่าวออกไปในที่สุดก็สามารถทำใจยอมรับกับสภาพความพิการของเขาได้ และทำหน้าที่ในความเป็นครอบครัวได้อย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับที่ Kuber and Ross (อ้างถึงใน ศิวาพร ชาวเขต 2549: 34-35) ได้อธิบายถึงปฏิกิริยาของครอบครัวที่ประสบกับความพิการว่า เมื่อครอบครัวผ่านระยะแห่งการปฏิเสธและตกใจ (Shock) ระยะแห่งความเศร้าเสียใจ (Depression) ระยะของการเจรจาต่อรอง (Bargain) จนมาถึงระยะการยอมรับ (Acceptance) ซึ่งในระยะนี้ครอบครัวจะสามารถเริ่มต้นการพัฒนาสมาชิกในครอบครัวได้ดีที่สุด คนครอบครัวพร้อมที่จะต่อสู้กับชะตากรรมที่เกิดขึ้น เป็นพลังที่จะสร้างสรรค์ให้คนพิการไปสู่

ความสมบูรณ์สูงสุดของชีวิตจนเต็มศักยภาพที่เขาได้อยู่ เช่นเดียวกับครอบครัวของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย กล่าวคือ เมื่อพ่อ แม่ และสมาชิกในครอบครัวสามารถยอมรับในความพิการของเขาได้แล้ว พ่อและแม่จึงให้การเลี้ยงดู อบรม และให้การศึกษาแก่เขา เช่นเดียวกับลูกคนอื่น ๆ หรือเด็กปกติทั่วไป

ดังนั้น ครอบครัวเปรียบเหมือนเบ้าหลอมทางบุคลิกภาพและคุณลักษณะของสมาชิกทุกคนในครอบครัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างสมาชิกในครอบครัวด้วยกัน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน วิธีการอบรม เลี้ยงดู สั่งสอน ได้ทำให้เกิดการถ่ายโยงค่านิยม ความรู้สึกนึกคิด ทักษะคติ ความเชื่อ ความศรัทธา และวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตจากสมาชิกรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง พ่อและแม่ต่างเป็นพ่อแบบและแม่แบบให้กับเขาทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว อีกทั้งสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัวไม่ว่าจะในทางบวกหรือในทางลบได้ค่อย ๆ หล่อหลอมพื้นฐานทางบุคลิกภาพและคุณลักษณะทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และจิตใจของเขาในรูปแบบต่าง ๆ มีผลต่อโดยตรงต่อการแสดงบทบาททางสังคมของเขาด้วย นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นสถาบันพื้นฐานทำหน้าที่ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ฝึกฝน และอบรมให้สมาชิกในครอบครัวได้เรียนรู้ระเบียบของสังคมหรือการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เป็นสถาบันพื้นฐานในการพัฒนาสังคม มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคมและชุมชน มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่ใช้ชีวิตอยู่ เด็กที่เกิดและเจริญเติบโตมาจากครอบครัวแบบใด ย่อมได้รับการถ่ายทอดแนวความคิด เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมต่าง ๆ ติดตามจากครอบครัวเดิมไม่มากนัก และนำไปใช้ปฏิบัติในสังคมที่เขาอยู่อาศัย ดังนั้นนักกีฬาพิการทีมชาติไทยจึงได้รับการถ่ายทอดทั้งทัศนคติ ความคิด รูปแบบของการใช้ชีวิตมาจากครอบครัว

ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นในการมองตนเอง และการรับรู้ในลักษณะของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย จากเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตที่ผู้วิจัยถ่ายทอดไว้ในบทที่ 4 จะเห็นได้ว่า เริ่มแรกอัตลักษณ์ของเขาที่สังคมมอบให้นั้น ไม่แตกต่างจากคนพิการคนอื่น ๆ นั่นคือสภาพร่างกายที่พิการทำให้เขาถูกระบุให้เป็นคนหนึ่งในกลุ่มคนชายขอบ เป็นคนส่วนน้อยในสังคมที่ไม่ได้รับการดูแล ไม่ได้รับบริการ ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองทั้งทางร่างกายและจิตใจจากรัฐอย่างที่คนปกติในสังคมคนอื่น ๆ ได้รับความ หรือได้รับอย่างไม่ทั่วถึง รวมถึงมีวัฒนธรรมเป็นของตนเองโดยอาจจะแตกต่างจากวัฒนธรรมของคนส่วนมากในสังคม

จากผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในส่วนของการทบทวนวรรณกรรมถึงเรื่องอัตลักษณ์ เมื่อนำมาพิจารณากับการมองตัวตน และการรับรู้ในอัตลักษณ์ของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยที่เริ่มต้นขึ้นจากบ้าน จากนั้นจึงมีการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นใหม่โดยสมบูรณ์ ณ โรงเรียนศรีสังวาลย์ จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ Chris Weedon (1987) ที่กล่าวว่า การมองตัวตนในฐานะที่เป็น

กระบวนการทางสังคมของการสร้างตัวตน มีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละช่วงของเวลา เขากล่าวว่าตัวตนมีลักษณะดังความเป็นศูนย์กลางออกจากปัจเจก (Decentring subject) การรื้อถอนศูนย์กลางนี้คือการไม่ให้อิทธิพลแก่ปัจเจกในฐานะเป็นผู้กระทำ สิ่งที่น่าเน้นคือลักษณะปัจเจกภาพหรือตัวตนที่เป็นผลผลิตของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย เป็นผลของกระบวนการต่อรองเชิงอำนาจในความสัมพันธ์ทางสังคมหลายระดับตั้งแต่ระดับจุลภาค เช่น ในครอบครัวไปจนถึงระดับมหภาค ปัจเจกภาพจึงเป็นเรื่องของกระบวนการสร้างความหมายทางสังคมให้แก่ตัวตน ซึ่งอาจเป็นตัวตนของปัจเจกหรือกลุ่มก็ได้

สามารถกล่าวได้ว่า ทั้งเรื่องของอัตลักษณ์และตัวตน ต่างก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งที่นักกีฬาพิการนำมาใช้สร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน โดยทั้งอัตลักษณ์และตัวตนนั้นต่างก็เกิดขึ้นกับนักกีฬาพิการทีมชาติไทยในการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือลักษณะของอัตลักษณ์และตัวตนได้ตามความปรารถนา แต่ก็ต้องคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงของตนและสังคมรอบข้างด้วย ดังที่ปรีดา เฉลิมเผ่า กอนันตกุล (2545) กล่าวไว้ว่า สำนึกเกี่ยวกับความมีตัวตน เน้นการดำรงอยู่ของเราในฐานะที่เป็นบุคคล (Person) ประธานหรือผู้กระทำ (Subject, agent) อันเป็นที่ตั้งของการรับรู้ทางปัญญาและอารมณ์ และเป็นผู้ก่อให้เกิดการกระทำต่าง ๆ อัตลักษณ์และตัวตนมีความคาบเกี่ยวกันมาก เพราะทั้งสองอย่างเป็นสิ่งที่ไม่มีความสมบูรณ์ในตนเอง ไม่มีแก่นแท้ที่คงทนถาวรหรือเป็นเองตามธรรมชาติ แต่ไม่ได้แปลว่าตัวตนเป็นเพียงภาพลวงแต่เป็นการมองตัวตนอย่างเคลื่อนไหว มีการเปลี่ยนแปลงตามเวลา สถานที่ มีการก่อตัวหรือปรับไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ มีภาวะที่หลากหลายไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีการแข่งขันต่อสู้กันอยู่เสมอ

จากอดีตเขาเป็นเพียงคนพิการธรรมดา เป็นคนชายขอบของสังคมที่ถูกกระทำจากสังคมรอบข้าง ภายใต้อัตลักษณ์ที่มีความหมายและคุณค่าเชิงลบมาตลอด ทั้งดูถูก ให้ความเวทนา สงสาร และปฏิบัติต่อคนพิการแบบเลียดไม่ได้ เมื่อเขาเกิดความเข้าใจว่าอัตลักษณ์ที่ตนมีอยู่เดิมนั้นเป็นเพียงแค่สิ่งที่สังคมยึดเยียดให้ เพราะคิดว่าคนพิการเช่นเขาไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้แบบคนปกติ เป็นภาระของสังคมต้องรอความช่วยเหลือจากสังคมและคนรอบข้าง การที่เขาสามารถลบอัตลักษณ์เดิมและสร้างตัวตนของตนเอง (Self Identities) ขึ้นมาใหม่ จนกระทั่งร่างกายและจิตใจพร้อมรับปฏิกริยาต่าง ๆ ที่สังคมแสดงต่อคนพิการ เมื่อเขาต้องก้าวออกจากบ้านเพื่อใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนปกติในสังคม แสดงให้เห็นว่าตัวตนของเขาหรือของใครก็ตาม สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ไม่จำเป็นต้องเป็นตามที่สังคมมองเห็นหรือต้องการให้เป็น ดังนั้นเขาจึงปรับเปลี่ยนตัวตนและเอกลักษณ์ตามลักษณะของกระบวนการทางสังคม เช่นเดียวกับที่ Mead (จิตติมา เจือไทย 2551: 21) กล่าวว่า “ตัวตน” ไม่ใช่ลักษณะที่ตายตัวของบุคคล แต่ตัวตนเป็นกระบวนการทางสังคม (Social

Process) เป็นผลโดยตรงจากการที่ตัวเรามีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ และเป็นกระบวนการที่มีการสื่อสารอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่องและเป็นพลวัต

นอกจากนี้การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากความเข้าใจตนเองหรืออัตมโนทัศน์ คือ ความรู้สึกนึกคิดที่นักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทยมีต่อตนเอง ความเข้าใจตนเองเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่กำหนดคุณภาพของพฤติกรรมหรือปฏิกิริยาที่เขาแสดงออกกับบุคคลแวดล้อมและกับสังคม ความเข้าใจในตนเองจะถูกพัฒนาอย่างสมบูรณ์ ครบถ้วนและถูกต้องดีแล้ว และเห็นได้ว่าจุดสำคัญ คือ ความเข้าใจและการรู้จักตนเองของเขานั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากประสบการณ์ของตัวเองเท่านั้น แต่ถูกกำหนดขึ้นโดยบุคคลแวดล้อมอื่น ๆ ด้วย เช่น พ่อ แม่ สมาชิกในครอบครัว ครู เพื่อน และบุคคลที่อยู่แวดล้อม เป็นต้น ความเข้าใจตนเองส่วนหนึ่งจึงถูกกำหนดผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ ปฏิบัติ และกระทำของคนอื่นที่ปฏิบัติต่อเขา ทำให้เขาเกิดการรับรู้ว่ามีคุณค่าหรือไม่จากปฏิกิริยาต่าง ๆ เหล่านั้น ดังนั้นการที่เขามีความเข้าใจต่อตนเองในทางบวกจึงส่งผลให้เขามีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง มีพฤติกรรมในทางบวก เชื่อมมั่นในความสามารถของตนเอง มองเห็นศักดิ์ศรีและคุณค่าในตนเอง มีความนับถือตนเอง และยอมรับตนเอง ต่างจากในอดีตที่เขาเคยมีความรู้สึกนึกคิดในทางลบต่อความพิการของตนเอง โดยมองตนเองว่ามีคุณค่าต่ำหรือไร้คุณค่าและคิดว่าตนไม่เป็นที่ต้องการของคนอื่นในสังคม

จุดเริ่มต้นของการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย เกิดขึ้นจากความแตกต่างในเรื่อง ความคิด การกระทำ และการนิยามความหมายในความพิการของครอบครัวกับสังคม ในขณะที่สังคมผลักเขาให้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งและอยู่ในกลุ่มคนชายขอบตั้งแต่เขาต้องกลายเป็นคนพิการในขณะอายุได้เพียง 2 ปี แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าสมาชิกในครอบครัวของเขา ได้แก่ พ่อ แม่ พี่สาว และพี่ชาย จะเห็นด้วยหรือยินดีกับสิ่งที่ได้รับจากสังคม ทุกคนในครอบครัวไม่เคยยอมรับได้อย่างแท้จริงและรู้สึกต่อต้านอยู่ภายในจิตใจมาตลอด กับการที่สังคมตัดสินคุณค่าในความเป็นมนุษย์ว่ามากหรือน้อย เพียงเพราะพิจารณาจากสภาพความสมบูรณ์ของร่างกายที่มองเห็นได้จากภายนอกและแบ่งแยกเขาออกจากสังคมด้วยวิธีการต่าง ๆ นา ๆ ทั้งวิธีการทางตรงและทางอ้อม สำหรับเขาและครอบครัวถึงแม้ทุกคนจำต้องยอมรับกับคำตัดสินคุณค่าจากสังคม ซึ่งเป็นพวงความคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคม แต่เป็นการยอมรับด้วยความจำเป็นและด้วยความไม่เต็มใจนัก ทั้งนี้เพราะพวกเขาไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือเปลี่ยนแปลงความจริงใด ๆ ได้เกี่ยวกับความพิการ จากผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุมล เจนอักษร (2547 : 214-215) ที่กล่าวว่า ครอบครัวคนพิการต้องการให้โรงเรียนปกติทั่วไปปรับคนพิการเข้าเรียน โดยมีการพัฒนาบุคลากรครูให้มีความเข้าใจคนพิการมากขึ้น นอกจากครูแล้วพ่อแม่ยังต้องการให้บุคคลทั่วไปเข้าใจคนพิการ

มากยิ่งขึ้น และให้โอกาสกับคนพิการด้านการศึกษาและอาชีพ ขอมรับคนพิการในฐานะเป็นส่วนหนึ่งในสังคม ไม่รังเกียจคนพิการหรือครอบครัวคนพิการ

ถึงแม้ครอบครัวคือสถาบันที่เล็กที่สุด แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นสถาบันที่มีความสำคัญที่สุดด้วย เพราะมีบทบาทสำคัญที่ทำหน้าที่ในการสร้างคนให้มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ทั้งนี้เพราะสมาชิกในครอบครัวจะมีความสัมพันธ์ทางอารมณ์ จิตใจ มีความเอื้ออาทรต่อกัน และกำหนดสิทธิหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวให้ปฏิบัติต่อสมาชิกในครอบครัวและปฏิบัติต่อสังคม ผู้วิจัยพบว่าองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่แฝงอยู่ในตัวตนของเขา ที่เป็นผลมาจากวิธีการเลี้ยงดู อบรม และได้รับการปลูกฝังมาจากครอบครัว ถือเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนให้เขาประสบความสำเร็จจนกระทั่งเป็นนักกีฬาพิการที่มีชื่อเสียงในอันดับต้น ๆ ของประเทศไทย คือ การนับถือตนเอง (Self-esteem) ซึ่งการนับถือตนเองเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งของบุคคล สามารถบ่งบอกถึงระดับมากน้อยที่ตนให้ความเคารพ นับถือ หรือให้เกียรติตนเอง กล่าวคือ การที่เขามีการนับถือตนเองสูง เชื่อว่าตนเองมีความสามารถเพียงพอที่จะเป็นนักกีฬาวิลแชร์ ตั้งเป้าหมายว่าต้องสามารถชนะการแข่งขันได้ เขาจึงทำสิ่ง ๆ นั้นสำเร็จ นอกจากนี้การที่เขามีการนับถือตนเองสูงเขาจึงมักจะมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตน กล่าวคือเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ที่ยาก ที่มีความเสี่ยง มองตนเองด้านบวก ขอมรับตนเอง และขอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น สอดคล้องกับที่กัญญา รานไพร (2549:13) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง โดยเป็นความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบ โดยวิเคราะห์จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่สำเร็จหรือล้มเหลว รวมถึงการประเมินตนเองในด้านความเป็นเอกลักษณ์ ความมีคุณค่า และการรับรู้ในด้านของความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม และคนที่มีการนับถือตนเองสูงจะกล้าเลือกทำสิ่งต่าง ๆ ที่ยาก และมีความเสี่ยงมากกว่า และมองตนเองด้านบวกมากกว่าคนที่มีระดับการนับถือตนเองต่ำ

สรุปแล้ววิธีการที่พ่อและแม่เลี้ยงดูและอบรมเขา ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวนั้นส่งผลให้เขาสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนขึ้น ดังนั้นสถานที่แห่งนี้จึงนับว่าเป็นสถานที่ที่เรียกว่า “บ้าน” ได้อย่างแท้จริง

2. การดำรงไว้ซึ่งเทคโนโลยีแห่งตัวตน

ก่อนที่เขาจะเป็นนักกีฬาพิการทีมชาติไทยและปฏิเสธอัตลักษณ์ที่สังคมหยิบยื่นให้ โดยการถูกทำให้ไม่มีตัวตนในสังคม ถูกลดความหมาย ถูกสร้างคุณค่าเชิงลบ โดนแบ่งแยกออกจากคนปกติในสังคมด้วยเหตุผลต่าง ๆ นา ๆ หลายครั้งเขาต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค ทั้งปัญหาทางร่างกายและจิตใจ เขาก็ไม่เคยคิดหลีกเลี่ยงปัญหา ตรงกันข้ามเขากลับเตรียมตัวพร้อมรับมือกับปัญหาอยู่

ตลอดเวลา และเดินหน้าแก้ไขปัญหามีสติ เขาสามารถแก้ไขปัญหาค้าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านั้นได้ทุกครั้ง การที่เขามีความสามารถในการแก้ไขปัญหาค้าง ๆ เหล่านั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Stoltz (1997) ที่ว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรค () เป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์ สามารถพิสูจน์ได้ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในโลกรแห่งความเป็นจริงได้ ผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรคดี จะเป็นผู้ที่มีแนวคิดและเจตคติต่ออุปสรรคว่ามีความท้าทาย ทำให้เกิดโอกาส คือหนทางสู่ความสำเร็จ

แนวคิดเรื่อง “พื้นที่” หรือ “การสร้างพื้นที่แห่งตน” จึงเป็นทางออกที่เขาเลือกใช้ในการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ เนื่องจากพื้นที่แห่งตนที่เขาสร้างขึ้นนั้น เป็นพื้นที่พิเศษสำหรับคนพิการและคนปกติที่มองเห็นความสามารถที่แฝงอยู่ในตัวของคนพิการโดยเฉพาะ คนพิการทุกคนที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ต่างมีความเสมอภาค เขาและเพื่อนนักกีฬาสามารถทุ่มเท มุ่งมั่น ทำตามความปรารถนาของตนและสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนให้สำเร็จได้อย่างมีความสุข โดยไม่มีสังคมคอยจับจ้อง กีดกัน หรือคอยกำหนดสถานะ นอกจากนี้การสร้างพื้นที่ทางสังคมเป็นของตนเอง ยังทำให้เขาสามารถแสดงอัตลักษณ์แห่งตัวตนได้อย่างชัดเจน สามารถแสดงให้สังคมได้ประจักษ์ในคุณค่าและความหมายที่แท้จริงในตัวของเขา ผ่านการแข่งขันกีฬาคนพิการประเภทต่าง ๆ ได้รับรางวัลหลายต่อหลายรายการ และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยจนเป็นที่ยอมรับจากคนส่วนหนึ่งในสังคม แนวคิดพื้นฐานเรื่องการสร้างพื้นที่แห่งตนจึงถูกนำมาใช้อธิบายส่วนหนึ่งในการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย

2.1 การดำรงไว้ซึ่งเทคโนโลยีแห่งตัวตนผ่านการสร้างพื้นที่แห่งตน

มนุษย์ทุกคนมีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกายและจิตใจ หากแม้ทุกคนสามารถเลือกเกิดได้ ผู้วิจัยเชื่อว่าทุกคนคงอยากเกิดมามีร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์แบบทุกประการ และมีพร้อมในทุก ๆ ด้าน แต่ในความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและเป็นสิ่งที่ทุกคนรวมถึงผู้วิจัยเองต้องยอมรับก็คือ ไม่มีมนุษย์คนใดถือกำเนิดมาอย่างสมบูรณ์แบบหรือมีทุกอย่างครบถ้วน (Nobody is perfect) เช่นเดียวกับความพิการ สิ่งที่คุณพิการเลือกไม่ได้ว่าเกิดมาตนจะพิการหรือไม่ และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความพิการให้เป็นปกติได้ แม้ความพิการเป็นสิ่งที่เลือกไม่ได้ แต่สังคมสามารถเลือกที่จะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อคนพิการได้ ผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่าสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่คนในสังคมควรปฏิบัติต่อคนพิการ หรือกลุ่มคนชายขอบ คือ การเปิดโอกาสให้คนเหล่านี้ได้มีพื้นที่ทางสังคมเป็นของตนเองเช่นเดียวกับคนปกติได้

ผู้วิจัยวิเคราะห์การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยโดยไม่ได้ยึดติดกับพื้นที่ในเชิงกายภาพ ดังนั้น การเปิดพื้นที่แห่งตัวตนในงานวิจัยชิ้นนี้จึงให้ความสำคัญกับ

พื้นที่ซึ่งอยู่ล้อมรอบนักกีฬาพิการทีมชาติ โดยพื้นที่ชนิดนี้ทุก ๆ คน อาทิเช่น คนขายพวงมาลัยตามสี่แยก คนขายสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือบุคคลใด ๆ ก็ตาม ไม่จำเป็นต้องเป็นคนพิการ หรือเป็นนักกีฬาพิการทีมชาติสามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้เช่นเดียวกับนักกีฬาพิการทีมชาติ ผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์และเป็นผู้สร้างปรากฏการณ์สำคัญในการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนขึ้นมา ด้วยการเชื่อมโยงจินตนาการ หรือความปรารถนา กับสิ่งที่มีอยู่จริงของตน เพื่อให้คุณสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจึงทำการอภิปรายเพื่อชี้ให้เห็นว่าผู้คนที่อยู่รอบตัวนักกีฬาพิการทีมชาติ นั้น มีผลต่อการสร้างอำนาจของตนเอง สามารถก้าวออกจากกรอบของวาทกรรมที่สังคมสร้างให้จนสามารถสร้างอัตลักษณ์แห่งตัวตนของตนเองได้ เช่นเดียวกับนักกีฬาพิการทีมชาติไทย จนสามารถเปิดพื้นที่แห่งตัวตนของตนเองขึ้นมาในสังคมได้อย่างมีคุณค่า เสมอภาค และมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับคนปกติในสังคม จากเดิมที่ถูกสังคมผลักไสและตีกรอบให้เป็นบุคคลชายขอบ ถูกมองว่าเป็นคนไร้ค่า ถูกกล่าวหาและทำร้ายให้ได้รับความเจ็บปวดอยู่เสมอเพียงเพราะว่าเขามีร่างกายไม่สมบูรณ์ หรือเป็นคนพิการ

ดังนั้นในสังคมเมืองใหญ่ ความเป็นอื่น (ไม่ใช่กลุ่มเดียวกัน) จึงเกิดขึ้นและซ้อนทับกันบนพื้นที่ชุดเดียวกัน และเนื่องจากพื้นที่เมืองมิได้ถูกจำกัดให้ใครหรือคนกลุ่มใดอาศัยอยู่โดยสิ้นเชิง จึงมีคนกลุ่มต่างๆ เข้ามาใช้ชีวิตอยู่อย่างหลากหลาย เราจึงพบว่าผู้คนที่เดินสวนกันไปมามากมาย ทั้งๆ ที่ต่างก็ดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นที่เดียวกัน ต่างก็มีพื้นที่ทางสังคมของตนเองที่แตกต่างกันออกไป พื้นที่บางแห่งถูกทำให้กลายเป็นสถานที่ที่มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับกลุ่มสังคมของตน หรือสำหรับคนจำพวกที่แปลกแยกไปจากมาตรฐานหลักทั่วไปของสังคม และจากการที่เกย์มีภาพลักษณ์หรืออัตลักษณ์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสร้างความแตกต่างเหล่านี้ ทำให้พวกเขาไม่ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ส่งผลทำให้คนพวกเขาถูกมองและทำให้กลายเป็นอื่น แต่หากเมื่อพิจารณาในแง่มุมทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

การนำเสนออัตลักษณ์ของตนเองในฐานะนักกีฬาพิการทีมชาติ เป็นการเปิดพื้นที่ทางสังคม และช่วยสร้างการยอมรับความสามารถของคนพิการจากคนปกติในสังคม หลังจากการพยายามนิยามความหมายและตัวตนของตนเอง การสร้างพื้นที่ทางสังคมของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นท่ามกลางความพยายามหลีกเลี่ยงหนีจากความเป็นชายขอบ และวาทกรรมที่สังคมสร้างไว้ พื้นที่ทางสังคมจึงไม่ได้มีขอบเขตที่หยุดนิ่ง แต่ยังสามารถถูกต่อรองปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา การเปิดพื้นที่ให้กับนักกีฬาพิการทีมชาติไทยหรือเจ้าของประสบการณ์ ได้มีโอกาสเผยแพร่อัตชีวประวัติของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นปรากฏการณ์สำคัญที่แฝงไปด้วยความรู้ที่มาจากการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของเขา โดยถ่ายทอดเรื่องราวผ่านผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่ศึกษา

วิเคราะห์และเป็นคนกลางในการนำเสนอความรู้จากการศึกษาวิจัยนี้ ออกสู่สังคมในมิติหนึ่งทั้งนี้ เพื่อหวังให้คนในสังคมได้รับรู้ ตระหนักถึงคุณค่าในความเป็นมนุษย์ของคนพิการที่เท่าเทียมกันกับคนปกติ ช่วยอำนวยความสะดวก ตลอดจนสนับสนุนให้คนพิการเหล่านี้เปิดพื้นที่แห่งตนขึ้นมาในสังคม เพราะหากคนส่วนใหญ่ในสังคมไม่เปิดใจพยายามทำความเข้าใจในความหมายของคำว่า “ศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์” ให้ถ่องแท้ มองคนพิการเพียงแค่ภาพลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏต่อสายตา แล้วเหมารวมว่าคนพิการ คือคนที่ไร้ประโยชน์ ไร้ความสามารถ และน่าเวทนาสงสาร ก็จะทำให้คนพิการกลายเป็นคนที่รอความช่วยเหลือจากสังคม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วได้มีคนพิการจำนวนมากกำลังพยายามแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่แท้จริงของพวกเขา เพียงแค่เปิดโอกาสให้พวกเขาได้แสดงออกถึงความสามารถ รับฟังสิ่งที่คนพิการต้องการถ่ายทอดให้สังคมรับรู้ และยอมรับในตัวคนที่แท้จริง

2.2 การดำรงไว้ซึ่งเทคโนโลยีแห่งตัวตนกับการพัฒนาตนเอง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาพิการทีมชาติไทย ด้านการดำรงไว้ซึ่งเทคโนโลยีแห่งตัวตน โดยพบว่าเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจากตัวคนพิการเองและสมบูรณ์ได้ด้วยบุคคลแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับคนพิการอย่างแน่นแฟ้น ดังนั้นกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนจึงเริ่มต้นจากความรู้สึกนึกคิด ใดๆ ที่คนพิการรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับตนเองทั้งอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต จากนั้นจึงมีการแสดงออกให้บุคคลแวดล้อมได้รับรู้ด้วย บุคคลรอบข้างจึงมีความสำคัญกับกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของคนพิการ เพราะการที่บุคคลแวดล้อมมีความเข้าใจและเคารพในความเป็นคนพิการอย่างแท้จริง ส่งผลให้คนพิการเกิดความความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เคารพตนเอง ยอมรับนับถือในตนเอง เชื่อมมั่นในตนเอง มีเป้าหมายในชีวิตและใช้ชีวิตเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นจากความสามารถที่มีอยู่ กระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะคนในครอบครัวที่มีส่วนช่วยดึงคนพิการออกมาให้พ้นจากสถานภาพ “ความเป็นชายขอบของสังคม” เข้าสู่โลกแห่งความเป็นมนุษย์ที่เสมอภาคและเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง

การศึกษาเรื่องเล่าจากประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านเข้ามาตลอดชีวิตของนักกีฬาพิการ ตั้งแต่การเผชิญหน้ากับอัตลักษณ์ที่สังคมมองว่าพิการ ต้องเป็นคนชายขอบของสังคม จนสามารถสร้างอัตลักษณ์ใหม่ให้กับตนเองผ่านกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน จนกระทั่งถึบตนเองให้หลุดพ้นออกมาจากการเป็นหนึ่งในกลุ่มคนชายขอบของสังคม และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้ ผู้วิจัยมองว่าเหตุการณ์ดังกล่าว คือปรากฏการณ์ที่สำคัญและมีคุณค่าแฝงอยู่หลายอย่าง ไม่ใช่แค่เฉพาะแก่นักกีฬาพิการเท่านั้น แต่ยังมีคุณค่าต่อคนพิการคนอื่น ๆ และคนทั่วไปในสังคม ในความเป็นจริงแล้วยังมีคนพิการหรือคนชายขอบของสังคมอีกมากมายที่ต้องทนกับหน้ายอมรับสภาพ

ความเป็นชายขอบที่สังคมหยิบยื่นให้ผ่านความหมายของคำว่า “เมตตา เวทนาสงสาร” ผู้พิการในประเทศไทยได้รับโอกาสจากภาครัฐและเอกชนในการว่าจ้างเข้าทำงานน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนคนพิการ ทั้งที่ตามความเป็นจริงแล้วมีคนพิการจำนวนมากที่มีศักยภาพและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ดังนั้น ความพิการจึงไม่ได้เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพ เพียงแค่สังคมให้โอกาสแก่พวกเขาได้แสดงศักยภาพของตนเอง เพราะความพิการของร่างกายไม่ได้เป็นอุปสรรคหรือปัญหาในการอยู่ร่วมกัน

การนำเสนออัตลักษณ์ของตนเองในฐานะนักกีฬาพิการทีมชาติของคนพิการ ได้ช่วยเปิดพื้นที่ทางสังคม สร้างการยอมรับจากคนปกติในสังคม การพยายามนิยามความหมาย ตัวตนของตนเองดังกล่าวเกิดขึ้นควบคู่กับการสร้างนิยามต่อกลุ่ม กระบวนการสร้างพื้นที่ทางสังคมของนักกีฬาพิการทีมชาติไทยจึงเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นท่ามกลางความพยายามที่จะนิยามตนเองและคนอื่นของกลุ่มอำนาจต่าง ๆ พื้นที่ทางสังคมจึงไม่ได้มีขอบเขตที่หยุดนิ่ง แต่ยังสามารถถูกต่อรองปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา

การเปิดพื้นที่ให้กับนักกีฬาพิการทีมชาติไทยหรือเจ้าของประสบการณ์ ได้มีโอกาสถ่ายทอดเพื่อนำไปเผยแพร่อัตชีวประวัติของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นปรากฏการณ์สำคัญที่แฝงไปด้วยความรู้ที่มาจากกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของเขา โดยถ่ายทอดเรื่องราวผ่านผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์และเป็นคนกลางในการนำเสนอออกสู่สังคมในมิติหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อหวังให้คนในสังคมได้รับรู้ และตระหนักถึงคุณค่าในความเป็นมนุษย์ของคนพิการที่เท่าเทียมกันกับคนปกติ หากคนส่วนใหญ่ในสังคมไม่เปิดใจพยายามทำความเข้าใจในความหมายของคำว่า “ศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์” ให้ถ่องแท้ มองคนพิการเพียงแค่ภาพลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏต่อสายตา แล้วเหมารวมว่าคนพิการ คือคนที่ไร้ประโยชน์ ไร้ความสามารถ และน่าเวทนาสงสาร ก็จะทำให้คนพิการกลายเป็นคนที่รอความช่วยเหลือจากสังคม ซึ่งในความเป็นจริงแล้วได้มีคนพิการจำนวนมากกำลังพยายามแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่แท้จริงของพวกเขา เพียงแค่เปิดโอกาสให้พวกเขาได้แสดงออกถึงความสามารถ รับฟังสิ่งที่คนพิการต้องการถ่ายทอดให้สังคมรับรู้ และยอมรับในตัวคนที่แท้จริง

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นเพียงพื้นที่เล็ก ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราวที่เป็นเรื่องเล่าประสบการณ์ชีวิตของนักกีฬาคนพิการคนหนึ่ง ให้สังคมได้รับรู้ความรู้สึก ความคิดของคนพิการในมุมตรงข้ามกับที่สังคมมองเห็น ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดเรื่องราวผ่านกระบวนการสร้างเทคโนโลยีแห่ง

ตัวตนและตีแผ่ผ่านงานวิจัยชิ้นนี้ในมุมมองของคนปกติคนหนึ่ง และยืนอยู่ตรงกลางระหว่างคนชายขอบกับสังคมไทยบนพื้นฐานของความเป็นจริง ดังนั้นข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยกล่าวถึงจึงเป็นเสียงเล็ก ๆ เสียงหนึ่งของคนธรรมดา ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยจึงไม่มีผลประโยชน์และไม่ได้ตั้งใจขัดผลประโยชน์ต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ผู้วิจัยจึงขอเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อประโยชน์ต่อคนพิการทุกคน โดยเฉพาะนักกีฬาพิการทีมชาติ ดังนี้

ก่อนที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านคนพิการ ทั้งราชการและเอกชนจะตัดสินใจดำเนินโครงการ หรือจัดตั้งมูลนิธิเพื่อคนพิการใด ๆ ก็ตาม ควรทำการศึกษา สอบถามพูดคุยและรับฟังความเห็นของคนพิการเหล่านี้ด้วยใจ ไม่ใช่แค่เพียงหน้าที่หรือทำเพียงแค่นามธรรมเท่านั้น โดยเฉพาะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ควรตระหนักในสิทธิหน้าที่ ศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ มีเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ และมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ในส่วนของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับคนพิการโดยตรงนั้น ควรมีการดำเนินงานให้คนพิการทุกคนได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ และพัฒนาศักยภาพแบบบูรณาการ ทั้งด้านการแพทย์ การศึกษา อาชีพ และสังคมอย่างทั่วถึง ที่สำคัญคือต้องมีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละบุคคล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยเร่งเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยเฉพาะการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องช่วยคนพิการ สื่อและความช่วยเหลือ ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละบุคคล

ควรมีการส่งเสริมให้คนพิการ ครอบครัวคนพิการ ชุมชน และสังคมมีการรวมตัวของคนพิการ และครอบครัวของคนพิการ ให้เกิดขึ้นเป็นเครือข่ายองค์กรช่วยเหลือตนเองของคนพิการ ให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง ยั่งยืน และก้าวหน้า

นอกจากนี้รัฐบาลควรส่งเสริมให้คนพิการ ครอบครัวคนพิการ ชุมชน และสังคม มีทัศนคติในเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ และมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

3.2 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

องค์กรทางการศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมให้นักศึกษา หรือบุคลากรในองค์กร ทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางสังคมที่ถูกสังคมมองข้าม และมีประโยชน์ต่อสังคมในเชิงสร้างสรรค์

3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปปฏิบัติ

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกีฬาพิการทั้งทางตรงและทางอ้อม ควรคำนึงและให้ความสำคัญถึงความเสมอภาค และศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่เท่าเทียมกันไม่ว่าคนนั้นจะพิการหรือไม่ ดังนั้นเรื่องอุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย การอำนวยความสะดวกในการฝึกซ้อมและการแข่งขัน ตลอดจนเงินรางวัลที่ถือเป็นสิ่งตอบแทนความสามารถ ความตั้งใจ ความพยายาม ความมุ่งมั่นของพวกเขาจนสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยนั้น ควรจะใกล้เคียงกับนักกีฬาทีมชาติที่เป็นคนปกติ ไม่ควรแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเหมือนเช่นที่ผ่านมาทุก ๆ ครั้ง หากเป็นความแตกต่างของระดับความสำคัญในเรื่องการถ่ายทอดหรือบันทึกผลการแข่งขันระหว่างการแข่งขันของนักกีฬาปกติกับนักกีฬาคนพิการ ผู้วิจัยก็พอจะทำความเข้าใจได้ว่าเป็นเรื่องของผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องความสามารถหรือความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีของมนุษย์

ถึงแม้ชื่อเสียงเงินทองจะไม่ใช่เป้าหมายของการเป็นนักกีฬาคนพิการทีมชาติไทย และไม่ใช่มเป้าหมายสำหรับนักกีฬาพิการที่ชนะการแข่งขันก็ตาม แต่การกระทำต่าง ๆ ของสังคมที่มีต่อคนพิการด้วยการจงใจแบ่งแยก แบ่งชั้น เป็นการผลักดันนักกีฬาคนพิการเข้าสู่ความเป็นชายขอบอีกครั้งจนเกิดเป็นคำถามติดค้างอยู่ในใจของผู้วิจัยว่า **“ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง”** (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550) จากใคร จริงหรือไม่

บรรณานุกรม

- กชกร ศรีสัมพันธ์. “บทบาทของสมาชิกครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของคนพิการ.”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- กนกพรรณ อยู่ชา. ข่าว : พาราลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 13 [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 3 สิงหาคม 2551. เข้าถึง
 ได้จาก http://www.thaiworld.org/th/news/answer.php?question_id=793
- กนกวรรณ อังกสิทธิ์. “พฤติกรรมสุขภาพและความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของคนพิการ.”
 วิทยานิพนธ์ ศีลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. ประเภทของคนพิการ. กรุงเทพฯ : บางกอกบลิ๊อค, 2543.
- กระทรวงสาธารณสุข. ข้อมูลวิชาการเผยแพร่ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2553. เข้าถึงได้
 จาก <http://www.moph.go.th>
- กระทรวงสาธารณสุข. โรคติดต่อ : โปлио[ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2552. เข้าถึงได้
 จาก http://beid.ddc.moph.go.th/index.php?option=com_content&task=view&id=194
- กรมสุขภาพจิต. อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์. นนทบุรี : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
 กระทรวงสาธารณสุข, 2543.
- กลุ่มสถิติสังคม. รายงานการสำรวจคนพิการ พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ : สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงาน
 สถิติแห่งชาติ, 2551.
- กัญญา รานไพร. “ผลการปฏิบัติงานกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและความผูกพันต่อองค์กรของ
 ข้าราชการตำรวจ.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม
 และองค์การ ภาควิชามนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
 พระนครเหนือ, 2549.
- กิตติภา สุวรรณรัตน์. “การสร้างพลังอำนาจในตนเองของสตรีที่ประสบปัญหาความรุนแรงใน
 ครอบครัว : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี มูลนิธิเพื่อนหญิง.” วิทยานิพนธ์
 มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- เกสร ภูมิดี. “การศึกษาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนที่มี
 บุคลิกภาพและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชา
 จิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2546.

ขนิษฐา เทวินทรภักดี. “การตระหนักในคุณค่าของตนเองกับการพัฒนาศักยภาพของคนพิการ.”

สารวิจัยเพื่อคนพิการ 1, 4 (เมษายน 2548) : 1.

คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2550 - 2554. กรุงเทพฯ : บริษัท ศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด, 2550.

คณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎรและสถาบันพระปกเกล้า.

รายงานสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง สิทธิมนุษยชนของคนพิการ ครั้งที่ 2 : 26 พฤศจิกายน 2545. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ.พี.กราฟิเคิลไชน์และการพิมพ์ จำกัด, 2546.

จิตติมา เจือไทย. “การสร้างอัตลักษณ์แห่งตัวตนของคนพิการ.” ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคุณธิ

บัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

จงกลณี ด้อยเจริญ. สัมพันธภาพของวัยรุ่นกับบิดามารดา การเห็นคุณค่าในตนเองกับการปรับตัวของ

วัยรุ่นตอนต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

ญาณิกา สวัสดิ์พงศา. “การพัฒนาเยาวชนอารมณ์เหตุผลเชิงจริยธรรม และความสามารถในการเผชิญ

และฟันฝ่าอุปสรรคด้านการฝึกสมาธิ.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

ธัญญาภาศ คำมาตา. “ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่า

อุปสรรคของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร.” ปรินญาณิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

นภดล คำเต็ม. “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่า

อุปสรรค การสนับสนุนจากครอบครัวกับความสำเร็จในวิชาชีพของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลศูนย์.” วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ พยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

นงลักษณ์ จันทาทากุล. คู่มือการศึกษา วิชาบูรณาการ 2 เรื่อง “อัตชีวประวัติ (Autobiography).” ศูนย์

บริหารจัดการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

ปรีดา เฉลิมเผ่า กอนันตกุล. ชีวิตชายขอบ ตัวตนกับความหมาย. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์

พรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2544.

ปิ่นแก้ว เหลืองอร่ามศรี. “วาทกรรมว่าด้วยชาวเขา.” วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 1,

11 (มกราคม 2541) : 92-135.

ปกรณ วชิรศกุล. ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้พิการในจังหวัดพิษณุโลก. ขอนแก่น :

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.

“พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534.” ราชกิจจานุเบกษา (25 พฤศจิกายน 2434) :

1 - 7.

“พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.๒๕๕๐.” ราชกิจจานุเบกษา (27

กันยายน 2550) : 3 - 5.

พวงเพชร สุรัตน์กวีกุล. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.

พวงแก้ว กิจธรรม. คู่มือหลักสูตรพัฒนาอาสาสมัครเพื่อคนพิการ. นนทบุรี : โรงพิมพ์อิมส์ ของ มูลนิธิคนพิการไทย (โดยคนพิการ), 2550.

พิศิษฐ์ คุณวโรดม. “อัตลักษณ์และกระบวนการต่อสู้เพื่อชีวิตของผู้ติดเชื้อ HIV.” วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

มุกข์คำ ผดุงยาม. “ความสามารถในการเผชิญปัญหาทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่น : การศึกษา

โมเดลความสัมพันธ์เชิงเส้น และการประยุกต์เพื่อพัฒนานักเรียนวัยรุ่น.” ปริญญาานิพนธ์

คุณวุฒิปบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.

ระพีพรรณ คำหอม และคณะ. การสร้างและพัฒนามาตรฐาน เกณฑ์ และตัวชี้วัดการพัฒนเด็ก

เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ. สำนักส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก

เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์, 2548.

วาสนา ละอองปลิว. “ความเป็นชายขอบและการสร้างพื้นที่ทางสังคมของคนพลัดถิ่น:กรณีศึกษา

ชาวดาระอั้งในอำเภอเชียงดาว.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ

พัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

วิจิตร แก้วเครือวัลย์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการ : ศึกษากรณีคนพิการทาง

ร่างกายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการกรมประชาสงเคราะห์.” วิทยานิพนธ์สังคม

สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระ

เกียรติ, 2544.

วิทยา นาควัชระ. เลี้ยงลูกให้เก่ง ดี มีสุข IQ EQ MQ AQ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้ง

แอนด์พับลิชซิ่ง, 2544.

วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์. กฎหมายและนโยบายของรัฐเกี่ยวกับคนพิการ. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

- ศิวาพร ชาวเขต. “การพึ่งตนเองของครอบครัว ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติก.” วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. เทคนิคการสร้าง IQ EQ AQ: 3Q เพื่อความสำเร็จ. กรุงเทพฯ : สถาบันสร้าง
สรรค์ศักยภาพสมองคริสทีเฟอเรน, 2545.
- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 [ออนไลน์]. เข้าถึง
เมื่อ 19 ธันวาคม 2552. เข้าถึงจาก <http://www.tddf.or.th/tddf/laws/rsp1.php>
- สถาบันส่งเสริมสุขภาพคนพิการ. แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ.
๒๕๕๐ – ๒๕๕๔ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 19 ธันวาคม 2552. เข้าถึงได้จาก
<http://www.tddf.or.th/tddf/laws/rsp1.php>
- สุสกุล สิทธิดำรง. “ผลของการสร้างจินตภาพต่อภาวะซึมเศร้าของคนพิการ.” วิทยานิพนธ์
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- สุพรรณรัตน์ นันทไพโรจน์. “ทักษะของคนพิการต่อการสนับสนุนทางสังคมให้เกิดความมั่นคงใน
ชีวิตภายหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์
ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- สุรางค์ จันทร์วานิช. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2531.
- สุมล เจนอักษร. “บทบาทของกลุ่มคนพิการและครอบครัวในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการใน
ชุมชน.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- สุริยา สมุทคุปต์ และพัฒนา กิติอาษา. มนุษย์วิทยากับโลกาภิวัตน์ : รวมบทความ. นครราชสีมา :
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2542. (อัครานา)
- สุภัทรี เลหาวิรภาพ. “ผลของการใช้ความเชื่อเรื่องกรรมในการปรึกษาตามแนว satir model ที่มีต่อ
ความสามารถในการเผชิญปัญหาของผู้ดูแลผู้ป่วยเอดส์.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- สุธีรัตน์ แก้วประโลม. “ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคม
กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยเบาหวานสูงอายุ โรงพยาบาลอุดรดิตถ์ อำเภอ
เมือง จังหวัดอุดรดิตถ์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2538

- สำนักงานเขตต้นแบบเพื่อคนพิการ. “รายงานผลการจัดกิจกรรมครั้งที่ 2.” เอกสารสรุปผลการ
สำรวจและจัดอบรมแนวคิดความเสมอภาคของคนพิการ (DET) 26 กุมภาพันธ์ 2553.
(อัครา)
- สำนักนายกรัฐมนตรี. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ฉบับประชาชน. กรุงเทพฯ :
บริษัท สยามสปอร์ตซินดิเคท จำกัด, 2551.
- อนันต์ นวลใหม่. “การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) และ
ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟื้นฝ่าอุปสรรค (AQ) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
ที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอ่างทอง.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
2549.
- อมรรัตน์ พาศิยานุกุล. “การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อพฤติกรรมสุขภาพ ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2545.
- อรพินท์ ตราโต. “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในงาน ความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่า
อุปสรรคกับการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลศูนย์.” วิทยานิพนธ์
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- อภิพร อิศระเสนีย์. “ความสุขและความสามารถในการเผชิญปัญหาของกลุ่มครูอาสาสมัครในพื้นที่
ประสบภัยสึนามิ.” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- อมรา พงศาพิชญ์. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม. พิมพ์
ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- อัครพรรณ ขวัญชื่น และสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์. รายงานการวิจัยกลุ่มนอกกำลังแรงงาน ชุด
โครงการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาสในสังคมไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546.
- อังคณา สาลาด. “ความคาดหวังในการฟื้นฟูสมรรถภาพในชุมชนของคนพิการทางกายและ/หรือ
ทางการเคลื่อนไหวศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

อภิญา เพื่อองฟูสกุล. อัตลักษณ์ : การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2546.

เอกศาสตร์ สรรพช่าง. “คาราโอเกะคลับ : พื้นที่และตัวตนของเกย์อ้วน.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

เอกศักดิ์ เนตรวิเชียร. “การศึกษากระบวนการสร้างพื้นที่ทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ (ไทใหญ่, ปกาเกอญอ, ม้ง) : กรณีศึกษาทางสถานีวิทยุชุมชน เอฟเอ็ม 99 เมกะเฮิร์ตซ์ จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.

ภาษาต่างประเทศ

Foucault, Michel. The Archaeology of Knowledge and The Discourse on Language. New York : PANTHEON BOOK, 1972.

_____. “Of Other Spaces”. In Diacritics. 16 Vol. Number 1(Spring). Edited by Baltimore, MD. New York : Johns Hopkins University press, 1986.

Hall, Stuart. “Cultural Identity and Disapora”. In Kathryn Woodward, Identity and Difference, London : SAGE, 1997.

Reed. Stephen K. Cognition : Theory and Applications. Belmont, California : Wadsworth, 1982

Stoltz, Paul G. Adversity Quotient Turning Obstacles into Opportunities. New York : John Wiley & Sons, 1997.

Woodward, Kath. Questioning identity : gender, class, nation. London and New York : Routledge, 2000.

ภาคผนวก

แนวทางการสนทนากับผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตนของนักกีฬาฟิสิกส์ทีมชาติไทย

1. ข้อมูลเบื้องต้น

- 1.1 ภูมิลำเนาเป็นคนจังหวัดอะไร เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ความเชื่อ อาชีพ รายได้
- 1.2 พ่อแม่ประกอบอาชีพอะไร เป็นคนที่ไหน การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และการปฏิบัติของพ่อแม่ต่อตัวเราเป็นอย่างไร และอยากให้พ่อแม่ปฏิบัติต่อเราเช่นไร
- 1.3 จำนวนพี่น้องกี่คน ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว และญาติพี่น้องเป็นอย่างไร
- 1.4 ลักษณะความพิการ เป็นความพิการมาตั้งแต่กำเนิดหรือไม่ หากพิการภายหลัง ช่วยเล่ารายละเอียดถึงที่มาของความพิการ
- 1.5 ชีวิตในวัยเด็กเป็นอย่างไร ความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกันเป็นอย่างไร
- 1.6 เรื่องการเรียนหนังสือเป็นอย่างไร เรียนจบในระดับใด เล่ารายละเอียดเกี่ยวกับประสบการณ์ในการเรียน อุปสรรคในการเรียนคืออะไร และสามารถผ่านเหตุการณ์เหล่านั้นมาได้อย่างไร

2. การสร้างเทคโนโลยีแห่งตัวตน

- 2.1 รู้สึกอย่างไรกับความพิการที่เกิดขึ้นกับตนเอง เคยรู้สึกโทษโชคชะตาหรือคิดว่าเป็นเรื่องของเวรกรรมหรือไม่ เพราะอะไร
- 2.2 การปรับตัวในการดำรงชีวิตในตอนเริ่มแรกที่รู้พิการเป็นอย่างไร ปรับตัวได้เองหรือมีใครเป็นกำลังใจที่สำคัญที่กับเรา และคนเหล่านั้นปฏิบัติหรือกระทำหรือแสดงออกต่อเราอย่างไร
- 2.3 ความสัมพันธ์กับญาติพี่น้อง และคนรอบ ๆ ข้างเป็นอย่างไร มีอะไรที่แตกต่างกันบ้าง ช่วยเล่ารายละเอียดว่าทำไมถึงเป็นเช่นนั้น
- 2.4 สิ่งที่ทำให้ตัวเรารู้สึกว่าเป็นอุปสรรค เป็นความลำบากในการดำรงชีวิตประจำวันคืออะไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไร
- 2.5 เรื่องที่เคยเกิดขึ้นกับเราและเรารู้สึกไม่ชอบที่สุดในชีวิตคือเรื่องใด ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์เช่นนั้น แก้ไขสถานการณ์ในตอนนั้นด้วยวิธีใด
- 2.6 เราไม่ชอบคนที่ปฏิบัติกับเราอย่างไร ทำไมถึงคิดเช่นนั้น และหากต้องเจอคนเช่นนี้เราปฏิบัติตัวอย่างไร
- 2.7 รู้สึกอย่างไร ที่นโยบายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการมักเกิดจากนักวิชาการด้านต่าง ๆ เช่น แพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ เขารู้สึกอย่างไร ทำไมจึงรู้สึกเช่นนั้น

2.8 อะไรคือเป้าหมายที่สำคัญในชีวิตที่ปรารถนา ใ้การที่เป็นนักกีฬาคนพิการทีมชาติไทย อยู่ทุกวันนี้หรือไม่ ทำไมคิดเช่นนั้น

2.9 อะไรคือจุดพลิกผันสำคัญที่ทำให้ตัวเรามุ่งมั่นที่จะให้ไปถึงเป้าหมายที่เราปรารถนา ให้เล่ารายละเอียดให้ฟังว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น มีเหตุการณ์สำคัญที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในชีวิตของเราที่เราจำได้ไม่ลืมหรือไม่

2.10 ทำอย่างไรกับตนเองบ้าง จัดการอย่างไร เพื่อให้ตัวเองไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทำไมจึงเลือกทำสิ่งนี้

2.11 รู้ได้อย่างไรว่าเราต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ไปถึงเป้าหมายที่ต้องการ และตอนที่ทำถึงนั้นเกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างไรกับตัวเรา

2.12 เราแสดงออกถึงความเป็นตัวเราตามความปรารถนาของตัวเรา เพื่อให้คนอื่นรับรู้ได้อย่างไร

2.13 คิดอย่างไรกับความพิการ

2.14 เราคิดว่าสังคมรอบข้างมองเราอย่างไร คิดกับเราอย่างไร ทำไมจึงคิดเช่นนั้น

2.15 ทุกวันนี้ คิดว่าตัวเราประสบความสำเร็จในชีวิตแล้วหรือยัง เพราะอะไร

2.16 สมมติว่าวันนี้คุณไม่ได้เป็นนักกีฬาคนพิการทีมชาติไทย คุณคิดว่าคุณจะเป็นอะไร หรือประกอบอาชีพอะไร

นามานุกรม

1. ชัน รศฝักแวน สัมภาษณ์ 10 มกราคม 2553
2. ทวี ศรีอ้วน สัมภาษณ์ 9 มกราคม 2553
3. ธนพร สุขสวัสดิ์ สัมภาษณ์ 9 มกราคม 2553
4. นันทิชา ะโฮรัมย์ สัมภาษณ์ 2552
5. ประวัติ ะโฮรัมย์ สัมภาษณ์ 2552 - 2553
6. พิชัย ทองย่อย สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2552
7. มาลัยวัน ะโฮรัมย์ สัมภาษณ์ 2552
8. วศิน ะโฮรัมย์ สัมภาษณ์ 2552
9. สมาน ศรีพราหมณ์ สัมภาษณ์ 12 ธันวาคม 2552
10. สุพรรณ ะโฮรัมย์ สัมภาษณ์ 13 ธันวาคม 2552
11. สุภา ะโฮรัมย์ สัมภาษณ์ 2552

